

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706

Házbéruzsora.

Budapest, február 9.

A lakáskérdés egyike a szocialpolitika legégetőbb problémáinak, de sehol oly kevés hozzáértés, sőt sehol oly kevés jóakarát nem tapasztalható, mint nálunk, Budapesten. Nemcsak a lakásdrágaság nehezedik a lakosságra, hanem egyenesen lakásinség az, ami már-már elviselhetetlenné teszi azokat a terheket, amelyek ezen a réven a főváros minden egyes lakosára hárulnak.

A házadó felemelése csak ürügy a lakberek emelésére, mert mint tavaly, mikor a főváros nyolcz százalékkal emelte a községi adót, ezt a háztulajdonosok a lakberek felemelésére használták fel ürügyül s átlag 27 százalékkal emelték fel a lakbereket, úgy a most készülő adóreformra is adóemelési tendenciát fogtak rá s ezt most februárban hallatlan házbéremelésekre használták fel, noha legjobb esetben is csak három év mulva fognak a mostani adójavaslatok életbelépni.

Mindazok a vádak tehát, amelyek Wekerle ellen a képviselőházban elhangzottak s amelyek azt állították, hogy a házbéruzsorára tulajdonképpen ő nyújtott segédkezet a most tárgyalás alatt levő adójavaslatával, részint rosszakaratúak, részint pedig a kérdés nem ismeréséből származnak. Mert igaz ugyan,

hogy a házbéradó éppen úgy a lakosokra hárittatik át, mint ahogy a legtöbb fogyasztási adó a fogyasztóra hárittatik, de egyrészt ezt megakadályozni Wekerlének nem áll módjában, mint ahogy a legtöbb adóáthárítás meg nem akadályozható, másrészt pedig a házadó Budapestre nézve nemcsak nem emeltetik, hanem némileg még csökkentetik is. A most tárgyalás alatt levő adójavaslatok tehát jogszerűen nem idézték elő a házbéruzsorát. Ez csak ürügy volt, amelynek tápot és lehetőséget ad a főváros egész lakáspolitikája, melyen segíteni lehetne, ha a kérdés megoldásához hozzáértéssel és lélekkel fognának, amelylyel azonban nálunk igazában senki sem foglalkozik. Hisz ha nem veszünk figyelembe egyebet, mint azt, hogy a lakbérabszabályzat már évek óta készül s kicsinyes machinációkkal mindig megakadályoztatik annak életbeléptetése, akkor nem kell nagyon előlködni, hogy a főváros vezető köreinek lakáspolitikáját a maga valóságában tüntessük fel.

Azt nem akarjuk állítani, hogy a lakáskérdés megoldása könnyű s hogy az nem függ sok más kérdés megoldásával össze, amelyek a városi hatóságok körén kívül esnek. Hisz hogy egészséges állapotok lehessenek, ahhoz tétéles törvényhozói reformok kellenek, úgy a telekfelosztásokra, mint a jelzáloghitelre, a telekkönyvi jogra vonatkozólag. De

sok olyan intézkedés is javitaná a helyzetet, amely ezektől a szükséges reformoktól független s tisztán a városi önkormányzati jog hatáskörébe tartozik.

Arra, hogy a bajokon egyszerre segíteni lehessen, számítani nem lehet s hosszú évek czéltudatos munkája tudja csak a bajokat gyökerestől orvosolni. De nálunk, úgy látszik, ma még csak ott tartunk, hogy a jelenségeket látjuk, de az okokat nem, amelyek előidézik. Nálunk agitáczióval eszközül használják fel egyesek azt, hogy a szegény ember jövedelmének tekintélyes részét lakbérre kénytelen költeni, de nem tudják, hogy ez nemcsak nálunk van így, hanem a Schwabe-féle szociális törvény ezt mint alapigazságot állapította meg az egész világon, hogy mindenki jövedelmének annál nagyobb százalékát fizeti el lakbérre, minél kisebb a jövedelem s a nagyvárosok lakosságának nemcsak Budapesten, hanem az egész világon 80—85 százaléka nem bír akkora jövedelemmel, hogy a jövedelemnek ne legalább negyedrésze lakbérre menjen el. S mindenütt úgy van, nemcsak Budapesten, hogy a háztulajdonosok a lakosságnak legfeljebb egy százalékát teszik s hogy ez az egy százalék kiszivolyozza a többi kilenczvenkilenczet.

De míg a külföldön már ezek fölött a statisztikai adatok fölött napirendre tértek s ezt a nagyvárosok természet-

A vadruczák.

Irta: Móricz Pál.

(Utánmondás tilos.)

Mintha jó szóért adta volna, a Törő mester eszímait úgy kapkodták a löki vásáron. Többi eszímait mester uraimék még délután is a szerencsét lesték. Bezzeg Törő Dániel utolsó pár eszímáját is eladta déliharangszóra. Tardosi révész. Vókáli Demeter vásárolta meg ezt a pár eszímát. Nem is igen alkudozott a révész, Törő Dánielnek olyan kedve kerekedett, hogy a „Laczi-konyhára” hívta Sarlait, másként Csizmaszár Sándor komját, a vén hajdu fuvarost.

Csásó cigányék ott cifrázták a nótát. Utasembernek bős eszímait pecsénye, foszlós lúgycipő sem megvetendő eledelék... Az is felemlithető, hogy a ladányi bíró ur is mindéig Törő Dánieltől vásárolt eszímát. Bényei Péter volt ez a bíró. Ladány község meg ott fekszik valahol a Tisza folyó nád-bokrétás, gyékényzöld palástu kiöntései között. Örvendezett a két ember, midőn a „Laczi-konyhában” találkoztak. Bényei Péter bíró iziben megcsavarta csikóbőrös kulacs nyakát. Elsőbb öblöset szippantott, majd — miután borjuszáju ingujjával illő módon megtörülte a csutora léleklyukát! — Törő Dánielnek nyújtotta a kulacsot.

— Igyék mester uram! Tokajban szürték.

— Megkövetem a bíró urat! Nem vagyok én erre érdemes.

— Ilyent már ne mondjon a mester ur!

Hiszen a keresztúri vásáron sem találtam a Törő uram eszímáinál alkalmasabbakat.

— Hm! Törő Dániel torkát reszelte.

— Nede, nem is pártolok el Törő uramtól. Nem biz' én, holtomiglan.

Erre meg már Törő Dániel kínálta fel hadházi úrmóssal tele kulacsát.

— Tán csak az én italomat sem utálja a bíró ur?

— Ugye bizony hogy megy-bor ez is, mestergazda?

— Megy ám, ha visszük...

Széles mosolyra derült a bíró piros arca.

— Meg ne sértődjek bátor beszédemen, a mester ur! Ám, úgy hallottam a hajdu atyafiaktól, Törő Dániel uram nagy barátja a vizimadaraknak?

— Ha hallotta, jól hallotta bíró uram.

A szoboszlói Kösüly-folyó mentén születtem én. Onnét származtam el a nánási kövér földre... Nád között, a rétségen játszogatam én. Jelenleg is tartogatok két darut.

Bényei Péter bíró mosolyogva folytatta beszédét.

— Gémelek, golyák, ami vadviz-járta hátunkon sem idegenek... Azért a sok takaros eszímáért, no meg a hozzáam való igaz barátságáért egyszer olyan ajándékot viszek kigyelmednek, holtáiglan megemlegeti.

Magyar embernek nem tulajdonsága a kíváncsiság. Azért Törő Dániel sem firtatta az ajándékot a mi voltát?... Az őszinte barátkozás után kemény kézfogással bueszta egymástól. Bényei bíró elment Ladányba.

Törő Dániel Csizmaszár Sándorral Nánás felé. Boros fővel indultak utnak. Igazat megvallva: Törő Dániel el is felejtette a ladányi

bíró ígérését... Annál inkább felvidult a lelke, midőn esztendő multával kocsit zördült a kövzéken. Sallangos hámu paripák huzták ezt a kocsit. Eppen a Törő Dániel rácsos kapuja előtt állott meg a kocsit. Bényei Péter bíró ült a kocsit hátlós ülésén. Bőrös volt az ülés. Bényei Péter bíró selyemvirágos fekete szür ékeskedett.

— Adj' Isten jónapot, Törő Dániel uramnak.

— Isten hozta szegény házamhoz Bényei Péter bíró urat.

— Mester uram! Mifelénk úgy tartják, jobb későn, mint soha! Tehátlan én is beváltottam az ígérteket.

A kocsit vesszőfonat kosarat emelt le a kasfarból.

— Sáp, hápp! — vadhangok hallatszóttak a kosárból. Bényei Péter bíró a Holt-Tisza szigetén pelyhes vadruczafiókákat fogdosztatott össze, ezekkel kedveskedett Törő Dánielnek... Örvendeztek is Törő mesterék. Abban az időben ajándékmárhanak nagyobb volt áránál a beese. Ültek is nagy áldomást az öröme. Törő Dániel mindenhol dicsekedett a vadruczéival.

— Ragyogó bársony a tolluk. Gyöngyházzfényes a szárnyok, — ekként dicsekedett Törő Dániel... Nőttön-nőtték a vadruczák, még lábasba sem került a pecsényéjük, Törő Dániel mindenhol szájhármónikázott a komáknak: — Koma, ha a must kiforr, csapunk dárídót. Az anyjokom vadlára főzi meg, süti meg a kácsákat...

Közben mult a nyár. Szuszékban, hombarban pihent a garnadára hordott buza. Hordót töltött a szüret. Bevágott a kukori-

rajzhoz tartozónak tudják s a bajok orvoslására gondolnak csak, nálunk még csak most kezdjük a szemünket kinyitni, hogy lássuk, mi történik körülötünk. De annak az ideje, hogy a siránkozásokon és megbotránkozásokon felül tegyünk is valamit, még a távol ködében van. S mint nem tudja felismerni az az orvos a betegséget, aki nem tudja, minő az egészséges szervezet, a lakáskérdés megoldásához sem foghat hozzá a siker reményével az, aki nincs tisztában azokkal, hogy egy nagy város lakásviszonyainak miyennek kell lenniök, hogy szociális szempontból egészségesek legyenek. Általában a munkásokat szidják s a munkabérek növekedését is okolják a lakásdrágaságért, de megfélemlenek arról, hogy elsősorban nálunk is, másutt is a telekspekuláció az, ami a lakóházakat megdrágítja. Ez az oka annak, hogy bérkaszárnnyakat építenek, mert a rengeteg drága telek csak így lesz jövedelmező. De hozzájárul ehhez az is, hogy a háztulajdonosok kilencztizedrésze teljesen tökeszegény s a budapesti telekkönyveket kell megnézni és rögtön látja az ember, hogy a házak kilencztizedrésze túl van terhelve jelzálogkölcsonnel. Ezeket a rengeteg amortizációs kamatokat is a lakóknak kell megfizetniök, mert a háziur olyan jövedelmet akar kihozni, mintha a háza teljesen tehermentes volna. Tehát a lakóra nemcsak az adó hárttatik át, hanem áthárttatik a jelzálogkölcson kamat-terhe is.

S a bajokhoz hozzájárul az is, hogy a lakó teljesen védtelen a házbéruzsorával szemben nemcsak nálunk, de mindenütt a világon. Tavaly megpróbálták a sztrájkot egyes házakban. Ez nem sikerült, nem is sikerülhetett, mert még eddig sehol sem sikerült. A dolog természete kizárja, hogy ilyen sztrájk sikerrel járjon. Már pedig a tapasztalás azt bizonyítja, hogy a sztrájk az egyet-

len fegyver az átalakulások befolyására. Minthogy tehát a lakásdrágaság ellen sztrájk sikerrel nem alkalmazható, a lakó teljesen védtelen a háztulajdonossal szemben. S nem a munkabérek emelkedése idézi elő a lakásdrágaságot, hanem megfordítva, a lakásdrágaság okozta a munkabérek emelkedésének s egy évtizedre visszanyuló statisztika bizonyítja, hogy mindig a telekárak emelkedése vonja maga után a munkabérek emelkedését s nem megfordítva, a munkabérek emelkedése a lakásdrágaságot.

A telekárak emelkedése Budapesten abnormális állapot s tisztán spekulatív czélokra vezetendő vissza. Hisz ma, mikor olyan könnyű forgalmi eszközöket létesíteni, igazán csak a telekspekuláció akadályozza meg a város expenzióját. A város határán rétek és legelők vannak. Milyen könnyű volna oda villamos vasutat kivinni, hogy ott olcsó építkezés kezdődhessen meg, olcsó telken. De a városi hatóság évtizedeken keresztül megakadályozza ezt s kényszeríti az embereket, hogy a városban építkezzenek, hol a drága telek miatt három- és négyemeletes házakat kénytelenek építeni.

Ennek aztán sok hátránya van. A magasba építés még fokozza a telekdrágaságot s a telekspekulációt. De ne gondolja senki, hogy a három- és négyemeletes háztípus olcsóbbá teszi az egyes lakásokat, hanem csakis a telektulajdonos spekulatív hasznát növeli. Tehát a sok emelet építésének megengedése nem segít a bajon, sőt még fokozza azt, mert a telekspekulációnak ad tápot. Amellett a sok emelet a rendszert s közegészségi költségeket is növeli, mert olyan intézkedéseket kényszerít a háztulajdonosra, ami mind rengeteg pénzbe kerül s amit a lakónak kell megfizetni. Az is régi törvény, hogy minél magasabb egy ház, aránylag annál többbe kerül s hogy egy kétemeletes ház

nem kétszer, hanem háromszor annyiba kerül, mint egy egyemeletes s egy háromemeletes hatszor annyiba.

S a városi hatóságoknak először ezekkel a kérdésekkel kellene tisztában jönniök, mielőtt tőlük azt lehet remélni, hogy a lakáskérdés megoldására komolyan képesek.

Legelőször is a városi forgalmi viszonyokat kellene javítaniök s a forgalmi eszközöket olcsóbbakká tenniök. Azután a város periferiáján levő városi telkeket kellene átengedni építési czélokra, olyan kikötésekkel, amelyek a spekulációt kizárnák. Mert ha a csatornafektetés jogát tudja a város a maga javára telekkönyvileg biztosítani, ennek a spekulációellenes rendszabálynak biztosítására is meg tudná a módokat találni, ha akarná.

Azonkívül a jelzáloghitel reformja s a községi adózás reformja is szükséges. De nálunk mindezekhez a kérdésekhez nincs érzék. Sőt attól lehet tartani, hogy minden reform még a helyzetet rosszabbítja majd, mint ahogy a nagy hűhóval felépített vásárcsarnokok is csak a közéletmezés megdrágítását idézték elő. S ahelyett, hogy a város urai bevallanák, hogy szociális kérdések rendezésére képtelenek, a bajok okát mindig másban keresik s a felelősséget és az ódiomot mindig másra akarják hártítani. Ez mindenesetre nagyon kényelmes, de egyáltalán nem fogja a már tűrheterlen helyzetet megjavítani

Budapest, február 9.

A képviselőház holnap, szerdán délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatják az adójavaslatok részletes tárgyalását, utána pedig interpellációk következnek.

Szenteltett törvény. Február 9-én megjelent az 1909. évi Országos Törvénytar (Corpus Juris) 1. száma a következő tartalommal: I. t. czikk. A magyar királyi honvédség részére megrendelt ismétlőpuskák beszerzéséből felmerült költségek fedezéséről.

czatérme is. A padláslyukból koszoruba kötött piros tengeri esővek mosolyogtak a járókelőre. Felhízott a Hajduság. Vidámak, jókedvűek voltak a hajduk.

— Csálé Csengő... Miközben erős karal fordította ekéjét, nótát dudolt a szegény béréslegény:

Szánt az ökr, csörög-csattog a járom,
Jaj, Istenem, merre van az én párom?
Az erdőben minden fának van ága,
Jaj, Istenem! Magam vagyok csak árva...

Bár lomhán léptettek az ökrök, mégis szaporodtak a barázdák. Kidugta fejeckéjét a gyöagén zöld ösi vetés is. Kint a pusztán sárga nyárlevelet sodort a szél. Hűvös éjszakák következtek. Dániel mester elégtelen hunyorgott a ruczákra.

— Anyjokom! Maholnap megtartjuk a vacsorát. Hehe! A jeles vadréce-rucza vacsorát.

Valóban elkövetkezett ez az idő is. Törő Dániel utcaszorjára járta a komákat:

— Vasárnap este ne sajnáljanak elfáradni szegény házamhoz. Vadréce-rucza vacsora lézen.

Másként történt. Törő Dánielék szombat virradtával hiában keresték a házinevelésű vadruczákat... A pocéta szélén látszott még tapséros lábok nyoma. Pihét is hullajtottak eleget. Csupán a ruczák nem voltak sehol. Törő Dániel a czigányokra gyanakodott:

— Bizonyosan Dudriék emelték el a vadruczákat. A czigánynemzet ilyen csemegés-fajta.

Törőné asszony fejében megvillant valami.

— Apjukom?

— No, mit akarsz?

— Máresak megvallo! Éjféltájt különös zajgást hallottam. Mintha a ruczák zsázsongtak volna?... Szólni is akartam apjukomnak, de elnyomta szememet az álom.

Amde hiába kutakodtak, nem kerültek elő a vadruczák, ellenben Törő Dánielt holtáig kunérozták a komák:

— Koma! Dani koma! Hznak-e már a vadruczák?

— A paszulyesürköztét neki! Ne bomoljanak már kendtek, — dohogott Törő mester.

— Haha! — nevettek a komák, holott pedig ökelmék se tudtak többet a Törő Dániel vadruczáiról; mert azon ösi éjszakán vastagon bodorodtak a felhők, midőn a ruczafalkának nyomaveszett... Már fagytól piléztettek a vizek. Kezdődött a vízmadarak vándorlása. Vadlud, réce, vöcsök, száresa vándorutra indultak az északi mocsarakból.

Az éjszakában vándorló madarak búgva hasították a levegőt. A fekete felhők rengetegéből nagynehezen kiszabadult egy fáradt holdsugár. Eppen a Törő Dániel eperfájának hegyén pihent meg. Mélabúsan kongott a toronyóra. Madárcsapat után madárcsapat nyomult a végtelenségben. Egyszer csak felnevezte a holdsugár. Kerekre meresztette pislaszemét... Már ugyancsak nyugtalanokdottak a Törő Dániel kacsái: Szárnyuk alól kihúzták bársonyos szép fejüket. Belenéztek az éjszakába. Hallgatták az éjszakai hangokat. Elsőbb a kunkorgóstollu gácsér szólalt meg. Búgott a hangja:

— Gváp...

Káprázatos hirtelenséggel fekete madár-

csapat iramlott keresztül a Törő Dániel kertje felett. Szinte sodorták az eperfa hegyét, ijedtében lekushadt a holdsugár.

— Gvoá! — bizonyosan ezek a fekete madarak is szóltak valamit a Törő Dániel ruczáinak. Imhol, sztesapta szárnyát a gácsér, utána a többi is. Törő mester erős bizodalomban szárnyokat sem metszette a ruczákknak és felzudult a falka. Előbb ugyan esetlenül verdesték szárnyokat. Zavarodottan csapongtak. Majd éleket kurjantott a gácsér:

— Kvápp! Gvá! — megismerte szárnyarejét. Néhány csapással a levegőbe lödintotta magát. Példáját követték a tojók is. Egyik fürgébben, másik esellenebbül. Gvá...

A pihenő holdsugár elmélázott az ósvadhangokon. Felsőhajtott a sápadt legény:

— Szabadság! Szabad puszták világa! Ti vagytok az én gyönyörűsegeim is.

— Kvápp! Gvoá...

Megrázkódott a holdsugár. A gyönyörűségtől rázkódott meg. Midőn a Nagyfekete-halom felől megcsapta a szabad puszták nyers levegője... Az eperfa hegyéből fehgrott a holdsugár. Hegedűjét hóna alá szoritotta a sápadt legény. Vándorbottal kezében nekilódult a nagy éjszakának. Foszlányos csurakját libegtette a szél. A fellegek közötti országun ezüstös por felhőzött a holdsugár lábanyomán. Az álombamerült hajduházak keskeny üvegablakába is szóródott ebből a porból. Virág Kola gazdáiéknál ki volt törve az egyik ablakkarika, néhány ezüstös porszemecske a feketeszemöldökű hajduleány fehér orozájára pattant. Szűzies álmában elmosolyodott a leány... Piros búzás almák illatoztak a mestergerendához dugva,

Made in Germany.

Budapest, február 9.

Ha kitavasodik, Wilhelmshafen kikötőjéből a negyedik „Dreadnought”-típusú német páncélos is kiuszik a vízre. Két esztendő múlva pedig a német flotta-program olyan pontra ér, hogy a német birodalom, mely ma ötödik tenger-hatalmasság, a második helyet fogja elfoglalni. Az első, természetesen, még mindig Anglia és alkalmasint még jó ideig az fog maradni. De ez a pozíciója már nem a régi többé.

Ma úgy beszélnek Angliában a szigetországba való betörés lehetőségéről, mint valami nagyon természetesen dologról. Roberts lord emlékezetes riadóját ellensúlyozzák ugyan a szakértők, akik azt mondják, hogy a betörés mindig lehetséges volt, ma is az; csak hogy olyan betörés, melynek keretében az ellenség lovasságot és tüzéséget is képes partra szállítani, lehetetlen Anglia mai szárazföldi és vízi hadereje mellett. Másfajta betörés pedig, olyan, amelynek keretében csak gyalogságot dobnak szárazföldre: komoly aggodalomra nem adhat okot. E szakvélemények megjelenésével egyidejűleg az angol kormány elhatározta, hogy a „Home Fleet”-ot megerősíti és tanulmányoznak olyan módszert, melynek segítségével a földközi flottát a lehető leggyorsabban lehetne Anglia partjai előtt összpontosítani. De még ennél is jobban elárulja a brit közvélemény fölfogását az a tény, hogy a katonáskodástól mindig irtózó Angliában az általános hadkötelezettség küszöbön van. A legközelebbi választások programjának élén bizonyára ez lesz.

Londonban szinre került most egy slány szindarab: „An English man's Home”, melynek az a tárgya, hogy az Északi Ellenség (értsd: Németország) betört Angliába, a miliciát szétverte és azután megsemmisíti a magas angol kulturát. Ez a férczmű szédítő sikert ért el és ma szerte Angliában egyébről sem beszélnek, mint arról, hogy a barbár Germán feni a kardját és ezzel szemben a brit birodalom védtelenül áll. Utcán, klubban, villamoson, szalonban, gyűlésen csak egy téma az ur: a germán veszedelem. Ezt a veszedelmet azonban az angol nemcsak az ágyukban látja, melyeket még különben el sem süttöttek; hanem abban is — s most főképp ebben, mert ez már a nyakán ül — hogy a német ipar és kereskedelem ma már nemcsak félnék versenytársa az angol iparnak és kereskedelemlnek, hanem remélhető diadalmas legyőzője is.

A modern kapitalizmusnak, tudvalevőleg, a verseny egyik leghatalmasabb emeltyűje. Versenyezni pedig csak úgy lehet sikeresen, ha olcsó árut dobnak a piacra. Most, mikor a fogyasztóképesség mind szélesebb és természetesen szegényebb rétegekre terjesztetik ki, az olcsóság olyan hatalmas faktor, hogy mellette minden más tényező eltörpül. A „Made in Germany”-jellel ellátott áruk úgy jelennek meg a világpiacra, mint az olcsóság mintaképei. Angliában és Franciaországban a „német portéka” szinonim a hitvány, közönséges áruval — de ez az új, nagy fogyasztó tömegeket nem riasztja vissza. Sőt ellenkezőleg. A legfinomabb posztót és a legüz-állóbb acélt ma is Angliában készítik; de ha az angol munkás kabátra valót vagy bicskát akar vásárolni, „Made in Germany”-t kér a kereskedőtől.

A német birodalomnak ez a szédítően nagy gazdasági győzelme valósággal kétségbeejtette Angliát. Nemesak azt jelentette számára, hogy kiszorul a világpiacról, hanem azt is, hogy megszuilte számára a szociáldemokráciát. Amíg Anglia ur volt a világpiacra, annyi munkabért juttatott munkásainak, hogy azok között a szocializmus meg nem foghatótt. Most azonban az angol munkásság már azon a fokon van, hogy néhány nappal ezelőtt tartott kongresszusán kimondotta a termelési eszközök társadalomsítását, ami egyet jelent a legridegebb marxizmussal.

Megjelentek Angliában a legkülönfélébb szociális lapok, s mindez azért, mert Németország gazdaságilag fellendült. S ezt a föllendülést szuronyokkal akarja magának biztosítani a világpiacra Vilmos császár. Tudja ezt minden gyerek Angliában és csak ez magyarázhatja meg, miért van annyira beleiva a háboru gondolata a közvéleménybe. Látják tisztán, hogy előbb-utóbb le kell számolni Németországgal; s ha már le kell számolni vele, miért nem előbb, mint utóbb? Miért nem most, amikor Anglia hadiereje játszva tönkre verheti a német flottát? Miért nem most, amikor Németország még nem szivta magát tele diadalmas életelvel? Miért nem ma, mikor az életünkre törő ellenségek csirke korában lehetne megsemmisíteni?! . . . Ez pedig nem amolyan újságírói okoskodás, hanem a legtisztább angol közvélemény, mely annyira kifejeződött már ott, mint például nálunk az önálló bank körül való gondolkodás.

És ilyen hangulatban látogatja meg Edvárd király Vilmos császárt. Ha nem lenne ösmeretes, mennyire undorodik Edvárd az unokaöcsésétől és víze verza; ha ez a két fölséges ur halálosan szerelmes lenne egymásba, még akkor is teljes nyugalommal lehetne kiszámítani e találkozás súlyát és következtését. Ott, ahol a mindennapi kenyérről van szó, ott esókok, fölköszöntők, rendjelek nem változtathatják meg a gazdasági erők hatóirányát.

A politika világából.

Budapest, február 9.

Beszélgetések a folyosón.

— Kossuth Ferencz audienciája. —

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter a legújabb hírek szerint szombaton délután utazik Bécsbe és vasárnap járul a király elé. Az ptazának ezt az időpontját úgy állapították meg, hogy az újonczjavaslatok tárgyalásával essék össze, amikor Wekerle Sándor miniszterelnöknek nem kell a Házban megjelenni. A miniszterelnök ugyanis el fogja kísérni Kossuth Ferenczet Bécsbe, de ezt az adóreform tárgyalása idejében nem tehetné meg.

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délután egy órakor fölkereste Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert a kereskedelmi minisztériumban. A két államférfi közel egy óra hosszat tanácskozott.

A képviselőház folyosóján ma délelőn igen érdekes nyilatkozatok estek politikáról, a helyzetről. A ezéles folyosó függetlenségi balsarkán, függetlenségi és alkotmányparti képviselők vették körül gróf Andrássy Gyula belügyminisztert, aki érdeklődéssel hallgatta a meginduló vitát, nem hallgatván el a maga nézetét sem.

Azon kezdődött a beszélgetés, hogy Sándor Pál képviselő előadta, hogy tudomása szerint gróf Zichy János körül konzervatív többség alakul és meggyőződése szerint ezé a konzervatív párté a jövő.

— Ez abszurdum! — vetette közve valaki.

— Dehogyan abszurdum — felelte Sándor Pál. — Ime itt van Nagy Emil is és ő, meg a barátai is e konzervatív blokkal szimpatizálnak és köréje gyülekeznek.

Nagy Emil ezt felelte:

— Igenis igaz az, hogy mi konzerválni akarjuk a magyarság értékes elemeit és értékes tulajdonságait. Azok alapján azután egy népies kisember politikát akarunk csinálni.

— A baj az, — mondotta most gróf Andrássy Gyula — hogy összeveszték mindenkivel: Ausztriával, a nemzetiségekkel, a horvátokkal, a zsidókkal, a munkásokkal. Így politikát csinálni nem lehet. Tranzigálás nélkül

nincs normális politikai munkásság. Ime, milyen gyönyörűen, milyen egészséges alapon csináltuk meg a hatvanhetes kiegyezést, hogy mind a két államban alkotmányosság legyen és parlamentáris kormányzat vigye az ügyet. Most pedig örülünk arra a hirre, hogy Ausztriában megszakadt az alkotmányosság és a tizenegyedik szakasz alapján kormányoznak.

Nagy Emil közbevetette, hogy a vallási ügyekbe nem avatkoznak és teljes mellékes dolog, hogy kinek mi a vallása!

— Csak zsidó ne legyen! — szolt közbe Molnár Jenő.

Az egész társaság fölkaczagott, Andrássy mulatott a legjobban.

A derültséget Beck Lajos megjegyzése szakította meg.

— Az a legnagyobb baj, — mondotta — hogy a jegecedés nem elvek körül történt és nem az elvek köré csoportosultak az emberek.

— Igen, — felelte Andrássy — talán hiba volt, hogy nem állottunk ki nyíltan és elveket kitűzve, nem mondottuk, hogy aki ezeket az elveket akarja, álljon mellénk; de hiszen mikor a koalíció megalakult, nem azért alakult meg, hogy új pártot csináljon. A fődblog most az, hogy ki kell bontakozni a helyzetből. Nyíltan kell beszélni, ez a fő. És itt van a fő hiba, hogy az emberek nem mernek beszélni, nem mernek nyíltan kiállni a fórumra és elmondani a dolgokat úgy, ahogyan vannak. Olyan ez, mint a fürdőző ember, aki fél a hideg víztől és előbb csak a lába ujját dugja be a vízbe és a félelemtől megfázik, holott ha belemerenne mindjárt a vízbe, rögtön látná, hogy a víz nem is hideg, csak langyos. Így vagyunk a mai helyzettel is.

Ezzel véget ért az érdekes beszélgetés.

A hadsereg újjászervezése.

Alábbiakban röviden ismertetjük a reformtervezetet, melyet a hadügyminisztérium a hadsereg újjászervezése iránt kidolgozott.

A közelmúltban valamennyi nagyhatalmasság nagymértékben fejlesztette hadseregét, ezzel szemben a közös hadsereg, a politikai konstelláció révén néhány év óta semmit sem fejlődött.

A hadügyminisztériumban nagyszabású reformtervezetet dolgoztak ki, néhány újítást a meglévő kereteken belül már most életbeléptettek, de a nagy reformot csak a fölemelt újonczlétszám s a vele járó nagyobb költség megszavazása után a kétéves szolgálat bevezetésével, az új véderőtörvény keretében léptetik életbe.

A közös hadsereg évi újonczjutaléka kicsiny, az ország nem használja fel a rendelkezésre álló néperőt, tízezer lakosra csak 83 katona jut, Oroszországban 94, Németországban 104, Franciaországban 133. Az újonczjutalék felemelése ily módon nem ütközik akadályba, de mivel néhány hadkiegészítő kerületben a rosszul táplált, elsenyvedt fiatalság legnagyobb része katonai szolgálatra alkalmatlan, más kerületben meg sok a kivándorló, néhány hadkiegészítő kerület nem bírja az előirt újonczjutalékot kiállítani. Ezért a hadkiegészítő kerületeket a területek lakosságának sűrűsége szerint újra beosztják s az új ezredek részére új kerületeket alakítanak.

A tüzéség részleges újjászervezéséhez és a géppuska-osztályok föllállításához szükséges legénységet a hadvezetés a gyalogságtól vette el oly módon, hogy valamennyi gyalogezred negyedik zászlóalja századonként körülbelül husz emberrel létszámon alul van. A fölemelt újonczjutalékból természetesen először ezt a hiányt pótolják.

A gyalogos század békelétszámát 93-ról 125-re emelik föl s az irodát és kézműves-szolgálat elvégzésére hadtestenkint külön munkászászlóaljakat szerveznek.

Mivel a négy zászlóaljából álló gyalogezred nehézkes, nagy csapat s az ezredparancsnok alig bírja egységesen vezetni, valamennyi európai hadseregben a három zászlóaljából álló ezredrendszert vezették be. A reformterv szerint hadvezetőségünk is elveszi az ezredtől a negyedik zászlóaljat, az ezredet három zászlóaljából szervezi s a negyedik zászlóaljból harmincz négy új háromzászlóaljas gyalogezredet, két bosnyák ezredet és egy vadászezredet szervez. A negyedik zászlóalj tervezett elválasztása s harmincz négy új ezred felállítása révén a gyalogos zászlóaljak számát voltaképpen most sem szaporítják, ezért a hadvezetőség még tizen négy új ezred felállítását is tervezi.

A gyalogsághoz tartozik a vadászcsapat is.

A reformtervezet szerint valamennyi gyalogos dandárnál egy-egy vadászzászlóaljat állítanak fel, a vadászokhoz csak ügyesebb, kitarító, a puskával bánni tudó legényt osztanak be s a vadászcsapatot a gyalogságtól eltérően csak a célbalövésre, hirszerző és felderítő szolgálatra tanítják.

A felsőbb parancsnokságok beosztását is megváltoztatják. A bécsi második hadtest tulajdonképpen ketté választják és Brünnben új hadtestparancsnokságot szerveznek. Amióta a hadvezetőség a hadsereg elhelyezésénél a főszerepet az olasz határra veti, a gráci harmincz hadtest területére rengeteg csapatot helyeztek, a hadtestparancsnokság nem bírja a nagy területen elhelyezett csapatokat vezetni, ezért Laimbachban új hadtestparancsnokságot és Pólában a szárazföldi csapatok részére külön tengervidéki főparancsnokságot létesítenek. Az új hadtestparancsnokságok területén négy új hadosztályt és 8 új dandárparancsnokságot szerveznek.

Pontos technikai újításokat is terveznek. A felettes hatósággal való gyors összeköttetés, parancsjelentés és hír gyors továbbítása céljából valamennyi ezrednél telefonosztályt szerveznek.

A két éves katonai szolgálat bevezetésével a gyalogságnak a rövid, intenzívebb kiképzés céljából több gyakorlótér és lövőtér kell, a hadvezetőség néhány e fajta nagy gyakorlótér megvásárolását tervezi s a célbalövés gyakorlására a gyalogságnak évente sokkal több éles töltést engedélyeznek.

A katonatisztek helyzetén a hadvezetőség a harminczöt éves szolgálati idő bevezetésével, a lakbér, nyugdíjügy szabályozásával és a századosnak államköltségen való lovasításával akar segíteni.

A tisztikar képzettsége színvonalának emelése céljából a bécsujhelyi akadémia és a bécsi műszaki akadémia létszámát fölemelik, néhány hadapródiskolát megszüntetve, a hadapródok létszámát ezerrel csökkentik, kevesebb zászlóst és több hadnagyot nevelnek ki. Az előléptetés meggyorsítása céljából pedig több századosi és törzstiszti állást szerveznek.

Az ujonczjavaslatok.

— A függetlenségi párt értekezlete. —

A hét végén, a szombati ülésen, kezdi meg a képviselőház az ujonczjavaslatok tárgyalását. *Justh Gyula*, a Ház elnöke ma újra kijelentette, hogy az adóreform tárgyalását pénteken szakítja meg a Ház és szombatra az ujonczjavaslatokat tüzi ki napirendre, ha csak a kormány vagy a koalíció sürgősségi indítványt nem tesz, mert a házelnöknek az a véleménye, hogy a házszabályokban a bizottsági jelentés benyújtása és a tárgyalás között előirt három nap a jelentés észétosztásától számítódik.

Az ujonczjavaslatokkal a függetlenségi párt ma délután értekezleten foglalkozott és rövid vita után az elvi álláspont föntartásának hangsúlyozásával el is fogadta azokat. Az értekezletről tudósításunk a következő:

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma délután öt órakor *Hoitsy Pál* ügyvezető alelnök elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezleten a kormány részéről megjelentek gróf *Apponyi Albert* vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Jekel-*

falussy Lajos honvédelmi miniszter, *Tóth János*, *Bolgár Ferenc* és *Mezőssy Béla* államtitkárok.

Hoitsy Pál elnök megnyitván az értekezletet, bejelenti, hogy az értekezlet egyedüli tárgya az ujonczjavaslatok tárgyalása.

Bakonyi Samu előadó utal arra, hogy mindazon okok, amelyek a véderő-bizottságot az utolsó három évben a hasonló tárgyú törvényjavaslatok elfogadásának ajánlására indították, ma is változatlanul fenállanak. A véderőbizottság azonban hangsúlyozza, hogy e felfogása a képviselőház 1905. évi május 12-én elfogadott feliratában a hadsereg magyarsága tekintetében elfoglalt álláspontját nem érinti. Kéri az értekezletet, hogy fogadja el a véderőbizottság jelentése alapján az ujonczlétszám megállapítására, valamint az ujonczok megajánlására vonatkozó törvényjavaslatokat.

Sümeji Vilmos kijelenti, hogy noha a kormány tagjai és különösen a függetlenségi párt nagynevé vezetőire iránt a legnagyobb bizalommal viselkedik, mégis aggályosnak tartja az ujonczjavaslatoknak mostan való tárgyalását és megszüntetését, különösen tekintettel arra, hogy az önálló bank kérdésében kormányválság állhat elő. Aggályosnak tartja ezt a sietséget a függetlenségi párt szempontjából is, amelyet úgy a bécsi lapok, mint a koalált pártoknak egyes sajtóorganumai rendszeresen le skarnak járni az ország közönsége előtt.

Gróf *Apponyi Albert* vallás- és közoktatásügyi miniszter kijelenti, hogy itt sietségről nem lehet beszélni, mert az ujonczozás márczius havában szokott történni és így most a véderő rendszer megkezdésének, az állami élet ezen minden évi megnyilvánulásának normális határidejénél van az ország. (Igaz! Ugy van!) Azt, hogy a függetlenségi párt az ujonczjutaleknak nem a visszautasítását, hanem a tárgyalás függőben tartását a presztígio eszközéül használja fel, úgy a párt vezetőre, mint a kormány tagjai súlyos politikai hibának tartamák. (Általános helyeslés.) mert nézete szerint kerülni kell minden olyant, amivel a függetlenségi párt jogosultan magára vonhatná a mérvadó alkotmányos tényezők bármelyikének bizalmatlanságát. (Helyeslés.)

Elnök kérdést intéz, kíván-e még valaki a javaslatokhoz hozzászólni. Mivel senki sem kíván felszólalni, szavazásra teszi fel a kérdést.

Az értekezlet úgy az ujonczjavaslatokat, mint a honvédelmi miniszternek ezzel kapcsolatos jelentéseit elfogadta és tudomásul vette.

Gróf *Teleky Arvéd* a Tomics-Polit ügyet teszi szóvá. Polit egyik német nyelvű lapban megtámadta Tomics Jását, a függetlenségi törekvésekkel mindig rokonuló szerb radikálisoknak vezérét. E támadásokkal szemben Tomicsnak csak úgy lehet módja és alkalma magát és a szerb radikálisokat tisztázni, ha a bíróság elé kerül az ügy.

Malatinszky György felszólalása után gróf *Bathlyány Tivadar* rámutat arra, hogy hónapok óta bécsi lapokban támadják a függetlenségi pártot, különösen annak vezérét, éppen a magyarországi szerb radikálisokkal kapcsolatban. Polit ezekben a támadásoknak adott hangot, a függetlenségi pártot és a szerb radikálisokat igyekezett befektetni. Ha volt Politnak bátorsága ahhoz, hogy ilyen vádakot hangoztasson nyilvánosan, akkor legyen benne bátorság arra is, hogy amit mondott, azért helyt is álljon. (Élnök helyeslés.)

Fenyvessy Soma felszólalása után *Ugron Gábor* kifejti, hogy abban a kérdésben, kiadandó-e Polit Mihály, az az irányadó, forog-e fenn zaklatás esete, igen, vagy nem. Ugyanezen az állásponton van *Sághy Gyula* is, aki hangoztatja, hogy mentelmi kérdésekben tartózkodni kell minden politikától és tisztán jogi szempontból kell a kérdést elbírálni. Nézete szerint akkor, amikor a képviselőház elé kerül ez a kérdés, fel kell függeszteni Polit mentelmi jogát, mert nyilvánvaló, hogy zaklatás esete nem forog fenn.

Hoitsy Pál elnök bejelenti, hogy *Ugron Gábor* interpellációt fog intézni a kormányhoz a boszniai bank dolgában.

Az értekezlet ezt tudomásul vette és ezzel, minthogy egyéb tárgy nem volt, az elnök az ülést berekesztette.

A balpárt ma délben a képviselőházban *Szapary István* elnöklésével értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy teljes erővel küzd az ujonczjavaslatok ellen és követeli, hogy az ujonczok megszüntetése és megajánlása előtt tisztázassék az önálló nemzeti bank ügye. Az önálló bank biztosítása nélkül a párt nemzeti öngyilkosságnak tartja az ujonczok megadását s ezzel a nemzet jogának kivívására alkalmas fegyver letetését.

Budapest, február 9.

Biztosításügyi novella. A biztosításügyi novella tárgyában ma délelőtt szaktanácskozás volt az igazságügyi minisztériumban, amelyre az érde-

kelt minisztériumok mellett a biztosítási szak két kiváló gyakorlati emberét is meghívták. A két szakértő az értekezleten pontról-pontra felvilágosításokat adott, amely felvilágosítások figyelembevételével fogják a novellát legközelebb átdolgozni s minden valószínűség szerint néhány hét múlva törvényjavaslat formájában fog a Ház elé kerülni. A javaslat főleg két irányban reformálja a biztosítási jog közigazgatási részét: 1. behozza a rendszeres állami ellenőrzést és felügyeletet az országban működő összes biztosítási intézetekre nézve, a felügyeleti hatáskört a kereskedelmi minisztériumra ruháztatva; 2. az életbiztosítási díjtartalék elhelyezésének módjait újól megállapítja oly irányban, hogy a fennálló törvény e tekintetbeni hiányai orvoslást nyerjenek, különösen azzal, hogy teljesen garantálva legyen az egész díjtartaléknak beföldön és magyar értékekben való elhelyezése. Az anketén, amely délelőtti tíz órától délutáni két óráig tartott, *Meskó László* igazságügyi államtitkár elnökölt s résztvettek: *Tóry Gusztáv* igazságügyi államtitkár, a két meghívott biztosítási szakértő: *Ormódy Vilmos*, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság vezérigazgatója és *Ráczalmási Frigyes* Adolf, az Adria Biztosító Társulat vezérigazgatója, aki a kormány meghívására Triesztből jött az anketére; továbbá a pénzügyminisztérium részéről: *Papp Elek* min. tanácsos, ifj. báró *Korányi Frigyes* min. osztálytanácsos, a kereskedelmi minisztérium részéről: *Emich Gusztáv* min. osztálytanácsos; a horvát országos kormány képviselőiben: *Aranitzky József* igazságügyi osztályfőnök; az igazságügyminisztérium részéről: *Thüring Gusztáv* kuriai bír., *Szászy Béla* min. tanácsos, *Barna Ignác* táblabíró és *Tomcsányi Vilmos* min. fogalmazó, mint az értekezlet jegyzője.

Az önálló bank mellett. A szamosújvári függetlenségi és 48-as kör e hó 7-én népes közgyűlést tartott az önálló nemzeti bank ügyében. A közgyűlés egyhangu határozattal és lelkesedéssel kimondta, hogy „hazánk gazdasági önállósága és megerősödése első feltételének tartja a külön, önálló nemzeti bank létesítését; kimondja továbbá, hogy bizalommal tekint pártunk böles vezetőinek ez irányú működésére és erősen hiszi, hogy a nemzet ezen közóhaját hazánk boldogítására ki is vivják.” Rendíthetetlen bizalmának és tántoríthatatlan ragaszkodásának kifejezést öhajtván adni, nagy lelkesedéssel választotta meg ezután a kör diszelnökévé *Kossuth Ferenc* minisztert és pártelnököt, gróf *Apponyi Albert* minisztert, *Justh Gyula* házelnököt és gróf *Bathlyány Tivadar* orsz. képviselőt. — A délvidéki függetlenségi párt vasárnap, e hó 14-én délelőtt *Steiner Ferenc* országgyűlési képviselő elnöklésével évi közgyűlést tart Temesvárott. A közgyűlés napirendjére az önálló bank ügyében való állásfoglalás van kitűzve.

Supilo a horvát helyzetről. Supilo megelégedte a hallgatást és ismét nyilatkozott a horvát politikai helyzetről, mondván a következőket:

— A lapokban közölt békétárgyalások híre azonban nem vehető. Az egész dolog csak arra redukálódik, hogy a képviselőház folyosóján platonikus nyilatkozatok folytak arra nézve, hogy jó volna a horvátokkal valamiképp megbékülni. Én lehetetlennek tartom, hogy a mai kormányval olyan meg egyezést lehessen teremteni, mely Horvátország jogainak megóvása szempontjából elfogadható lenne. *Wekerle* miniszterelnök nemesak a horvátországi, hanem a magyar viszonyokat is annyira összekuszálta, hogy ma már teljesen képtelen arra, hogy a horvátokkal békét csináljon. A miniszterelnök ur csak abszolutizmussal és korrupcióval experimentálhat tovább Horvátországban. Hogy ez meddig fog tartani, az már nem is függ őtől. Ami bennünket illet, csak ismétlhetem azt, amit már több ízben mondtam: a mi népünk kész továbbra is szenvedni, de letörni nem engedi magát. Ezt Budapest és Bécsben eddig is tapasztalhatták és ennek igazságáról a jövőben még inkább fognak meggyőződni. A Horvátországban való mindenféle kísérletezések, úgy mint eddig, kudarcra várhatnak. Mi várhatunk és ma a legfőbb feladatunk csak az, hogy ne tegyünk oly hamis lépést, mely Horvátországra nézve végzetes változtatást okozhat.

Az annexióról ezután *Supilo* a következőket mondotta: Bosznia és Hercegovina annexiója természetesen nem tölt el lelkesedéssel. Megoszlaltak az annexiót a nélkül, hogy az ottani lakosságot megkérdezték volna, sőt inkább mondhatni, hogy ellenőkre csinálták meg. De ha nekünk horvátoknak látnunk kell azt, hogy mily borzasztó viszonyok közt kell élniük a horvátoknak és szerbeknek Hor-

vátországban és ha látjuk, hogy ugyanezen mintára akarnak Boszniában is berendezkedni, akkor tisztán áll előttünk, hogy ez a politika minden ízében a Habsburg-monarkia délszlávjai ellen irányul, akik pedig az annektált tartományokkal együtt egy ötmillió lélekkel bíró nemzetet képviselnek.

A t. Házból.

I. Képletesen..

Két zsidó találkozik. Kérdezi az egyik zsidó a másikat:

— Mi maga?

— En, — feleli. — En Tailleur of gentelman...

— Tailleur of gentelman? Nem értem. Mi lehet?

— Hát az, hogy én szabó vagyok.

— És miért mondta Tailleur of gentelman?

— Miért mondtam? Hát, mert úgy elegánsabb. De most én kérdezem, hát maga micsoda?

— En? — szól az első zsidó. — En lift vagyok.

— Lift? Nem értem? Mi lehet?

— Hát én zsákot hordok a Klein és társánál.

— És miért mondta, hogy lift?

— Miért mondtam? En is csak azért mondtam, mert így elegánsabb.

Vitatkoznak a képviselők a folyosón, beszélnek konzervativizmusról, fuzióról, kartellről, kompromisszumról. De a végén, ha valaki nagy bajjal őszinteségre bírja őket és megkérdezi, hogy mit akarnak, így felelnek:

— Képviselők akarunk maradni.

— És miért nem beszéltek világosan? Miért mondtátok: konzervatív, fuzió, kartell, kompromisszum, amikor az egésznek egyszerű neve az, hogy képviselők akartok maradni.

— Miért? Hát azért, mert amugy elegánsabb.

... Mely állapotra azután gróf Andrássy Gyula valóban megjegyyezheti, hogy a közéletben hiányzik az őszinteség.

De másfelől, ha mindenki nyíltan és egyenesen feltárná kilétét és megmondaná, hogy mi lakik benne, meg hogy mi a kívánsága, akkor még utálatosabb lenne a helyzet, mint így, amikor elvekkkel, eszmékkal, technikus terminusokkal takargatják a valóságot s valamennyi inkább taillor of gentelman és lift, mintsem haszonleső képviselő és érvényesülést kereső stréber.

II. Zajos működés.

— Tulságosan zajosan működik Nagy György — véleményezi a hangos székelijelentésében báró Kaas Ivor.

— Hát már azt se szabad? — csodálkozik a megtámadott férfiú. — Mit teszek én, mi kárt okozok azzal, ha a fiatalságot lelkesedésre buzdítom. Az ifjuságnak lángolnia kell, az ifjuságnak hazafiasnak kell lennie.

— Ne beszélj hazafiasságról — figyelmezteti Molnár Jenő. — Mi nem vagyunk hazafiak, mi csak magyarok vagyunk. A hazafiságot kisajátították nekünk, a függetlenségi kormánypartiak. Nekünk csak azt szabad mondani, hogy magyarok vagyunk.

Hallgatják a beszédet függetlenségi képviselők, de nem haragudnak érte, inkább mulatnak.

— Molnár Jenőt szeretjük, — mond Kelemen Samu — az ő tréfái elmések.

— És Nagy György?

— Nagy Györgyért is kár volna — hangzik a felelet, — kár lenne, ha kimaradna.

— Na igen, — véli Molnár Jenő, — a jelenlévők mindig kivételek. A jelenlévőkre mindig azt mondjátok, hogy kár lenne, ha kimaradnának. Megyek is és hívok ide még három-négy balpártit, hogy többen legyünk, akiknek megkegyelmezni hajlandók vagytok.

Mig Molnár Jenő odajárt balpártiakat hozni, azalatt Kelemen Samu megint elővette Nagy Györgyöt.

— Igaza van a bárónak, — szól — te nagyon zajos vagy, Gyurka. Mindig szerepsz, minden napra van valami eseted, amit elbeszél. De a vasuti jelenetet nem mondd el soha.

— A vasuti jelenetet? Mi az a vasuti jelenet? — kérdezték kíváncsian a hallgatók.

— Azt nem mondja el Nagy György, pedig érdemes a fejegyzésre — folytatta Kelemen Samu.

— Halljuk! Hát halljuk!

Nagy Györgynek sürgős dolga akad, interpellációt kellett bejegyeznie a kuruczifjak gyűlése tárgyában és elment.

Kelemen Samu aztán elmondta a vasuti esetet.

— Történt, — kezdi Kelemen Samu, — hogy a vasuti pályaudvaron találkoztam Nagy Györggyel, Hódmezővásárhelyre, Orosházára, vagy ilyesmi helyre indult valami igen fontos balpárti gyűlésre.

Izgatottsággal járt a pályaudvaron:

— Borzasztó, borzasztó, — mondta. — Zsigát keresem, Farkasházy Zsigát. Megígérte, hogy velem jön a népgyűlésre és most nincs itt. Mindjárt megy a vonat és Zsiga nem jön.

— Hát olyan fontos-e az a gyűlés?

— Meghiszem azt, — feleli Nagy György. — Oriási lesz, nagy népiünnepély is lesz, virágkorzó és ökörsütés is lesz.

— Ökörsütés is lesz? — mondom én. — És te, Nagy György, mégis el mersz menni. Látod, Zsiga sokkal óvatosabb.

Amikor Nagy György visszatért, mindenki nevetett. Ő nem tudta biztosan, hogy vajjon Kelemen csakugyan előadta a vasuti jelenetet és önérettel szólott:

— Majd, hogy ha százan leszünk itt, balpárti képviselők, akkor nevésetek.

III. Müller doktor és a helyzet.

A híres Müller Kálmán orvosprofesszor, ma megjelent a képviselőházban. Tudvalevőleg ő kezeli Kossuth Ferenczet, akinek rendkívüli bizalma van a kiváló tudós iránt.

Az érdeklődők megragadták az alkalmat, hogy tudakozódjanak a Kossuth Ferencz helyzete felől és örömmel értesültek egészsége állapotának javulásáról.

— Most aztán reményünk van, — mondták — hogy a helyzetet szánalni fogják.

Mert ha Kossuth Ferencz felépül, akkor Bécsbe megy a királyhoz, s ettől a látogatástól a helyzetre nézve kedvező fordulatot várnak.

— Méltóságodnak is része lesz a politikai helyzet megjavításán — dicsérték Müller Kálmánt. — Ha méltóságod meggyógyítja Kossuth Ferenczet, minél előbb gyógyítja meg teljesen, annál korábban következik el a helyzet szánálása.

4-II.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, február 9.

A földadó negyedik paragrafusát kezdték el ma délelőtt tíz óra után nyaggatni a képviselőházban; s mire kettőt ütött az óra, nagynehezen végeztek a tizenegyedikkel. Nyolcz paragrafus négy óra alatt: nem valami nagy eredmény, de meg kell gondolni, hogy fontos, életbevágó kérdéseket foglal magában minden paragrafus és így éberem vigyáznak nemcsak arra, hogy mi a tartalma, hanem arra is, hogy milyen a formája.

A módosítások öszönének Wekerle Sándor tartotta oda széles mellét és ezen a mellen meg is törött az ár. Csak egyik-másik ért partot — az, amelyiken a miniszterelnök megkönyörült.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Raisz Aladár és Hammersberg László.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után a Ház áttért a földadó-javaslat folytatódó tárgyalására.

Következik a negyedik szakasz.

A földadó.

Polónyi Géza stílárius módosítást ajánl, miután a szakasz rendelkezései könnyen félremagyarázhatók.

Wekerle Sándor miniszterelnök kéri az eredeti szöveg elfogadását.

Mezőfi Vilmos az egész szakasz újraszövegését ajánlja az általa felolvasott fogalmazásban.

Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárul a Mezőfi szövegéhez s a Ház a szakaszt így fogadja el.

Az ötödik szakasznál Reics Milán és Mezőfi Vilmos módosításokat ajánlanak a szakaszhoz.

A Ház Wekerle Sándor miniszterelnök felhívására változatlanul elfogadta a szakaszt.

A hatodik és hetedik szakaszt változatlanul elfogadták.

A nyolczadik szakasznál Holló Lajos azt indítványozta, hogy az országos földadó-bizottság tagjai ne kapjanak díjazást, csak külön kiküldetés esetén s akkor a pénzügyminiszter esetéről-esetéről állapítsa meg járandóságukat.

Magdiés Péter felszólalása után Becsey Károly azt indítványozza, hogy mindazokban a törvényhatósági városokban, melyeknek területe az ötvétezer katasztrális holdat meghaladja, külön földadó bizottság alakíttassék.

Surmin György és Hódy Gyula után Polónyi Géza szükségesnek tartja tiltakozását a horvát képviselők által hangoztatott amaz óhajlás ellen, hogy a törvény külön horvát országos földadó-bizottságot szervezzen, ez az adóügyekben fennálló államjogi egység meglazulását és szétesését jelentené. Nem járulhat hozzá Holló Lajosnak ahhoz az indítványához sem, hogy az országos földadó-bizottság tagjai díjazást ne kapjanak. Attól tart, hogy ilyen feltételek mellett a bizottsági tagságra csak a nagybirtokosok vállalkozhatnának. A városokat illetőleg helyesebbnek tartaná, ha a vármegyei földadó-bizottságokban arányos képviselőkhöz jutnának s úgy védelmeznék érdekeiket.

Nagy Sándor, Holló Lajos és Tuskán Gergely, Modrusán Gusztáv, Mazuránics Bogoszláv és Reics Milán után Szappanos István csatlakozik a Becsey Károly indítványához, hogy a városok ne csak egy darab emberrel képviseltesék magukat a földadó-bizottságban, hanem önálló bizottságuk legyen.

Wekerle Sándor miniszterelnök nem engedhet közjogi sérelmet követelni a törvénynek abból a rendelkezéséből, amely közös országos földadó-bizottságot szervez, csak a múlt évben állítottak fel külön helyszinelési és nyilvántartási hivatal Horvátországban, a horvátok jogos kívánságait tehát respektálja, de ezen túl nem mehet. A többi módosításokat illetőleg a Becsey Károly és a Holló Lajos indítványához hozzájárul.

A Ház a szakaszt a miniszterelnök által is elfogadott módosításokkal szavazta meg.

Polónyi Géza: Leszavazták a demokráciát.

Az elnök az ülést tíz perczele felfüggeszti. Szünet után a kilenczedik szakasznál Várady Imre azt indítványozza, hogy a vármegyei földadó-

bizottságban az érdektelt községek részéről megválasztott bizalmi férfiak is résztvegyenek.

Becsey Károly felszólalása után Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárult a Várady Imre indítványához s a Ház a szakaszt ezzel a módosítással fogadta el.

A tizedik szakasznál Holló Lajos indítványozza, hogy a megyei földadó-bizottságba a kis- és középső és nagybirtokosok arányosan választassanak.

Polónyi Géza, Becsey Károly és Mezőfi Vilmos felszólalása után Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárult a Holló Lajos indítványához s a Ház a szakaszt a javasolt pótlással fogadta el.

A tizenegyedik szakasznál Nagy Sándor azt indítványozta, hogy az országos földadó-bizottságban az érdemleges határozathozatalhoz a tagok felszámának jelenléte legyen szükséges.

Polónyi Géza azt tartja helyesnek, hogy a bizottságnak a pénzügyminiszter által kinevezett tagjai között ne lehessenek képviselők. A választott tagok számát illetően a képviselőház tizenköt, a főrendiház csak négy tagot választson a bizottságba, így a nagybirtokosok hegemoniája eleve ki lesz zárva. A pénzügyminiszter által kinevezendő tizenegy tag között számtani arány szerint három kis, hét középső és négy nagybirtokos legyen. A pénzügyminiszter nem lehet elnöke a bizottságnak, mert hiszen az adóügyekben ő a legvégső fórum s így föllebbezések esetén a bizottság határozatát is felülbírálná, ez pedig képtelenség; válassza az elnököt maga a bizottság. Minderre vonatkozóan módosításokat nyújt be.

Holló Lajos kimondatni óhajtja, hogy a bizottságnak a pénzügyminiszter által kinevezett elnöki a bizottsági tagoknak minden felvilágosítást megadni tartozzanak s a bizottság a képviselőháznak minden évben jelentést tegyen; a pénzügyminiszter akadályoztatása esetén a bizottság maga válassza elnökét. A tagok számát illetően, a képviselők és főrendek számát tízre-tízre, a pénzügyminiszter által kinevezendő tagokét huszra kívánna fölemeltetni.

Mezőfi Vilmos, Becsey Károly és Magdiés Péter felszólalása után Nagy György azt indítványozza, hogy a pénzügyminiszter által kinevezendő bizottsági tagok között tiz kizárva legyen.

Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárult a Nagy Sándor és Holló Lajos indítványához. A horvát képviselőket megnyugtathatja, hogy az országos földadó-bizottságban arányosan horvát bizottsági tagok is helyet kapnak.

A Ház a szakaszt a miniszterelnök által is elfogadott módosításokkal, illetve pótlásokkal fogadta el.

Az elnök az ülést két órakor berekesztette.

Budapest, február 9.

Interpellációk. A Kurucz-íjakká április tizenegyedik gyűlésének betöltése miatt Nagy György képviselő ma interpellációt jegyzett be a gyűlékezési szabadság megsértése című a belügyminiszterhez, amelyet a holnapi ülésen fog elmondani. — A horvát képviselők ma több interpellációt jegyeztek be az interpellációs könyvbe. Surmin György a nagyszerb propagandának a hadseregbe való befolyásáról interpellálta a honvédelmi minisztert, Popovics Dusan pedig a miniszterelnökhöz intéz interpellációt a vrdniki szénbányák munkásaival való bánásmódról. Popovics Dusan ezenkívül még három interpellációt szándékozik mondani, ugyancsak a holnapi ülésen.

Az oraviczei mandátum. Az oraviczei választókerületben, amelynek képviselői mandátuma Brediceanu Korjolán halálával megüresedett, már megindult a választási mozgalom. A nemzetiségi Branistye Valérral szemben az alkotmánypárt jelöltje dr. Siegescu József budapesti tanár, míg függetlenségi programmal Brettner Ernőt, a délvizségi függetlenségi párt alelnökét szándékoznak jelölni, beszélnek azonban Vathy Istvánnak ugyan- csak függetlenségi programmal való jelöltetéséről is. Azt tervezik, hogy a megválasztásra létre egy magyar jelölt támogatására, hogy a nemzetiségi jelölttel szemben a magyarság mint tömör falanksz lépjen föl.

A vád alá helyezés. A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután fél öt órakor Holló Lajos elnöklésével ülést tartott, amelyen résztvettek Günther Antal igazságügyminiszter, Meskó László és Tóry Gusztáv államtitkárok is. A napirend első tárgyát a Fejérváry-kormány tagjai vád alá helyezésének kérdése képezte. Visontai Soma előadó előterjesztette javaslatát, mely szerint indítványozza, hogy a bizottság a darabont miniszterek vád alá helyezését mellőzze és törvényes alkotmányvétségük feletti itélkezését a nemzet lelkiismeretére bizza.

Nagy György az előadó javaslatát nem fogadja el s indítványozza a vád alá helyezési eljárás megindítását. A bizottság Bizony Ákos, Nagy Dezső,

Heinrich Antal és Holló Lajos elnök felszólalásai után az előadó indítványát fogadta el. Nagy György ezen határozattal szemben indítványát fenntartotta és arra nézve különvéleményt jelentett be. A bizottság az előadó indítványának végleges megszövegezése végett Holló Lajos elnöklésével albizottságot küldött ki, melynek tagjaivá Visontai Soma, Nagy Dezső és Bizony Ákos választották meg azzal az utasítással, hogy a képviselőház elé terjesztendő rövidre szabott végleges szövegben a megbélyegzendő darabontok névszerint egyenként megnevezendők és a vád alá helyezés mellőzésének indokál kifejezetten az a politikai körülmény jelölendő meg, hogy a jelenlegi kormány, mely iránt a bizottság Nagy György kivételével bizalommal viseltetik, a koronával szemben kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy a darabontok vád alá helyeztetni nem fognak. Ezután a bizottság Szász Zsombor előadó ismertetése után letárgyalta és elfogadta a polgári eljárásra és a teljességre vonatkozó és hasonló védelmi intézkedésekre vonatkozólag az 1903. évi július hó 17-én Hágában kelt nemzetközi egyezménynek becsikelyezését célzó két törvényjavaslatot.

A balkáni bonyodalmak.

Budapest, február 9.

Az orosz-török javaslatok, úgy látszik, megegyezésre fognak vezetni a bolgár kárpótlás ügyében. Eddig ugyan csak a jóakarat nyilvánul meg mindkét tárgyaló fél nyilatkozataiban, de már az a tény, hogy a tárgyalások hatása alatt Bulgária már elrendelte a mozgosított tartalékosok szabadságolását, amellyel bizonyít, hogy a megegyezés már csak idő kérdése.

Diplomáciai körök nagy politikai súlyt tulajdonítanak a belgrádi orosz követ, ama lépésének, amelylyel ma óva intette a szerb kormányt, hogy a már említett memorandumot ne küldje el a hatalmaknak. A szerb kormánykörök emiatt nagyon el vannak keseredve Oroszország iránt, és ismét azzal fenyegetőznek, hogy lángbaborítják a Balkánt, de e nagyhangú kijelentések csak üres szavak, mert Belgrádban nagyon jól tudják, hogy mi vár Szerbiára, ha tényleg fegyverhez nyulna.

Ma a következő jelentéseket kaptuk:

Szerbia memoranduma.

A belgrádi orosz követ tegnap meglátogatta Milovanovics szerb külügyminisztert és közölte vele, hogy kormányától, amely ebben a dologban a francia és angol kormányokkal egyetértően jár el, azt a megbízást kapta, hogy újra tegyen lépést a tervezett szerb manifestum elküldése ellen. Az orosz követ kijelentette, hogy kormánya megbízásából óva inti a szerb kormányt merész és meggondolatlan lépéstől. Az orosz kormány azon lesz, hogy Szerbia részére kompenzációt eszközöljön ki. Az orosz követ látogatása után azonnal összeült a minisztertanács, amelynek Milovanovics jelentést tett az orosz kormány közbelépéséről. A jelentés a minisztertanács tagjaira lesújtó hatást tett. A hadügyminiszter elkeseredve kijelentette, hogy elérkezett az ideje a szent háborúra való felhívásnak és követelte, hogy a szerb csapatokat azonnal küldjék a bosnyák határra. A szerb képviselők körében azt tartják, hogy az orosz követ tegnap lépése következtében a kormány helyzete teljesen tarthatatlan lett és nemsokára meg fog alakulni egy új koalíciós kabinet, valamennyi pártnak vezéréiből.

Belgrádból jelentik, hogy a kormány a memorandumot Montenegróval egyetértőleg módosítani kívánja és ezért tárgyalások indultak meg Belgrád és Cetinje között. Oroszország és Anglia belgrádi képviselői azonban azt tanácsolták a szerb kormánynak, hogy egyáltalán tegyen le a memorandum elküldésének tervét és ilyen körülmények között a szerb kormány olyan módon akarja leplezni a kudarcot, hogy hírszteli és hivatalosan kinyilatkoztatta, hogy a memorandum átnyújtását elhalasztotta a digra, amikor már bevégezték a tárgyalások Ausztria-Magyarország és Törökország, illetőleg Bulgária és a porta között.

A bojkott.

Az újabb lépések következtében, amelyeket ögróf Pallavicini osztrák-magyar nagykövet a bojkott ügyében tett, a tegnapi minisztertanács foglalkozott e kérdéssel. A porta tárgyal a bojkott-szindikátusokkal is.

Az orosz-török tárgyalások.

Orosz hivatalos körökben híre jár, hogy Oroszország nagy rokonszenvvel elfogadta a török ellenjavaslatok politikai álláspontját és késznek nyilatkozott, hogy a hadikárpótlást likvidálja. Az ellenjavaslat pénzügyi része azonban alapos vizsgálatot tesz ezütséges és azt szakértőknek fogják előterjeszteni véleményadás végett. Oroszország reméli, hogy a politikai és pénzügyi megegyezés elérhető lesz. A „Yeni Gazetta“ pétervári távirata szerint, Izvolszki külügyminiszter közölte Turkhan basa nagykövettel, hogy a török ellenjavaslatot a minisztertanács elé terjeszti. Izvolszki miniszter kész a jelen viszonyok között barátságos bizonyítékait adni, a török javaslatot azonban megfontolandónak tartja. Az orosz válasz egy-két nap múlva fog elmenni. Az „Ikdam“ szerint, Izvolszki igen barátságos nyilatkozatot tett és azt mondta, hogy az orosz kabinet valószínűleg kedvező határozatot fog hozni a török javaslat ügyében.

A „Daily Mail“ tudósítója táviratozza Pétervárról, hogy az orosz kormány a török ellenjavaslatra a következőkben fog válaszolni: Oroszország kész a hadisarcot egyösszegben likvidálni, de azt hiszi, hogy a javaslat pénzügyi része beható tanulmányozásra szorul, ezért a pénzügyminiszter elnöke alatt szakértőkből alakítandó bizottság elé kívánja terjeszteni azt és megegyezésre fogja fontolni.

Az orosz külügyi kormány nézete szerint elmúlt a nemzeti konfliktus lehetőségének veszedelme. Miután a bolgár kormányt hivatalosan értesítették, hogy a török ellenjavaslat nyilatkozatot tartalmaz, amely szerint Törökország minden határrendeléséről lemond, a hadügyminiszter ma reggel a 8-ik határhadosztály be- hívott tartalékosainak azonnali elbocsátását rendelle el.

A török sajtótörvény ellen.

A reakzionárius színezetű sajtótörvény javaslatának előterjesztése alkalmából tegnap nagy tiltakozó gyűlés volt, melyen körülbelül hatezren vettek részt. Többen hoves beszédekben kelték ki a javaslatok ellen, majd a parlament előtt békés tüntetést rendeztek. A négyütlés résztvevőiből küldöttség kereste föl a kamara elnökét, aki a küldöttség tagjait biztosította, hogy a törvényhozók el fognak vetni olyan javaslatot, mely a sajtószabadság ellen irányul. Általánosan feltűnt, hogy a tegnapi tiltakozó gyűlésen a trónörökös is megjelent fia kísérelében.

A szkupstina ülése.

Sztanojevics ó-radikális tegnapi kérdésére válaszolva, kijelenti Milovanovics külügyminiszter, hogy e kérdés teljesen tárgytalan, miután som Elourens volt francia miniszter, sem a L. Intransigeant francia lap nyilatkozatai nem bírnak hivatalos jelleggel. Az illető újságíknak nincs befolyása a gyakorlati politikára. Franciaország-éknak Oroszországhoz való viszonyról mindenki személyesen alkotja meg ítéletét. A szkupstina ezután Radulovics nacionalistának Glavinics közgazdasági miniszterhez intézett interpellációját tárgyalja, amelyben az állami erdősben végeztetett fairtások munkadíjainak leszállítása ügyében nyújtott be. Képviselői körökben híre jár, hogy a szkupstina többsége bizalmatlanságot fog szavazni Glavinics miniszternek.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Sopronmegye mai közgyűlésében a Ne temere ügyét tárgyalták. Az állandó választmánynak az volt a javaslata, hogy a közgyűlés térjen napirendre

Hajdúvármegye és Debreczen város átirata felett, mert az ügy már kielégítő módon nyert megoldást. Hosszabb vita után a közgyűlés az állandó választmány javaslatát nagy többséggel elfogadta.

Tapolezán a megyei közgyűlés Karátsonyi Kálmánt egyhangulag főszolgabíróvá választotta.

KÜLFÖLD.

Az osztrák válság. Politikai körökben azt hiszik, hogy holnap meg fog alakulni az új osztrák kormány. Ma már egész határozottsággal a következőket emlegetik az új kormány tagjainak: miniszterelnök: báró *Bienert*; belügyminiszter: dr. *Haerdtl*; honvédelmi miniszter: *Georgi* altábornagy; közoktatásiügyi miniszter: gróf *Stürgkh*; pénzügyminiszter: *Bilinski*, jelenlegi bankkormányzó; vasúti miniszter: *Wrba*; kereskedelmi miniszter: *Weisskirchner*, képviselőházi elnök; lengyel miniszter: *Abrahamovic*; német miniszter: *Sreiner*; cseh miniszter: *Zacek*. Az igazságügyi, a közmunkaiügyi és a földmívelésügyi tisztségek még nincs betöltve. Azt hiszik mégis, hogy a földmívelésügyi tisztséget *Lamarsh* udvari tanácsossal, az igazságügyi tisztséget báró *Call*-al és a közmunkaiügyi tisztséget *Exner* miniszteri tanácsossal fogják betölteni. Az új vasúti miniszter, *Wrba* osztályfőnök tudvalevően egy ízben báró *Gautsch* alatt már vezetője volt a vasúti minisztériumnak. Báró *Bienert* miniszterelnök ma igen sok politikai látogatást fogadta. Csaknem valamennyi párt vezetői megjelentek nála, hogy a pártok fölfogásáról tájékoztassák. Az osztrák képviselőház keresztényszociálista pártjai ma délelőtt a városházán *Lueger* elnökletével értekezletet tartottak, amely a jelenlegi politikai helyzettel foglalkozott. Alaposan megvitatták a kabinet rekonstrukciójának kérdését is és elhatározták, hogy a párt *Weisskirchner* képviselőházi elnököt fogja a kabinetbe való belépésre fölkérni. Az elnöki állás betöltése nem került szóba.

Jól informált körökből a következő jelentést kaptuk:

Nyilván már holnap megalakul az új kabinet, amelynek tagjai lesznek: Báró *Bienert* — miniszterelnök, báró *Haerdtl* — belügyminiszter, *Bilinski* — pénzügyminiszter, dr. *Hofenburger* — igazságügyi miniszter, gróf *Stürgkh* — közoktatási miniszter, *Wrba* osztályfőnök — vasúti miniszter, *Weisskirchner* — kereskedelmi miniszter, *Georgi* altábornagy — honvédelmi miniszter, *Schreiner* — német nemzetiségi miniszter, *Zacek* — cseh, *Abrahamovic* — lengyel miniszter. Közmunakaminterré egy magasrangú német műszaki hivatalnok, földmívelési miniszterre pedig egy mérsékelt cseh politikus van kiszemelve.

A délafrikai alkotmány. Bloemfonteinben tegnap este tették közzé a dél-afrikai alkotmány tervezetét, amely Transzvál, Natal és Oranje államok egyesítését veszi alapul. A kormány a tervezet szerint egy főkormányzóból, szenátusból és törvényhozó gyűlésből áll. Az unióba belépő minden gyarmat egy adminisztrátor és tartományi tanács kormányzása alatt álló tartománya lesz az uniónak. A tartományok a szenátusban, amelynek tagjai a tartományi tanácsokból kerülnek ki, egyenlően volnának képviselve. *Hivatalos nyelve egyenlő jogosultsággal az angol és a hollandi*, a jelenlegi hivatalnokok közül azonban a nyelvek nem ismerése miatt senkit sem szabad elbocsátani.

A berlini szociáldemokraták tüntetése. A szociáldemokrata párt mára tíz népgyűlést hívott össze, amelyre tömegesen mentek el a munkanélküliek és felhasználva az alkalmat, hogy a rendőrség az angol királyi pár bevonulásával van elfoglalva, a gyűlések után a tömeg kerülő utakon a belváros felé özlött. A munkanélküliek az Unter den Lindenre akartak jutni, de akkor már kivonult a rendőrség és feltartóztatta a sokaságot. Több összeütközés történt, a munkanélküliek minduntalan összeverődtek, az omnibuszok és a közúti vasúti kocsik ablakait bezárták és a rendőrség hivatalos jelentése szerint inzultáltak azokat, akik ékszerket viseltek. A rendőrség sok tüntetőt letartóztatott.

Az angol királyi pár Berlinben.

Budapest, február 9.

Az angol királyi pár ma nagy pompa közepette vonult be Berlinbe. A fogadtatással, melyben Vilmos császár nagybátyját részesítette, meg lehetnek elégedve Londonban, daczára annak, hogy a lakosság, bár tisztelteljesen üdvözölte a fejedelmi vendégeket, de — mint a berlini táviratok jelentik, — lelkesedésben bizonyos fokú tartózkodást tanusított. Ez a tartózkodás megnyilvánul a berlini sajtóban is, mely szinte rideg hangon tárgyalja az angol király látogatását. Ugy a német, mint az angol sajtó azonban annak a reménynek ad kifejezést, hogy ez a látogatás, a két nemzet közötti barátságos viszonyt helyre fogja állítani.

Berlinből a következő tudósítást kaptuk:

A megérkezés Berlinbe.

Az angol királyi pár pontosan a kitűzött órára, pompás időben érkezett meg Berlinbe. A lehrli pályaudvart erre az alkalomra angol, német és porosz lobogókkal díszítették fel. A perronra szőnyegeket terítettek és a pályaudvar kijáratától levezető lépcső előtt baldachint állítottak fel, amelynek oszlopát a német császári korona díszíti. A pályaudvar homlokzatát zöld levelekből és virágokból alkotott füzerekké vonták be. A pályaudvarra az utasokon kívül csak olyan személyeket bocsátottak be, akik igazolványt tudtak felmutatni. A pályaudvar kijáratától lépcsőn a berlini angol kolónia tagjai állottak fel a nyílt perronon, a 2. gyalog testőrezred egy százada zenekarral és lobogókkal volt felállítva. A pályaudvar előtt az 1. dragonos-ezred, melynek tulajdonosa Edvárd király anyja, az elhunyt Viktória királynő volt és a „garde du corps“ egy százada állt fel. Fél 11 órakor a középső perronon megjelentek a német trónörökös és a német császári ház összes Berlinben és Potsdamban időző hercegei. Valamennyien német egyenruhát viseltek. Ezenfelül megjelentek egy tengernagy és a berlini helyőrség tábornokai, a legfőbb udvari hivatalnokok, *Bilow* birodalmi kancellár huszártábornok egyenruhában, ugyanígy *Schön* külügyi államtitkár, gróf *Wolff-Metternich*, londoni német nagykövet és mások. A német császár kíséretében többek között *Fürstenberg* Egon herceg is megjelent. A megjelentek nagyrésze angol renajellekkel volt feldíszítve. Háromnegyed 11 órakor érkezett meg Vilmos császár angol tábornagi egyenruhában köpenyvel, fején az angol tábornoki főveggel. A császár kissé sápadt, de jókedvű volt. Kézszoritással üdvözölte a jelenlevőket és aztán ellépett a diszszázad előtt. Kévéssel 11 óra előtt érkezett meg a császárné szürke tolettében és könnyű felöltőben; őt követték a trónörökös és a császári ház összes hercegnői.

Tizenegy órakor az udvari vonat, melyet két mozdony vont, berobogott a pályaudvarba. A zenekar azonnal rázendített az angol királyhimnuszra és a harmadik kocsik ablakánál láthatóvá vált az angol királyi pár. Mihelys a vonat megállt, az angol királyi pár gyorsan kiszállt és a német császári párt a legszívélyesebben üdvözölte. *Edvárd* király a porosz testőrdragonos-ezred egyenruháját viselte, fején tábornoki főveggel, a királynén lilaszínű tolette és fölötté hermelinköpeny volt. Vilmos császár kezét csókolta *Alexandra* királynénak, mire megölelte nagybátyját, az angol királyt és mindkét arcát megcsókolta. *Edvárd* király kezét csókolta a német császárnénak. *Edvárd* király ezután levetette köpenyét. A két uralkodó a kölesönös üdvözlés után ellépett a diszszázad előtt, mielőtt a zenekar az angol himnuszot játszotta. *Edvárd* király ezután a trónörökösét üdvözölte és kezét szorította a többi herceggel, mire Vilmos császár beuntatta neki a jelenlevő méltóságokat. A két uralkodó erre viharos hurrázás között a kijárat felé indult. A kijárat előtt a két uralkodó megállt.

A diszszázad elvonult előttük, mire *Edvárd* király ismét felvette köpenyét, miközben Vilmos császár segített neki.

A bevonulás

A pályaudvar előtt a két uralkodó kocsiba szállt. *Edvárd* király a négylovas nyitott udvari fogatban a császár jobbján foglalt helyet. *Alexandra* királyné és a német császárné zárt diszhintóba ültek. Ennek a kocsinak a szemben levő ülésén *Viktória* hercegnő, a német császári pár leánya foglalt helyet. A császár kocsija előtt az első dragonos-ezred lovagolt. Jobbra a kocsitól a „garde du corps“ vezénylő tábornoka, balra a főistállómester lovagolt. Az után a kocsitól, a melyben a császárné és a királyné ültek, a „garde du corps“ egy százada és a kocsitól két oldalán a „garde du corps“ parancsnoka s a berlini helyőrség parancsnoka lovagoltak. A Párisi-téren, mely ünnepi pompában gyönyörűen festett a ragyogó napfényben, a politikai hatóságok várták a két uralkodó-pár megérkezését. A meghívott vendégek részére két tribünt állítottak fel. A berlini polgármester és a tanács tagjai részére ezuttal sátrat emeltek, amelynek homlokzatát Berlin címere, a fekete medve díszítette. Az előjáróság tagjai, Vilmos császár határozott kívánságára, ezuttal a frakk fölé telikabátot vettek fel.

Közvetlenül a brandenburgi kapu mögött a „garde du corps“ két százada képezett sorfalat. Ezután folytatólag gyalogság és lovasság állott az ut mindkét oldalán, a bevonulás útjának egész hosszában, egészen a császári palotáig. Az első dragonos ezrednek, melynek tulajdonosa *Edvárd* király, egy százada lándzsával és szürke telikabátban nyitotta meg a menetet. Ezután a két uralkodó jött nyitott kocsiban. Amikor a menet a Brandenburgi kapu előtt elhaladt, a „garde du corps“-ezred zenekara a császárindulót játszotta és a katonák háromszoros hurrát kiáltottak. A közönség meglehetősen gyöngén hurrázott. *Edvárd* király nagyon barátságosan köszöntö meg a hurrákiáltásokat és Vilmos császár is barátságosan mosolygott. A két uralkodó kocsija megállt a berlini előjáróság sátra előtt, a császárné és királyné kocsija kissé hátrább állt meg.

Kirschner berlini főpolgármester erre odalépett a két uralkodó kocsijához és rövid beszéddel üdvözölte az angol királyt. Míután a főpolgármester befejezte beszédét, *Edvárd* király kezét szorította vele, szalutált és megköszönte a szívélyes szavakat és a rendkívül barátságos fogadtatást. A király ezeknél a szavaknál egy lézmozdulattal Vilmos császárra mutatott és így folytatta:

— Örvendek, hogy önt a városházán viszontláthatom.

A főpolgármester erre egy fiatal felhőruhába leányt vezetett *Alexandra* királyné kocsijához és így szólt:

— Engedje meg felséged, hogy a város egyik leányát bemutassam.

A kisasszony a királynénak szegfűcsokrot nyújtott át. A menet erre újra megindult. Az uralkodó-párok kocsijait a hercegek és hercegnők, valamint a kísérethez tartozó urak és hölgyek kocsijai követték. Pár perc múlva a menet a kastély elé ért.

A tömeg ezután előzönlött a feyőguirlandokkal és zászlókkal gazdagon díszített utcáikat és órákhosszat hömpölygött fel s alá.

A királyi vendégek bevonulásakor két baleset történt a második udvari hintón, de mind a kettő jelentéktelen volt. Míkor ugyanis *Alexandra* királyné és a császárné fogata befordult a Brandenburgi kapun, az udvari hintó lovai a közönség rivalgásától megijedtek és egy tapodtat sem mentek tovább, aztán ágaskodni kezdtek. A főlovászmester, aki lóháton haladt az udvari kocsit mellett, felkérte a körüllevő urakat, hogy huzzák az udvari kocsit. Egyszerre száz kéz is kapott a császárné és *Alexandra* királyné kocsija felé, a kerekeket fogták meg és úgy tolták tovább a hintót, míg aztán a lovak megindultak. *Augusta* császárné és *Alexandra* királyné mosolyogva nézték ezt a jelenetet. Nem sokkal odébb, a Lustgartenben hirtelen megbokrosodtak a lovak s mikor megfékeztek a két tüzes paripát, a királyné és a császárné kiszállott, hogy egy másik udvari fogatra üljön. Szerencsére éppen jókor, mert a lovak megbokro-

sodtak s vágatva ragadták a hintót a testőrkatonaik csapatának soraiba és mikor egynéhány gárdista meg akarta fékezni a lovakat, azok letaposták őket, de komolyabb bajuk nem esett.

A családi reggeli.

Délután egy óraker az angol királyi pár tiszteletére családi reggeli volt a császári kastély kis éttermében. Ez alkalommal a császár a királyné mellett ült, utóbbi mellett a trónörökös, *Eitel Frigyes* neje, *Ágost Vilmos* herceg, *Oszkár* herceg, a császártól balra *Henrik* herceg neje, *Adalbert* herceg, *Viktória Lujza* hercegnő és *Joachim* herceg foglaltak helyet. Velük szemben a király ült a császárné mellett, akitől jobbra *Henrik* herceg, *Ágost Vilmos* herceg neje és a schauburg-lippe herceg foglaltak helyet, míg a királytól balra a trónörökös, *Eitel Frigyes* herceg és schauburg-lippe herceg neje ültek. Az Erzsébet-teremben ugyanazon időben marsalltábla volt.

A felköszöntök.

A mai disztrakománál Vilmos császár a következő pohárköszöntőt mondta:

A császárnénak, nekem és egész családomnak őszinte örömet és megelégedést okoz, hogy felségedet és a királyné ő felségét Berlinben, fő- és székvárosomban és elődeim ezen régi kastélyában szívélyesen üdvözölhetem. Régi hagyományok és szoros rokoni kötelek fűznek bennünket egymáshoz és különböző találkozásaink mindenkor a különös megelégedés forrását képezték számomra. Alig egy évvel ezelőtt a császárnénak és nekem alkalmunk volt feledhetlen napokat tölteni a windsori kastélyban. Reméljük, hogy felségeiteknek nálunk is tetszeni fog és hogy sajnos csak igen rövid látogatásuk kellemes emlékeztül fog szolgálni. A császárnénak és nekem igen nagy örömet okoz, hogy a királyné ő felsége, szeretett nagynénánk, ez ünneppnapok fényét szeretetreméltó és megnyerő jelenlétének varázsával növeli. Különösen hála-lásak vagyunk neki, hogy az északi tél dacára nem riadt vissza az utazástól, csak hogy nekünk berlini megjelenésével baráti érzületnek bizonyítékát szolgáltatassa. Felsőgeitek meg lehetnek győződve arról, hogy velem együtt fő- és székvárosom és az egész német birodalom felségeitek ittlétében a baráti érzület jelét fogják látni, mely érzelmek e látogatásra birták felségeitek. A német nép illő tisztelettel üdvözi a hatalmas angol világbirodalom uralkodóját és e látogatásban újabb zálogát látja a két ország közötti viszony további békés és barátságos fejlődésének. Jól tudom, mennyire egybehangzóak a béke magatartására és megszilárdítására irányuló óhajaink és nem üdvözölhetem felségedet méltóbban, mint azon meggyőződés kifejezésével, hogy felséged is hozzá fog járulni óhajaink teljesüléséhez. Amidőn még azon reménynek adok kifejezést, hogy felséged uralma alatt álló nagy birodalma a jövőben is fejlődni és virágozni fog, felségedre és a császárné ő felségére üritem poharamat.

A császár pohárköszöntőjére az angol király következőképpen válaszolt:

Ugy a királyné, mint a magam nevében hála-lás köszönetemet fejezem ki felséged üdvözlő szavaiért, amelyekkel bennünket megtisztelt, köszönetet mondok a barátságos és fényes fogadtatásért, amelyben felséged, valamint a császárné ő felsége és egész családja, nemkülönben pedig fő- és székvárosa résziesített bennünket. Habár Kielben, Wilhelmshöheben és Kronbergben tett ismételt látogatásaim kellemes emlékeztül szolgál, különös megelégedésemre szolgál, hogy a királynénak módjában állott, hogy mai látogatásomban elkísérhessen és hogy felséged őseinek ezen régi kastélyában és Berlin fő- és székvárosában tethetünk látogatást. Nem kell külön biztosítanom arról, hogy mindketten nem fogjuk elfeledni felséged és a császárné ő felsége windsori látogatását. Felsőged látogatási czéljának és óhajtott eredményének tekintetében saját érzelmeimnek is meleg kifejezést adott és ezért csak ismételhethem, hogy idejöveteleinknek nemcsak az a czélja, hogy a családaink közötti szoros rokoni

köteléket juttassuk a világ eszébe, hanem, hogy az országaink közti baráti viszonyt erősítse és ezáltal az általános béke fenntartásának is, melyre minden törekvésem irányul, szolgálatot tegyen. Azzal az óhajattal, hogy felséged nagy birodalmának hatalmas fejlődése a jövőben is változatlanul folytatódjék, felséged, a császárné ő felsége és családja egészségére üritem poharamat.

Edvárd király ma délután automobil-kirándulást tett egészen a birodalmi kancellár palotájáig. A közönség mindenütt élénk ovációkban részesítette a királyt, aki 6 óra tájban érkezett vissza a palotába. A sötétség beálltával a város több pontján illuminációkat rendeztek. 8 óraker kezdődött a disztrakoma. Amidőn a menet bevonult a fehérterembe, a király vezette a császárnét, a császár pedig az angol királynét. A trón baldachinja előtt a császár a király baloldalán foglalt helyet. A császár mellett baloldalról a királyné és a trónörökös, a király mellett jobbról a császárné és Henrik herceg ültek. A két uralkodóval szemben a birodalmi kancellár ült. A meghívottak között voltak az angol nagykövetség tagjai, hölgyeikkel, Schön államtitkár, a miniszterek és államtitkárok, Kirschner főpolgármester, az urakháza és képviselőház elnökei és az angol főkonzul.

Kitüntetések.

Vilmos császár a következő rendjel-kitüntetések adományozta: A vörös sasrend nagykeresztjét Viscount Altherp lord-kamarásnak, Hardinge államtitkárnak és Sir William Goscher nagykövetségnek; a vörös sasrend I. osztályát Earl Howe-nak a királyné lordkamarásának, a vörös sasrend II. osztályát gróf Salis nagykövetségi tanácsosnak, a koronarend I. osztályát Earl Granville kamarásnak és Sir J. Reid dr.-nak, a király orvosának, a koronarend II. osztályát Streatfield ezredesnek. A császár arcképét (Leubach után készült metezet) flórenzi keretben Earl of Crewenek, a fényképét keretben Sir Day Bosanquet tengernagynak, Posonby ezredesnek, valamint Countess of Antrim és Honourable Knollys udvarhölgyeknek adományozta.

Az angol és német sajtó a látogatásról.

A német lapok vezércikkben üdvözik az ideérkező Edvárd királyt. A lapok tiszteletteljes, de hűvös és nagyon óvatos hangon írják. Semmiféle lelkesedés a királyi vendég iránt nem szól ki ezekből a cikkekkel, hanem főképpen azt hangsúlyozzák, hogy egy kis jóakarattal javulhatna a viszony a két nép és a két kormány között.

A „Daily Graphic“ a következőket írja: Német lapjaink hangjában megértést és őszinteséget veszünk észre, ami jó hatást tesz ránk. Bizunk benne, hogy a két birodalom meg fogja találni a megegyezést, ha ebben az értelemben keresi. Lényeges, hogy a teória, amely szerint a két ország közti antagonizmus feltétlenül szükséges, kiküszöböltesse. Arra van szükség, hogy a két nép egészen fogja fel a kölcsönös jó viszony követelményeit és el legyen határozva, hogy egymás utjait csak nélkül nem keresztezi. Azt várjuk emnélfogva a látogatástól, hogy barátságos atmoszférát fog teremteni.

A „Westminster Gazette“ írja: Ha a francia és német államférfiak az angol király berlini látogatásának mai napját használták fel a marokkói egyezmény aláírására, ez nagy megelégedéssel tölthet el bennünket. Nem kívánjuk Franciaországot és Németországot egymástól elválasztva látni, hanem óhajtuk, hogy megértsék egymást és megszűnjön az állandó bizalmatlanság, melylyel egymás iránt viseltetnek.

TÁVIRATOK.

A spanyol és portugál király találkozása.

Madrid, február 9. Az „Agenzia Fabra“ fenntartással közli azt a hírt, hogy Alfonz király legközelebb Villaviciósában meglátogatja Mánuel királyt.

Megegyezés Francia- és Németország között.

— A marokkói kérdés elintézéséről. —

Budapest, február 9.

Fontos politikai esemény játszódott le ma Berlinben. A francia és német kormányoknak sikerült a marokkói kérdésben megegyezésre jutni. A két kormány ugyszólva a kuliszszák mögött egyezett meg és szinte szenzációs meglepetésszámba megy annak hirt, hogy a jegyzőkönyvet Berlinben ma alá is írták. Ezzel nagy közeledés történt a német-francia barátság megteremtése felé, mert éppen a marokkói kérdés volt az, mely a két nemzet közötti viszonyt az utóbbi időben ismét feszültebbé tette.

E fontos politikai aktusról a következő jelentést kaptuk:

A tárgyalások a marokkói kérdésben a német és francia kormányok között beveződtek és állítólag ma írták alá Berlinben az erről szóló jegyzőkönyvet. Hír szerint eme, kizárólag az algezirasi akta keretében tartott megegyezés minden tekintetben biztosítja Németország gazdasági érdekeit, másrészt a német kormány elismeri Franciaország bizonyos politikai érdekeit, amelyek Franciaországnak Marokkóhoz való sajátos földrajzi helyzetéből folynak. A Matin külön tudósítója jelenti Berlinből, hogy a marokkói megegyezés kezdeményezése Németországtól indult ki, amely meg akarta mutatni Franciaországnak engesztelékeny érzületét. Vilmos császár Bülow herceg birodalmi kancellárral és Schön államtitkárral egyetértve, szabadkezett engedett Radolin nagykövetségnek oly czéllal, hogy a két állam közti viszony javítására megegyezési alapot találjon. Ebben az értelemben javasolta Schön államtitkár, akit ebben Kiderlein-Wachter igen szerencsésen támogatott, Cambon francia nagykövetségnek a fentemlített megegyezést. Cambon, aki néhány nap előtt Párisba utazott, hogy kormányától instrukciókat szerezzen be, ma visszaérkezék Berlinbe. A Figaro a Marokkóra vonatkozólag, Németország és Franciaország között küszöbön álló megegyezésre vonatkozólag a következőket írja: Ez az esemény, amely magában véve is nagyfontosságú, a jelen körülmények között félre nem érthető értelmet nyer. A bizalomnak ily módon való nyilvánítása minden tekintetben méltó lenne egy nagy néphez. Németország megmutatná, hogy erejének tudatában nem kíván a megnyugtató eszközök tekintetében alkudozni és hogy bizik egy harmadiknak a szavában, hogy annak jogos érdekei tágabb teret nyerjenek. Ebben a nemes versenyben, amelyben más hatalmak a keleti válság kezdete óta résztvesznek, Németország nemes győzelmet arathat.

Ujabb berlini jelentések megerősítik, hogy a német-francia-marokkói jegyzőkönyvet aláírták. A német kormány részéről olyan szigorúan titkolták a marokkói tárgyalásokat, hogy ma reggelig a nyilvánosságra semmi sem szivárgott ki, csak annyi lehetett tudni, hogy tárgyalások folynak, de meglepetésként hatott, hogy a konferenciák máris eredményre veződtek.

Németország és Franciaország kormányai ma Marokkó ügyében a következő nyilatkozatot írták alá:

A francia köztársaság kormánya, valamint a német császári kormány egyformán áthatva attól a vágytól, hogy az algezirasi akta végrehajtását megkönnyítsék, megállapodtak, hogy körvonalozzák az ezen határozmányoknak részük-ről tulajdonított horderőt, hogy a jövőre nézve a félreértés bármely oka elkerülhető legyen. A francia kormány egyrésztől, amely határozott híve a serifi birodalom integritásának és függetlenségének és el van határozva, hogy ott megóvja a gazdasági egyenlőséget és ennek következtében nem gátolja ott Németországnak sem kereskedelmi, sem ipari érdekeit és a német kormány másrésztől, amely Marokkóban csak gazdasági érdekeket követ és emellett elismeri, hogy Franciaországnak külön politikai érdekei ott szoros kapcsolatban állnak a belső béke és rend konszolidálásával és amely el van határozva, hogy

ezeket az érdekeket nem gátolja, kijelentik, hogy sem nem tesznek, sem nem támogatnak semmiféle oly intézkedést, amely alkalmas volna, hogy az ő javukra vagy egy más hatalom javára gazdasági privilégiumot teremtsen és hogy arra fognak törekedni, hogy állampolgáraik részesedését nyerjék meg azon ügyletekben, amelyekre vállalkozni fognak.

A mai minisztertanácsban közölte Pichon külügyminiszter a német-francia egyezményt, amelyet Franciaország tudomására hozott Spanyol-, Orosz- és Angolországok, Németország pedig Ausztria-Magyarországnak és Olaszországnak. Franciaország s Németország diplomáciai képviselői az egyezményt a marokkói külügyminiszter tudomására hozták. A hatalmak rokonszenvesen fogadták az egyezményt. A minisztertanács elhatározta, hogy Cambon francia nagykövetet az egyezmény megkötése alkalmából üdvözli.

A francia külügyminisztériumban nyíltan kifejezést adnak az örömmel afölött, hogy sikerült tető alá juttatni a német-francia egyezményt és elismerik, hogy a német birodalmi kormány a legnagyobb őszinteséggel vitte előbbre a marokkói szerződés ügyét. A tárgyalások 1907. augusztus havára nyulnak vissza és meg lehet állapítani, hogy a francia közvélemény és a legszámottevőbb politikai körök nagy rokonszenvvel fogadták a konvenció megkötését.

Mozgó képek.

Kis káté.

— Hasznos ültetések olyanoknak, akik álarcosbálokra járnak. —

1. Sohse menj álarcosbálra, még akkor se, ha a plakátok elite álarcosbált ígérnek.

2. Ha mégis felnezel „egy percre”, — ahogy a reggelig való csavargást nevezed, — légy finom, szellemes, a hölgyekkel udvarias és bőkezű.

3. Ilyen mondások: „Nagysád, hol szolgál?” — „Későn végzett a mosogatással, ezizus”, „Szervesz, öreganyám”, mondom, ilyen mondások divatjukat multák s ma már csak a modern iskola szabályai szerint lehet hódítani.

4. Ne mondd a barátodnak, egy maszokra mutatva: ez a kislány gracióz, mert bizonyos, hogy a kislány megfordul és így szól: „Nahát, komisz disznó a nagyságos ur, az már bizonyos... Gracióz a majd megmondtam kiesodája... Nem restelli magát egy ilyen finom ur...”

5. Ne mondd a hölgyeknek: Őcsém, le azzal a boritékkal a képedről — és ha azután csunya, ne ripakodj rá: csak esomagold be magad újra.

6. Ne szórj csiklandóport a kivágott ruhaderékba, mert a legmélyebben dekolletált maszk rendezésen férfi és úgy vág pofon, hogy a ruhatarba esel.

7. Ha jó viczet akarsz csinálni, tépd le a jelmezekről a pattogatott kukoricát, a kártyát, a cukrot. Ez még magába nem valami nagyon szellemes, de ha a megkoppasztott maszkhoz odalépsz és pattogatott kukoricát kérsz, ezen már az összes bankfiúk nevetnek.

8. A vacsorához való invitálás így szól: Fiam, kis pörkölt, két pohár sör engedélyezve van... Ez azért praktikus, mert az embernek nem kell kifizamítani a jobb szemét, amikor az étlapon az árú kacsint és nem kell reszketni, amikor a maszk választ. Vacsoránál ülj közel a cigányhoz, mert ott nem hallatszák, amikor a zsebedben titkon számolod, kifutja-e a czech.

9. Utoljára még egyszer tanácsolom: ha álarcosbálon jól akarsz mulatni, maradj a rendes kávéházban.

Ray.

EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Páris két halottja.

Egy időben érkezett hozzánk két párisi kitűnőség halálának híre. Megemlékeztünk már röviden úgy Catulle Mendés, mint az ifjabb Coquelin haláláról. Mindketten tragikus körülmények közt multak ki: a népszerű író vasuti szerencsétlenségnek az áldozata... ha ugyan nem önkézüleg vett véget életének. A kedvelt kómikus az örültek szomorú házában fejezte be jókedvű életét.

Mintegy negyven éve, hogy Catulle Mendés írni kezdett. Szőke fürtű, ábrándos szemű fiú volt. Rajongó lelkű, csapongó fantáziájú. Első írásaival találkozott a szintén fiatal Coppéval, Glatignyvel, a bánatos Leon Valade-val, a tízes kubai véru Herediával, a spleenes d'Hervillyvel, a borongós szemű Sully Prudhomme-mal és még egy kortársal, akiből később nagy poéta lett és akit Verlaine-nek hittak.

Ujromantikusként nevezték magukat, új irányt jelöltek maguk elé és Gautier-től származtatták „esoport”-jukat, mert Mendés — akit körül sereglettek — azt hangoztatta, hogy minden korok irodalmában csak két párt van: azoké, akiknek tehetsége van és — a többieké. (Nagyon helyes lenne, ha a most dúló háboruszkodásban ez a vélemény válnék uralkodóvá.)

Nem volt határozott programjuk, de volt hitvallásuk. Hitték az alak tökéletességében és egy jól sikerült verset többre becsültek minden földi boldogságnál, minden hőstettnél. Úgy tekintették a művészt, mint akit isten azért küldött az emberek közé, hogy nyelvüket ragyogtassák, zengzetessé tegyék és ezáltal a világ minden nyomorúságaiért megvigasztalják. Elleneseik fitymálva mondták rékvéseikről: „C'est culte des vers bien faits, qui ne veulent rien dire”. (A jól esiszolt és semmitmondó versek kultusza.)

Már az ő fejüköz vágta mindazt, amit azóta az „esztetikuskok”-nak unalomig ismételtettek. Ezeknek voltak ők az ősei. Mert amikor a Szajna tulsó partján a fiatal Gambetta tajtékzott a dübölés és gyűlölettel, ők mindent gyönyörűnek találtak ezen a világon, ha kiváló formában jelent meg. Moráljuk így hangzott: „Une phrase bien faite est une bonne action.” (Egy sikerült mozdulat—jótétemény.)

Mendés hü maradt e morálhoz. Írt sulyos, nagy regényeket és habkönnyűségű tündérmeséket; gyönyörűtás érzéki történeteket és csillogó verseket. Molléseg egy pár ezer kritikát, melyekben napról-napra afölötti végtelen boldogságának adott kifejezést, hogy a francia nyelv kitárta előtte mélyeséges szépségeit. És újra meg újra bebizonyította, hogy a szó milyen erős; erősebb az egész világnál, mely a szó hatalma előtt meghajolni kénytelen. Ezért nevezte őt Lemaitre „igazi dekadensnek, klasszikus dekadensnek, a tudományyal és művészettel teli gréce-latin dekadensnek.”

Abban lelte örömet, hogy a természetet megszegyenítse olyan ötletekkel, melyekről az megfledkezett. Sohse jutott eszébe a tölgyről megírni, hogy malkot terem, de nagyon bájosnak gondolta, ha a tölgy barackot érlelne. Az emberekkel is mindig azt végeztette, amire azok soha se gondoltak: az ő apáczái Petrarcát szavalják, a belleviliei kis griseteket Bologna véres trónjára ülteti, mintha ez lenne a csitri grisetek öröklött ősi széke.

De ha nem is a mai világból, a mai világnak való író volt, az a lelkesedés, az a meggyőződés, amelylyel íróllát kezelte s az a rajongás, amelylyel az írás művészetének bódolt, tiszteletet parancsol és nevének akkor is emlegetni fogják, amikor művei már a feledés porában el lesznek temetve.

*

Milyen egészen más alak Coquelin cadet — a másik halott. Csakis azért emlegethetjük együtt e két nevet, mert együtt hagyták el ezt a siralom völgyét.

Nálunk nem igep ismerték. Bátyja, Coquelin ainé, elhomályosította hírességével az ő nevének. De otthon, Párisban, — bár nem volt akkora művész — népszerűségük versenyre kelt. Különösen a fiatalabb éveikben.

A párisiak megkülönböztetésül az öregebbet egyszerűen Coquelin-nek, az ifjabbat röviden Cadet-nek nevezték, s bár sok ezer „ifjabb” van széles e világon, mindenki tudta, hogy ki az a Cadet, s e név említésekor, széles mosoly ült ki az arcukon.

Külsőre hasonlított bátyjához. Egyformán alacsony természetűek voltak; de Cadet sokkal vékonyabb volt alakban is, arcban is. Idegesség jellemezte már akkor is, amikor még távol állt az idegbajtól. Arcán is, kezén is bizonyos rángások mutatkoztak, szemével pislogott és ezek voltak komikumának eszközei, kellékei.

Az öreg Coquelinben is sok komikum volt. De ő azt idealizálva, nemesítve, stilizálva vitte színpadra. Cadet ellenben erős, nyers, rajkos volt a komikumában, mindig realista, emberi, minden művészi petouche nélkül.

Sokkal tovább volt a Comédie Françaiseben, mint a bátyja és még se fogott rajta annak klaszikus, akadémikus pátosza. Megővta azt a rendkívüli tüdéséget, mely a való életből, s nem a hagyományokból merit.

Az ő szerepköre leginkább Beaumarchais, Molière, Hugo kómiqus alakjaira terjedt ki, de mind-ezeknél sokkal fényesebb sikerei voltak a humoros monológok és magánjelenetek előadásában. A legkomolyabb arccsal, csak itt-ott hunyorítva, mondta a legtréfásabb dolgokat és míg egy mosoly se mutatkozott ajka körül, a hallgatósága majd megpulkkadt nevéteben. Ezért volt ő a párisi matiné és szalonok nélkülözhetetlen, kapós vendége.

A két testvér közt pillanatig se jutott az irigykedés szóhoz. A rokoni vér hatalma és a művészet eszményi szeretete füzte őket egymáshoz. Coquelin ainé kevés nappal előzte meg őcsését a halálban. Cadet akkor már agonizált Chateau des Suresnes tébolydjában. Minden földi dicsőséget és nyomorúságot itthagya találkoznak a tulvilágon.

UJDONSÁGOK.

Csömör.

* * *

Valaki meghalt. Fialat, meg nem élt élet lobbant ki, át nem kioldott fájdalom szakadtak meg, el nem égett mámorok futtak bele a megsemmisülésbe. Bimbózó lélek, elfordult az élettől, amelyet nem ismert és amely a czéda csillogásával fölkinálta neki minden gyönyörét, minden mámorát. Az emberi lét hőskorából való ember, az Apollók és a Siegfriedek husz esztendő utóda eldobta magát az életet, nem játékból, nem bolond fővel, nem pezsgősrészezen, hanem mély megdölgölésből, határozottan — hamleti kétkedések után — husz esztendő korában, amikor minden ember hős és minden fiatal férfi Apollo és minden küzdő lélek Siegfried.

Valaki meghalt. Valaki, merész bájszu hadapród korában agyonlötötte magát. O, ezen a kis eseten nem fog megütközni a világ. Tovább fog zakatolni az élet, tovább fognak rohanni az emberek és nem ejtenek könyvet a kis kadét koporsója fölött és nem fognak gondolkozni a kis kadét halála fölött. Mert a kis kadét halála nem volt szenzációs és nem tárt föl borzalmas tragédiát. A fiú nem luppolt, nem írt alá váltókat, nem volt szerelmes, nem hasonlott meg a szülőivel, csak megunta az életét. Aztán meghalt. És az emberek nem fognak csodálkozni rajta, hogy valaki huszesztendő korában megunja az életét és meghal. És bután, gondolkodás és megértés nélkül fognak elsiklani a kis kadét esete fölött.

Öreg, kiélt emberek, akik már megköstoltak minden gyönyörűséget és akik megsezenvedtek már minden fájdalommal, érezhetik a taedium vitaet, az élet unottságát. Vén kutatók, akik sokat rótták már az élet utját is, akik már sokat bolyongtak az emberrengtetegben, hiába kergethetik az újságot, az ingert és hiába vágyakozhatnak kaczer vágyak után. Emberek, akik előtt már nincs

semmi új a világban, akik fölemelkedtek az élet magasságaiba és kikutatták a mélységeit, mondhatják azt, hogy nekik az élet csömör, unalom. De huszesztendősök, akiknek az élet csak ígért mindent, de nem adott semmit, akik még jövőnyek a csökök és a könyvek földjén, hogyan érezheti át az ilyen mindenre éhes, huszesztendős lélek a mindezek fináléját, a szürke esőmört? Hogyan teheti le a harcoss a fegyvert a nagy küzdelmek előtt, amelyeknek csak az ígéreteit és a csábításait látta, de nem hallotta a zaját, nem gázolt a vérében és nem élvezte a nagyszerűségét?

Szegény, jó kis kadét, én tudom, mért fogott el téged az a nagy taedium vitae, amely végül is revolvert nyomott a kezébe. Megértem, mért ment el a kedved belenézni az élet kaleidoskopjába, mielőtt még tudtad volna, micsoda gyönyöröket ígér a látása. Szegény, jó kis kadét, te nem azért untad meg az életet, mert megismerted, hanem azért, mert láttad, hogy nem érdemes végigélni a megismeréseket. Láttál embereket, akiknek az élete csupa gyönyör volt és akik mégis csak vonszolva kiulódták át a maguk sok gyönyörét. Láttál embereket, akiket meg sujtott az élet minden tragédiájával és akik mégsem tudtak a maguk számára a tragédiák végén valami kiengesztelődést. És megláttad az embert, amely a sok kín és a sok gyönyör után nem képes megtalálni a végső és örök kiengesztelődést és a nehéz küzdelmek után sosem mondja, hogy a vég megérte a küzdelmet, hogy az élet megérte az életet. És mielőtt átvélvezted és átkialódtad volna, rájöttél a vanitatum vanitas mély bölcseségére, rájöttél arra, hogy az életért nem érdemes élni.

Valaki meghalt. Én mig a társai emberöltőkön által küzdöttek azért, hogy föllebentsék a saisi fátoly titkát, valaki elka czagta a maga „Finita la commedia“-ját és elment, mielőtt látta volna a mélyeséges mysticumot. És egy huszesztendős kis kadét föbelőtte magát Segesvárott, mert megunta az életét. És valaki huszesztendős korában jött rá arra a bölcseségre, amelyet mások csak hetvenen túl szoktak bevallani.

NAPIREND. Naptár. Szerda, február 10. — Róm. kat.: Skolasztika. — Prot.: Gabriella. — Görög-orosz: jan. 28. Eirén. — Zsidó: Sab. 19. — A nap két reggel 7 óra 16 perczkor, nyugszik d. u. 5 óra 12 perczkor. — A hold két éjjel 10 óra 28 perczkor, nyugszik d. e. 9 óra 33 perczkor.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor. — A közoktatási államtitkár fogad 12 órakor. — Boemm Ritta kiállítása a Könyves Kálmánál (Nagymező-u. 37-39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigyó-téri szalonjában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Nemzetközi rajzoktatási kiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 9-1-ig és 4-7-ig. — A N. Múzeum ásványtára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Történelmi Képesarnok zárva. — A Földtani Intézet Múzeuma zárva. — A Széchenyi Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9-1-ig és 6-8-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3-4-ig. — A N. Múzeum könyvtára 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3-7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9-12-ig és 3-8-ig. — A Fővárosi könyvtár nyitva.

— Az udvarnagy ebédje. József főherceg és *Augusta* főhercegné asszony tiszteletére gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy és neje ma este 7 órakor ebédet adtak, amelyre hivatalosak voltak *Wekerle* Sándor miniszterelnök és neje, gróf *Desseffy* Aurél, a főrendiház elnöke és neje, gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszter és neje, gróf *Zichy* Aladár ő felsége személye körüli miniszter és neje, gróf *Karátsonyi* Jenő és neje, gróf *Hadik-Barkóczy* Endre és neje, *Sámrecsányi* István főudvarmester és neje, báró *Révay* Simon és neje, báró *Inkey* József és neje, *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter, gróf *Andrássy* Géza, *Justh* Gyula és képviselőház elnöke, *Popovics* Sándor, *Mezőssy* Béla és *Tóth* János államtitkárok, *Bernáth* Géza, a kir. Kuria másod-elnöke, gróf *Hunyadi* László, *Odeschalchi* Béla herceg, báró *Piret* Jenő és gróf *Apponyi* Gyula.

— **Kossuth Ferencz állapota.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter állapotában — mint örömmel értesülünk — a javulás állandó. A miniszter, aki egy hét óta használja a fürdőkúrát, naponta tizenkét óráig irasztalanál dolgozik. A fürdő után 11 óráig pihen, majd a minisztériumba hajtat, ahol 2 óráig szokott maradni. A délutáni lakásán tölti és a minisztérium ügyeit intézi. A Lukács-fürdői kúra oly jó hatással volt már eddig is a miniszterre, hogy valószínűleg még ezen a héten Bécsbe utazhat, hogy a király előtt magánkihallgatáson jelenjék meg.

— **Sven Hedin Budapest.** Sven Hedin, a világhírű svéd utazó, aki harmadfélévig tartó tibeti fölfedező utjáról nemrég tért vissza hazájába, legközelebb ismét fővárosunkba jön és itt felolvasást fog tartani. A nagy utazót tudományos köreink ünneplésben fogják részesíteni.

— **Menelik betegsége.** Adis-Abbebából jelentik: A Reuter-ügynökség itteni tudósítója hivatalos felkérésre megzafolja a Menelik népus súlyos megbetegedéséről elterjedt híreket. Menelik ez idő szerint automobil-utazást tesz.

— **Pártvacsorák.** A függetlenségi és 48-as párt holnap, szerdán, este nyolcz órakor tartja pártvacsoráját a Kovács-féle étteremben. — Az alkotmánypárt ma este 8 órakor a Hungária-szálló fehértérben pártvacsorát tartott, melyen megjelentek *Szell* Kálmán, a párt elnöke, gróf *Andrássy* Gyula, a párt vezére, *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter, gróf *Hadik* János, *Bolgár* Ferencz és *Szterényi* József államtitkárok és számos képviselő és kültag.

— **Brediceanu Coriolán temetése.** Lugoson *Brediceanu* Coriolán országos képviselőt ma délután temették el az egész környék nagy részvétele mellett. A temetésen a nemzetiségi képviselők közül megjelentek *Lukács*, *Maniu*, *Vlár*, *Vajda*, *Popp-Csies* és *Petrovics* országos képviselők. Az elhunyt ravatalánál *Lukács* László országos képviselő a román nemzetiségi párt, *Popovics* György képviselő főesperes a román egyház, *Hausz* az ügyvédek és *Korniss* Géza a temesvári ügyvédi kamara nevében mondtak beszédet, míg a srínál dr. *Branisco*, a „Drapelul“ szerkesztője, a román kulturintézmények nevében bucsuztatta az elhunyt képviselőt. A gyászszertartást dr. *Badeszku* karánsebesi püspöki titkár végezte. A ravatalra nagyszámu koszorut helyeztek.

— **Gróf Sternberg becsületügye.** Gróf Sternberg Albert, aki tegnap kihallgatáson volt az uralkodónál, hogy régi katonai afférját elsimítsa és ki- eszközölje ő felségétől ügyének revízióját, mielőtt képviselővé választották, az osztrák honvédségben mint ulánus hadnagy szolgált. Összeférhetetlen természetű és heves temperamentuma miatt nem egyszer meggyült a baja s egy súlyos függelensé- tési esetből kifolyólag tiszti becsületbíróság elé állították, amely rangjának elvesztésére ítélte. Mikor aztán Sternberget képviselővé választották, az osztrák parlamentben, ahol csak szerét tehetett, fölelevenítette a saját ügyét és közbe durván támadta a legmagasabb katonai parancsnokságokat, különösen gróf *Welsersheimb* akkori landwehrminisztert, az osztrák honvédséget, sőt az uralkodót és az uralkodóház több tagját is. Ily módon akarta kiterőszakolni ügyének revízióját, holott a szabályos eljárás az lett volna, ha a honvédelmi minisztériumhoz folyamodványt ad be, perújítást kérvén. Ugy látszik, gróf Sternberget perújítását nagyon magasállású férfiak támogatják, ha ebben az ügyben tegnap az uralkodó elé juthatott s a napokban *Rainer* főherceg elé fog járulni és gróf *Welsersheimb* egykori honvédelmi miniszter is fogadni fogja, amiből azt lehet következtetni, hogy az uralkodó, mint legfelsőbb hadur és a megtámadott főherceg is megbocsátotta Sternbergnek egykori vétkeit. Ha Sternberg visszanyeri tiszti rangját, végkép lemond a mandátumról.

— **Fegyvergyakorlatok.** A közös hadügyminisztérium elrendelte, hogy a tiroli császárvadászok ezredeinél a tavaszi fegyvergyakorlatok első szakasza a tartalékosok számára márczius 8-tól 20-ig, a póttartalékosok számára pedig márczius 22-től április 3-ig tartson.

— **Udvari bál Bécsben.** Bécsben két évi szünetelés után ma este volt a farsang legfényesebb ünnepélye, az udvari bál. A Hofburg vígadótermében, mely pazarul volt feldisztve, megjelent a diplomáciai kar, a közös miniszterek, az osztrák miniszterelnök a kormány tagjaival, az udvari és állami főméltóságok, a tábornoki kar, a főnemesség képviselői nejeikkel, a tudomány és művészet képviselői, számos reichsrathi képviselő, a törvényhozás és a főbb közigazgatási hivatal elnökei. Este kilenc órakor belépett az udvar, a király *Thyra* cumberlandi hercegnőt, *Károly* Ferencz József főhercege *Mária Annunziata* főhercegné asszonyt vezető karján, azután a többi Bécsben időző főhercegek és főhercegnék léptek a terembe. Miközben az ifjuság lelkesen hódolt a táncz élvezetének, az uralkodó cercelét tartott és számos urat és hölgyet megszólítással tüntetett ki. Fél tízen órakor az unalkodó család tagjai egy közeli teremben teáztak, mialatt ő felsége a teremben maradt, honnan csak ójfél-tájban távozott.

— **Lopuchin ügye.** Párisból jelentik, hogy a *Matin* mai száma a *Lopuchin*-ügynek egy eddig ismeretlen részletéről lebbenti föl a fátyolt. Közli ugyanis annak a hivatalos véleménynek szövegét, amelyet *Lopuchin* még rendőrfőnök korában, 1904. decemberében a minisztertanácshoz intézett az 1881-iki rendőri törvényről, azt becsémélte, mert csak az adminisztratív hatóságokat vadítja el, mikor korlátlan hatalmat adott nekik a politikai szempontból gyanusak üldözésére és deportálására, de igazi czélját nem érte el, mert a forradalmi propagandát ily módon elfojtani nem lehet. Ez az emlékirat szemet szurt a hatalmon lévőknek és *Lopuchin* kegyvesztett lett az udvarnál. — Pétervárról jelentik, hogy nem igaz az a híresztelés, hogy *Lopuchin* pörével kapcsolatban gróf *Witte* és *Durnow* egykori miniszter rendeletet kaptak, hogy ne hagyják el további intézkedésig a fővárost. Ez a híresztelés arra vezethető vissza, hogy *Kurlow*, a belügyminiszter új helyettese, akinek a rendőrség alá van rendelve, esküdt ellensége gróf *Wittének*, mert a volt miniszterelnök *Kurlow*-ról, aki akkor *Minsk* kormányzója volt, egy ottani pogrom után úgy nyilatkozott, hogy *Kurlow* nem való kormányzóznak és ezért gondolták, hogy az új belügyminiszteri helyettes boszút fog állani gróf *Wittén*. *Lopuchin* csak hivatalos titok megszegéséért fogják törvény elé állítani és így lehetséges, hogy kauczió ellenében ideiglenesen szabadiábra helyezik.

— **Országos bucsu a Vigadóban.** Az Országos Gyermekvédő Egyesület leányosztályának jótékony- sági ünnepélye, mely márczius 2-án fog lezajlani a Vigadó összes termeiben, napról-napra meglepő programszámmal bővül. A Vigadó termeinek mű- vézsi dekorációk és díszítések s tipikus magyar falu jellegét fogják kölcsönözni, templommal, há- zakkal és kocsimával. Nyílt színpad is lesz, amelyen a gyermekek szórakoztatásáról gondoskodik majd a konferencier, a zenebohócok, paprika- janesik, gyorsrajzolók és ballattánczosok egész rajta. Különös érdeklődésre tarthat számot a jövővi kis primadonna, *Lakos* Vilmaócska föllépése. A rendezőség minden igyekezetével azon van, hogy a kö- zönség apraja-nagya a lehető legkitűnőbbben érezze magát az etnografikus érdekességű falusi ünne- pélyen.

— **Royalista-tüntetés Párisban.** Ugyan- csak kezd dühöngni Franciaországban, de különösen Párisban, a reakció. Amíg azelőtt félve lapult meg, addig mostanában már az utazókra vonul ki. Párisból érkezett telegramm szerint egy tegnap este tartott gyűlés után, amelyen tiltakoztak a köztársasággelenes agitá- czió ellen, amelyet *Jeanne d'Arc* nevével ün- nek, az *Action Française* nagybörszámú tagja az orlenasi szüiz szobra elé, innen pedig *Dreyfus* lakása elé vonult, ahol ezt kiáltották:

— Halál az árulókra! Le a zsidókkal!
A rendőrség szétzörta a tüntetőket és sok embert letartóztatott.

— **Összeesküvő konzul.** Lembergől a „*Slowo* *Polski*“ jelenti: Manzolatti olasz származású orosz kém ügyében befejezték a vizsgálatot és olyan su- lyosan terhelő bizonyítékokat szereztek *Kustovskin* lengbergi orosz konzul ellen, hogy a vizsgálóbíró már le akarta tartóztatni a konzult, de előzetesen a külügyminisztériumhoz fordult és onnan azt az utasítást kapta, hogy óvakodjék a letartóztatástól. A bécsi külügyminisztérium Pétervárra távirato- zott és kieszközölte *Kustovskin* visszarendelését.

— A haditengerészet köréből. Dolenc Antal sorhajóhadnagy, aki gróf Montecuccoli tengerészeti főparancsnok mellé mint segédtsizt volt beosztva, átvette a „Pluto“ csatahajó parancsnokságát. A tengerészeti főparancsnok segédtsiztjéül Klein Ernő sorhajóhadnagyot nevezték ki. A haditengerészet téli hajórajza jelenleg a cattarói öbölbeli állomásán van. Innen indul taktikai és lövégyakorlataira a nyílt tengerre.

— Amit a földrengés elpusztított. Még kiszámíthatatlan, hogy mi minden pusztult el Dél-Olaszországban a földrengés folytán. Sőt igen hosszú idő fog elmúlni addig, amíg csak megközelítően is megállapíthatják az értékeket — az emberéleten kívül — amelyek ott megsemmisültek. E szomorú faktumot még gyászosabbá teszi az, hogy a leggyatrább bürokratizmus ütötte föl a fejét a pusztulás területén. Annyi segély érkezett már a világ minden tájáról, hogy a segélyösszeggel tetemesen lehetne az inségesek baját enyhíteni. De ott van a lassu és tehetetlen bürokratizmus, amely nem tud semmit célszerűen elintézni. A Messinában alapított sokféle hivatal megbízhatatlan alkalmazottainak havonként körülbelül egy millió koronát fizetnek ki, anélkül, hogy működésüknek valami hasznát látnák. A közmunkügyi minisztérium még nem határozott az építendő barakkok alakja felől és ezért több hajórakomány építőfa hever felhasználatlanul. A hivatalnokok közül senkinek akarja a felelősséget elvállalni és önállóan semmit sem tesznek, amíg a központi kormányzat véleményét ki nem kéri. Palermóból írják, hogy a nagy katasztrófa alkalmával a messinai egyetem tanári karában, hallgatóiban s be rendezésében igen nagy károkat szenvedett. Itália tizenhét állami főiskolái közé tartozott s 1608-ban mint jezsuita-kollégium épült fel. Könyvtára nem volt valami nagy, de sok értékes görög kéziratokat tartalmazott, melyek S. Salvatore dei Greci kolostorból mentek át az egyetem tulajdonába. E kéziratokat s más becses kodexeket sikerült megmenteni a romok közül. A tanári karnak majd egy harmada odaveszett a földrengésnél; a jogi fakultásról Cossa, Denedio, Meri, D'Aganno, Cesareo, Consolo, az orvosról D'Urso, Melle, Barbera, Quincione és Crisapi, a bölcsészetről Cesca, Fisichella, Dandolo és Grasso ismertebb olasz tudósok pusztultak el, azonkívül számos magántanár és asszisztens. Az elpusztult hallgatók számát még nem tudták megállapítani.

— Éhínség Ungvármegyében. Ungvármegye népének egyrésze rettentő nyomorúságban él, mert a tavalyi termés nagyon rossz volt és sem embernek, sem állatnak nincs mit ennie. Növeli a csapást a teljes munkahiány is, mert az erdőkből mindenütt szűnietel a munka. A nép romlott kukoricából sült kenyeret eszik és piezkos marhasóval főzi az ételét, ami sok ragadós betegséget okoz. Sok faluban észak óta nem evett húst a nép és irigylti a farkasokat, amelyek jól élnek a vadaskertekben. A községi elöljáróságok régóta küldik már a vármegyéhez a jelentéseket s kérnek segítséget, de eddig hiábavaló volt minden kérésük.

— Szigorú büntetés. Münchenben egy aszszonyt negyven fillér értékű fa lopása miatt egy évi börtönrre ítélték. Nagy vétkét még az is súlyosította, hogy a fát egy bezárt pincéből, tolvajkules segítségével lopta. Igaz, hogy a fa a tej megmelegítésére kellett, melylyel talán a háromhónapos gyermekének mentette meg életét. De azért a törvény elítélte. Elítélte pedig az enyhítő körülmények tekintetbe vételével betöréses lopás miatt egy évi börtönrre. A szigorú ítélet még az államügyészt is megdöbbentette s maga is a vádlott felmentését kérte. És a legjellemzőbb még a dologban az, hogy az elnöklő bíró kijelentette, hogy a törvény betűi szerint járt el és ezért a felelősség arra esik. Tehát a bíró mossa a kezét. Nem merne felmenteni a vádlottat, mert az írott törvény megtiltja.

— Vidéki hírlapírás köréből. A „Losonez és Vidéke“ című újság tulajdonjogát, amely eddig egy lapbizottság birtokában volt, Herezegh Jenő eddigi szerkesztő vette át. A „Losonez és Vidéke“ most lépett 30-ik évfolyamára. A lap felelős szerkesztője továbbra is Herezegh Jenő maradt.

— A mentők köszönete. A Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület a következő sorok közlésére kérte fel lapunkat:

Kérő szavunk meghallgatásra talált, most már a köszönet és hála szavával járunk a nagyközönség elé. Lezártuk a „Mentők Napja“ aktáit és a legbüszkébb örömmel állapítottuk meg, hogy a főváros nagylelkű polgárságának önkéntesen elvállalt jótékonyági adója 85.000 koronát jövedelmezett egyesületünk céljaira. Büszkeségünk és örömünk indokolt, ha figyelembe vesszük, hogy ezen összeg legnagyobb része igazán fillérekből rakódott össze, hogy annak összeadásában osztály- és rangkülönbség nélkül vett részt a főváros egész társadalmá. Minden szónál jobban bizonyítják a tények, hogy egyetlen célunknak: a szenvedő emberiségén való segítségnek tehetségünkhöz képest a legnagyobb igyekezettel és szeretettel tesztünk eleget és a közönség pártfogásának látható jele az a modern intézmény, amivé a husz év előtt nagyon szerény méretekben alapított egyesületünket fejlesztettük s ez az elismerés az, amire mi törekedtünk, amit egyedüli jutalmunknak tekintünk és ami lelkesedést és kitartást ad a további cselekvésre. Mert ez az adomány, amit a társadalom ránk biz, nem a mi díjunk, hanem eszköz ahhoz, hogy zavartalanul szolgálhassuk a társadalmat. A „Mentők Napja“ eredménye sok sürgős szükségletünk beszerzéséhez adja meg a módot és a közönségnek nemskára alkalma lesz látni azt a hatalmas autómobil, melyet gyorsaságot igénylő szolgálatunk megkönnyítése céljából már megrendeltünk. A gyűjtést azok kezdték meg, akiktől tavaly a „Mentők Napja“ eszméje eredt: a fővárosi kávék és vendéglők. Minden kávéházban és vendéglőben gyűjtöttek és nem egynek gyűjtése igen szép összeget eredményezett. Eljuttatták hozzánk adományait a köz- és magánhivatalok, pénzügyintézetek, biztosító-társaságok, gyárak, iparvállalatok, nagykereskedők, egyesületek és asztaltársaságok. Gyűjtöttek a kereskedők, iparosok, munkásszervezetek, mozgósínházak és mulatóhelyek tulajdonosai, fodrászok, fodrásznők, egyszerűval mindenki, aki közönséggel érintkezik. Adományt küldött a helyőrség tisztikara és a katonai kaszinó. Lehetetlen, hogy mindazoknak, akik adományait hozták juttatták, külön-külön fejezzük ki köszönetünket, mert ennek költségei az adakozók óriási számára való tekintettel nagyon megapasztna a nemes célra szánt összeget és ezek felsorolása egy egész kötetet tenne ki. Külön kell kiemelni a fővárosi házfelügyelők jóindulatát, akik önzetlenül a jó ügyhöz méltó buzgalommal fáradoztak érdekünkben és a „Mentők Napja“ sikerét nagy részben nekik köszönhetjük. Igen nagy hálával tartozunk a fővárosi sajtónak, amely a legnagyobb előzetekénységgel támogatta mozgalmunkat és az államrendőrségnek, amely minden alkalommal készségesen segítségünkre volt. Fogadják jólelkű pártfogóink hálás köszönetünket és arra kérjük őket, őrizték meg számunkra azt a becses jóindulatot továbbra is. Budapest, 1909 február hó 8-án. A Budapesti Önkéntes Mentő-Egyesület.

— A prágai csőpanama. Prágában véget értek azok a perek, amelyek a híres csőpanama ügyében Kestranek, az osztrák vasműtrösztnek az elnöke és a „Prager Tagblatt“ ellen indítottak. Ismeretes, hogy Kestranek Vilmost a prágai képviselő és a prágai vízművek igazgatóságának a megrágalmazása címén pörölték be, amikor írtó harcot indított a parama ellen. Az esküdtsek a rágalmaszásban azonban bűnösnek mondták ki nyilván azért, mert személy szerint a városi tanács panamistáját megnevezni nem tudta. Ellenben Cernohorski reichsráthi képviselő vádjával szemben, aki becsületsértés címén szintén adott be panaszt, becsüjtő volt az eredmény, mert ugy Kestraneket, mint Horn szerkesztőt fölmentették. Kestraneket az előbbi ügyben egy börtömmel súlyosított 14 napi fogságra ítélték, a törvényszék azonban rögtön 3000 korona pénzbüntetésre változtatta át. Horn szerkesztőt a kötelelesszerű gondosság elmulasztása miatt 20 korona pénzbüntetésre ítélték. A védők semmisségi panaszt jelentettek be.

— A hivatás halottja. A minap meghalt Girálton dr. Steinauer János harminczéves tapolyi járásorvos. Az orvos halálát tragikussá tette az, hogy hivatásának lett az áldozata: skarlátbetegeket gyógyított, ráragadt a betegség és négy nap alatt belehalt. Steinauer ezredorvos volt, de tíz évvel ezelőtt beleszeretett egy szegény leányba, s hogy feleségül vehesse, ott hagyta a katonaságot. Tíz évig járt jegyben a leánnyal, míg végre félévvel ezelőtt megváltották a tapolyi járás orvosává s oltárhoz vezethette mátkáját. A megboldogultat nagy részvéttel temették el Girálton.

— Miért haltak meg a Palkovics testvérek? Körülbelül egy éve annak, hogy nagy katonai pompával eltemették Palkovics Miklós és Palkovics Pál vezérkari századosokat, akik egy napon lettek öngyilkosok. A két katonatiszt ikertestvér volt, s anyagi erejüket messze felülhaladó módon költsétek. Az aranykardbojtnak akartak külső dísz adni, amikor mindenütt vezérszeretpet játszottak s nagy katonai jövőt jósolt nekik mindenki. Amikor öngyilkosok lettek, néhány sor írást hagytak csak hátra, amelyben az állt, hogy nyomasztó anyagi viszonyaik elől menekültek a halálba. Azóta egy esztendő múlt el s csak most derült ki, hogy a két katonatiszt nem egészen a szegénység mártírja volt. Közönséges bűncelekményeket követtek el, hogy az aranykardbojt külső hóbortjainak hódolhassanak. Kiderült, hogy a vezérkari századosok sok ezer korona értékű váltót is hamisítottak. Csak a napokban volt egy tárgyalás a váltótörvényszék előtt, amelyen Spails Sándor vezérkari százados esküt tett, hogy a felmutatott kétezeröttszáz koronás váltó, amelyet egy szövetkezet megbízásából dr. Farkas Mihály peresített, hamis. Ugyanekkor több pörben is konstatálták, hogy a Palkovics-testvérek a kezesek aláírását meghamisították. A váltótörvényszék ezeknek alapján a kezeseket feloldotta a tartozások megfizetése alól. A hamis váltókat átteszik az ügyészséghez, amely a halottak ellen az eljárást meg fogja szüntetni.

— Hadtengerészjelöltek felvétele. A közös hadügyminisztérium tengerészeti ügyosztálya a következő hirdetmény közzétételét kéri: A cs. és kir. tengerészhöz folyó évi szeptember havában nagyobb számú jelentkezőt vesznek föl. Az illetőket a tanfolyamoknak sikeres elvégzése után tengerészkadettké nevezik ki. Fölvételnek érettségít tett középiskolai tanulók, a fölvételről szóló részletes tudnivalók folyó évi május havában fognak közzéténi, amelyek a közös adügyminisztérium I. ügyosztályánál (tengerészet) is kaphatók.

— Minisztertanács Azev ügyében. Az orosz kormányának igen kellemetlen az, hogy Azevet úgy tüntetik föl, mintha az a kormány megbízottja lett volna. Bár minden jel arra mutat, hogy ez megfelel a valóságnak, mégis tiltakozik ellene az orosz kormány. Tegnap este — így hozza ezt hírül Pétervárról a táviró — minisztertanács volt, amelynek eredményéről a következő kommunikét adták közre:

A sajtó és a társadalom állandóan beszél Azev mérnök által szervezett terrorisztikus aktusokról, közöttük Szergiusz nagyherceg, Plehve volt miniszter meggyilkolásáról stb., miközben a politikai gyilkosságokat és egyéb súlyos bűnöket Azevnek tulajdonítja. Együttel egyes hivatalos személyeknek az említett bűntettekben való részvételéről is beszélnek, sőt ezzel kapcsolatban Lopuchinok vizsgálóbírói rendelkezésre történt letartóztatását aként tüntetik föl, mint óvintézkedést további kormányellenes leleplezések ellen. Daczára a kormány hivatalos nyilatkozatainak, amelyek tett az említett lapjelentések és híresztelések alaptalanságát illetően, valamint arról, hogy az elmozdított Lopuchint felelősségre vonták, főleg azon leleplezések miatt, amelyeket a forradalmi szociálisták előtt tett arról, hogy Azev együtt működik a rendőrséggel e gonosz célokat követő rétegek terrorisztikus merényleteinek megfiúsítására — mégis folytatják e tendenciózus ferditéseket. Tekintettel erre a tényre, valamint arra, hogy a fölsorolt híresztelések a társadalomban teljesen alaptalan igazgatottságot és bizalmatlanságot keltettek, a kormány kötelességének tartja ismét nyomtatékosan köztudomására hozni hogy semmiféle hivatalos személy, közöttük az újságírókban említett Racskovszki valóságos államtanácsos és más hivatalnokok sem, terrorisztikus aktusokban, vagy forradalmárok bűnös cselekedeteiben soha és semmiféle módon nem voltak részesek és hogy továbbá Azevnek politikai bűntettekben való részvételéről illetően kormánykörökben soha semmiféle utalások nem tétettek. Erre vonatkozó beható nyilatkozatokat a kormány a birodalmi dumában az ez ügyben benyújtott interpellációban adandó válaszában fog tenni.

— Megölték, mert tanuskodott. Varjas aradmegyei községben Kovács József földmives, községi esküdtet Kovács István és Szabó Imre ottani lakosok meggyilkolták, mert Kovács József egy lopási ügyben ellenük tanuskodott. A gyilkosokat elfogták.

— A messinai segélyakció. A sahélliai segélybizottság mai gyűjtésének végösszege 10,877 korona 42 fillér.

— **Kinevezések.** A földmiveltésügyi miniszter a gazdasági műszaki hivatal létszámában *Lipcsy Árpád* és *Dorner Gyula* kir. főmérnököket műszaki tanácsosokká, *Hellebronth Béla* fizetéstelen segédmérnököt valóságos kir. segédmérnöké, *Kórody Antal* fizetéstelen irodasegédtsízt térképészt építőmesterré, ugyanazon hivatal felmérési tisztviselőinek létszámában pedig *Hankovszky Jenő* kataszteri főmérnököt kataszteri felügyelővé; továbbá *Kováts Károly* irodasegédtsízt és *Riskó Béla* fizetéstelen II. osztályú asszisztent a meteorológiai és földmágnességi intézethez a X. fizetési osztályba irodatiszteké és a gazdasági műszaki hivatal felmérési tisztviselőinek létszámában *Vozári Pál* kataszteri főmérnököt kataszteri felügyelővé kinevezte.

— **Elhunyt zenekritikus.** Brüsszelben — mint onnan jelentik — meghalt 97 éves korában az „Independance Belge” híres zenekritikusa: *Félic Eduard*. Félic hetvenöt évig írta a kritikákat s még az opera legutolsó premierjéről is ő számolt be, friss egészségben, de kevéssel utána az utcán elesett és hirtelen meghalt. Több éven át vezetője volt a brüsszeli konzervatóriumnak. Ebben az állásában, amint mondani szokta, fiatal barátja, *Gervaeert* lett az utódja, aki nemrég halt meg hetvenhárom esztendőskorában. 1904-ig igazgatója volt a királyi könyvtárnak is. Bár rendes és kötelességtudó hivatalnok volt, mégis sok támadásban volt része, amikor annak idején a királyi könyvtárban történt könyvlopások kiderültek. Ennek sem ő volt az oka, hanem a szervezet fogyatékossága, ami annak volt tulajdonítható, hogy a minisztérium illetékes osztálya évekig semmit sem törődött a könyvtárral. Amikor azután a lopások nyilvánosságra jutottak s megjelent nála egy tisztviselő, hogy fölvilágosítást kérjen a lopás okára vonatkozóan, a mindig jókedvű ur a következő malicziózus szavakkal fogadta: „Már egy negyedszázad óta várom önt, hogy fölvilágosításokat adhassak.” Legtovább, egész a haláláig kitartott legkedvesebb foglalkozása, a zenekritika mellett.

— **Az ujjpesti gyilkos vallott.** Megirtuk tegnap, hogy vasárnap este Ujpesten a Megyeri-ut és a Kisfaludy-utca sarkán a járó-kelők *Szekeres István* nének, egy fiatal asszonynak a holttestére akadtak. Az asszonynak átmetszették a nyakát s a testén is két-három vágás volt. A rendőri nyomozás a gyilkossággal azonnal *Szekeres Márton* postaszolgátt gyanúsította meg, akinek viszonya volt az asszonnyal, aki elvála élt az urától. Viszonyuk azonban éppen *Szekeres* durvasága miatt megszakadt. El is fogták *Szekeres* est, aki váltig tagadta tettét, bár számtalan bizonyíték szölt ellene. Tegnap azután a gyilkos önmaga árulta el magát. Éjjel tizenegy órakor ugyanis, amikor utolsó kihallgatása véget ért s visszakísérték czellájába, amelyben vele együtt volt elzárva *Csaplár György* tizennégy éves lakatosinas, *Szekeres* beszélgetés közben azt mondotta a fiúnak, hogy nem fog tovább tagadni, mert látja, hogy hiábavaló. Egyet-mást be fog ismerni s azután örültnek teteti magát. A fiu úgy tett, mint aki a nagyszerű eszmét helyeshi s azután lefeküdt. A lakatosinas azonban ma reggel kihallgatásra jelentkezett *Tóth János* rendőrkapitánynál és elmondotta az éjszakai beszélgetést. A rendőrkapitány azonnal újra kihallgatta *Szekeres Márton* s a gyilkos, aki tegnap későn este még váltig tagadott és ártatlanságát bizonyította, egyszerre vallani kezdett. Beismerte, hogy a gyilkosság napján együtt volt az asszonnyal szerelmi találkozáson, amely után borotvájával az asszony torkát elvágta. Mikor előadásában idáig jutott, egyszerre támo-lyogni kezdett és mintha a gondolatai másutt járnának, megfogta a asztalt, a széket, majd a kapitány irományait kezdte lapozni, mintha hirtelen megörlült volna. A kapitány azonban már tisztában volt, hogy szimuláncs van dolga és rá is szólt, hogy ne tetesse magát. Minthogy azonban a szép szó nem használt és *Szekeres* tovább komédiázott, a kapitány rögtön behívatta a rendőrvost, aki egy-kettőre konstatálta, hogy *Szekeres Márton* elméjének nincsen semmi fogyatkozása. Most már *Szekeres* is belátta, hogy teleplezték, nem is próbálta tovább tetetni magát, hanem vallani kezdett és mindent újra beismert. Kihallgatása után átkísérték a pestvidéki ügyészség fogházába.

— **Nyolcz ember tüzkatasztrófája.** Londonban az elmúlt éjjel nagy tüzvész volt. Leégett egy szálló és nyolcz ember a lángokban lelte halálát.

— **Az országos ifjúsági tornaverseny.** Az országos ifjúsági tornaverseny nagybizottsága gróf *Andrássy Géza* és *Nagy Emil* országgyűlési képviselők elnöklésével tartott ülésén hosszabb vita után megállapította az országos ifjúsági tornaverseny programját, amelyet a nagybizottság előadójá, dr. *Szűcs István* miniszteri titkár terjesztett elő. A vitában *Polónyi Dezső*, *Szabó István* országos képviselők és még többen vettek részt és *Szűcs István* fölvilágosításai után a verseny programját a következőképp állapították meg:

Első nap, Május 22-én: 1. Felvonulás. 2. Oszlopokba állás, Himnusz. 3. Közös szabadgyakorlatok, bemutatva az összes résztvevő tanulók által. 4. Mintacsapatok tornázása (szertornázás, szabadon választott szabadgyakorlatok, vivás.) 5. Staféta-futás, csapatverseny V. osztály tan. részére (320 méter.) 6. Főverseny a zászlóért (összetett csapatverseny, szabadgyakorlatok, magasugrás.) 7. Egyéni verseny VII. osztály (120 méter négy darab 80 cm. magas gáttal), VIII. osztály rudugrás. 8. Játékverseny (füleslabda, kótya, labdarugás.) 9. Oszlopokba állás, Szózat. 10. Elvonulás. Második nap, Május 23-án: 1. Felvonulás. 2. Oszlopokba állás, Himnusz. 3. Közös szabadgyakorlatok az összes résztvevő tanulók által. 4. (Stafétafutás) csapatverseny VII. és VIII. oszt. tanulók részére (400 méter.) 5. Egyéni verseny. V. oszt. kötélmászás, VI. oszt. távolugrás. 6. Játékverseny, (füleslabda, kótya és labda.) 7. Kötélhuzás, csapatverseny (intézetek egymás ellen tizes csapatokkal.) 8. Oszlopokba állás és a győztesek kihirdetése, Szózat. 9. Elvonulás. *Uzsoverseny*: V. és VI. osztályu tanulók között 34 méter; osztályonként két-két tanuló nevezendő, VII., VIII. osztály 63 méter; osztályonként két-két tanuló nevezendő.

— **Váljunk el!** Az angol és amerikai társadalom alszenteskedése és csinált puritanizmusa a társadalmi és szociális élet minden rétegébe belevitte egy darabot a maga czopfos fölfogásából. A válás intézményét már rég kikezdte ez a fölfogás. Azt mondták, hogy a családi élet biztonságát tönkreteszi a válás megengedtet volta, ennek pedig messzenem szociális eredményei vannak. A társadalmi élet, amelynek alapja a család, elpusztul és minden tisztasága elvész, ha a házasság nyakra-főre fölbontható. Ezzel a fölfogással szemben az angol társadalomban most olyan mozgalom indult meg, amelynek a fölfogása és a törekvései homlokegyenest ellenkeznek az ózdi puritán fölfogással. Ezek az emberek fülismerték a válás nagy horderejét és azt, hogy sokszor milyen fontos faktora a válás az emberi boldogságnak. Ezért az új mozgalom azt a célt tűzte maga elé, hogy a válást a lehető legjobban megkönnyíti. A mozgalom élén olyan ember áll, akinek a foglalkozása bő alkalmat nyújtott a válás következményeinek és eredményeinek megismerésére. Ez a férfi *Barnes Gorel*, az egyik londoni válási törvényszék bírása. *Barnes* óriási praxisában sok esetet látott maga előtt, amelyekben valósággal földulta a felek boldogságát az a körülmény, hogy a válás tulságosan sok huzavonával járt. Különösen gyakran látott ilyen esetet *Barnes* a szegényebb társadalmi osztályokban. A napokban előadást is tartott erről a kérdéssel az új mozgalom apostola. Előadásában először a fennálló jogrendszer éles és logikus kritikáját adta és ismertetette a tétele jogot. Ennek a kritikai fejtegetésnek a folyamán *Barnes* azzal a súlyos váddal illette az angol házassági jogot, hogy az a gazdagabb társadalmi osztályokkal szemben sokkal enyhébb és tágabb szerkezetű, mint a szegényekkel szemben, akiket valósággal bekötésben tart és alig adja meg a lehetőséget, hogy az együtt élni nem tudó házastársak valaha felszabaduljanak a rájuk oly súlyosan nehezítő kötelek sulya alól. A jobb módúak egyszerűen Londonba utaznak és ott kitünő ügyvédet fogadnak maguknak és ennek a segítségével könnyen dűlőre juttatják a válópöröküket. A vagyontalan néposztályok ezzel szemben alig boldogulhatnak a törvény kéréhetetlen szigorával szemben.

Ennek a fölháborító igazságtalanságnak az elkerülésére *Barnes* új eljárást ajánl. *Barnes* azt kívánja, hogy a válópörök letárgyalására és elbírálására külön kerületi törvényszékeket állítsanak föl, amelyeknek a válópörök eldöntése legyen az egyedüli hatásköre. Ez az eljárást jelentékenyen gyorsabbá és olcsóbbá teszi. Persze, az angol társadalom élénken foglalkozik a *Barnes* bíró eszméivel. A konzervatívok erősen támadják *Barnes*-t; — úgy látszik, ők nem akarnak elválni.

— **Katonasors.** Szomorú sors érte utól *Vaszily János* zemplénszuhai illetőségű gyalogos közlegényt, aki állomáshelyéről, Ungvárról, szabadságra ment haza. A nagymihályi állomásról az utat a faluig gyalog kellett megtennie. *Vaszily János* nak a felesége lebetegedett s emiatt hívták haza, de a falujához vezető uton megfagyott. Holttestét a falutól alig 40—50 lépésnyi távolságra találták meg. Ugy látszik, hogy a nagy hóviharban, mely akkor országzszerre dühöngött, *Vaszily* nem tudott tovább menni s önkivületi állapotban eszméletlenül terült el a hóban.

— **A nagyszerb propaganda.** A nagyszerb propaganda miatt megindult felségárulási perben a védőügyvédek külön röpiratban ismertették az egész per anyagát. Az ügyészeg emiatt az összes védőügyvédek ellen, kiknek száma harminczhárom, megindította az eljárást. Mint Zágrábról jelentik, néhányat közülök már kihallgattak.

— **A budai Népakadémia.** A gróf *Apponyi Albert* né elnöklete alatt álló I. ker. Általános Jótékonykassági Egyesület az ismeretterjesztő vasárnapi előadásokat léptette életbe a „Budai Népakadémia” szervezésével, hogy így a nagyközönség művelődésre kész sűrű rétegeit is kielégítse. Az első népakadémiai előadást *Réthly Antal*, a meteorológiai és földmágnességi központi intézet asszisztense tartotta az ezidőszert legaktuálisabb témáról: „A földrengésekről és a dél-olaszországi katasztrófáról” czimmel az I. kerületi főgimnázium előadó termében. Február hó 21-én dr. *Wildner Ödön* székesfővárosi tanácsjegyző előadása lesz soron: „A társadalmi gazdaságtan” czimmel, magyar gyakorlati példákkal világosítva meg tárgyát.

— **Farman a levegő meghódításáról.** Farman *Henryt*, a világhírű francia aeronautárt meglátogatta egy újságíró és beszélgetett vele jövődó terveiről.

— **Igaz, —** mondotta a *Farman* — *Wright* *Wilbur* sikere minket kissé háttérbe szorított, *Némelyek*, mint teszem *Bleriot* és *Esneault-Pelterie* előre látták az én amerikai kollégáim diadalmát. Magam közömbösen viselkedtem és a véleményem az volt, hogy a *Wright*-féle repülőgépek technikailag tökéletlen. Többször hangoztattam ezt a nézetemet és sokan zokognak velem; talán *Wright* is. Mivel ő még bátrabban nyilatkozott az én készülékemről, hát nem kell ennél a pontnál tovább időznöm. Ma jobban bizom a francia iskola győzelmében, mint valaha, mert ennek az iskolának a feladata nem a kormányzás szövevényességére irányul, hanem a modern technika eszközeivel fáradozik a „levegőnél nehezebb” rendszerű készülék tökéletesítésén. A különbség köztünk és *Wright* között pusztán a „miként”-ben rejlik. Lényegben egyek vagyunk. Két célünk van: a könnyű, ellentálló, kitartó motor elérése és a kormányzás egyszerűsítése. Kemény munka ez, de a várható eredményei annál jelentékenyebbek. Bátran állíthatom, hogy az egész művelt világ érdeklődése kísérő tevékenységünket. Más példát nem is kell említenem, mint azt, hogy egy osztrák szövetség tárgyal velem a repülőgépek megvásárlása ügyében. Nagy elégtétel ez nekem. Mutatja, hogy elismerik a találmányom értékét. A legutóbbi munkálatok, ha a nyilvánosság nem is értesült róluk, felette fontosak voltak. Sikeresen egyszerűsítettem a találmányom czelearendszerét és egyéb javításokat teljesítettem, amelyek teljesen kielégítőek. Minden valószínűség szerint már a napokban megkezdjük a kísérletezéseket az *Issy-les-Moulineaux* mezőn. Nem tudom még bizonyosan, hogy márcziusban Bécsbe utazhatok-e vagy sem. Belgiumból és Angolországból is kaptam meghívásokat. Ha elutazom, *Legagneaux* lesz a helyettesem, aki már nem egyszer igazolta hivatottságát.

— **Nyilatkozat.** Fölkérték a következő nyilatkozat közlésére: *Görcsöni Dénes* az Alkotmány mai számában „A bálvány” czimű, a mult hóban megjelent könyvet bírálván, ügyvédi és írói voltomban megrágalmaz. Megtisztelem *Görcsöni* urat azzal, hogy módot adok neki, hogy a sajtóbíróság előtt igazolja reám vonatkozó állításait. E helyütt csak azt jelentem ki, hogy huszvéts ügyvédi pályám alatt soha ellenem fegyelmi eljárás nem folyt. A Nemzeti Színház ellen egy pert indítottam, a bíróság fogja eldönteni, igazam van-e? Ilyen esz-közökkel harezolnak *Görcsöniék* könyvek ellen. *Fényes Samu*.

— **Házasság.** *Ungár Imre* földbirtokos *Bács-Kossuthfalváról* eljegyezte csegeri *Mayer Sámuel* nagybirtokos leányát, *Imát* Szatmárról.

Himmeler Miksa műépítész *Goldberg Irénkével* e hó 14-én a *Dohány-utca* jzr templomban tartja egybekelési ünnepélyét.

Jocsits Zsófiát eljegyezte dr. *Vujics Sándor*. *Kisigmándi Hamary Vilma* *Sibalszky Aladárral* e hó 16-án tartja esküvőjét.

Weiss Muki *Budapestről* eljegyezte *Mokr Rózát* *Verbőről*.

Dr. *etrekarsai Lukács Etruk* miniszteri segédfogalmazó eljegyezte *Fock Villyt*.

Horváth Mihály e hó 16-án délelőtt 10 órakor az ujjpesti állami anyakönyvi hivatalban *Funk Paulinával* házasságot köt.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár Kálmán* műőrás ékszerterelő, *Budapest*, VII., *Erzsébet-körut* 29., I em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Vasuti összejövetel.** A rákosi rendező-pályaudvaron ma reggel négy órakor a 2-3. számú pályaudvar között a 3663. számú tehervonat beleszaladt az ott vesztelő 1451. számú tehervonatba. Az összejövetel következtében a 3663. számú tehervonat mozdonya és az utána következő hét kocsi többé-kevésbé megrongálódott és a mozdonyvezető: Mészáros Dániel könnyebb sérüléseket szenvedett. Az összejövetel okát megállapítandó, most folyik a vizsgálat.

— **A Panama-esatorna.** A Panama-esatorna megépítésének Taft által jóváhagyott terve öt és fél millió dollár kiadást követel. Goothals vezető mérnök most az a tervet mérlegeli, hogy a munkálatok éjjel is folyjanak, mert ily módon a esatorna négy év alatt befejezhető volna.

— **Festetich Vilma grófnő temetése.** Sopronban ma temették el óriási részvét mellett Nyári Rudi cigányprimás nejét, született Festetich Vilma grófnőt. A temetésen, amelyen ezrekre menő közönség vett részt, megjelent Fischer uhlánusfőhadnagy is, a grófnő mostohabátyja. Gróf Festetich Pál és neje, az elhunyt grófnő szülei, külföldön tartózkodnak s nem jöhettek el a temetésre. A gyászmenet élén a soproni cigányok egyesült nagy zenekara gyászdalokat játszott, míg a sírnál eljártozta a grófnő legkedvesebb nótáit, a Lehullott a reggő nyárfa, Csak egy kis leány nótákat.

— **Békekötés a cipésziparban.** A cipésziparban már évek óta folyt a harc az otthoni munka eltörlése és üzemhelyek felállításai miatt. Az a körülmény, hogy a cipőbehozatal a múlt évben ismét hárommillió koronával emelkedett, gyors elhatározásra készítette a budapesti cipésziparosokat. A munkások az otthoni munka teljes eltörlését és központi üzemhelyek felállítását indítványozták, amit a mesterek el is fogadtak. Egvelőre ötszáz munkás részére állítanak fel műhelyt, modern gépekkel felszerelve. A cipész-munkások között a megegyezés híre nagy örömet okozott, mert most már megszűnik a napi 14—16 órai munka, ami az otthoni munkánál elkerülhetetlen és rendezett munkaviszonyok lesznek, ami úgy a munkásoknak, mint a munkaadóknak is csak hasznára válik.

— **Az ideai sorozás.** A székesfőváros katonai igazgatósága az összes előkészítő munkálatokat elvégezte az ideai fősorozásra, mely március hó első napjaiban kezdődik az üllői-úti Mária Terézia-kaszárnyában. Az igazgatóság egybeállította a sorozó-lajstromokat, valamint a sorszámkat, amelyek alapján a sorozás történik. Az ujoncozásra vonatkozó részletes utasításokat a napokban fogja közzétenni a katonai igazgatóság, illetőleg a sorozóbizottság elnöke.

— **Londoni orosz anarkisták.** Nemrégiben megemlékezünk azon garázdálkodásról, melyet két orosz anarchista rendezett London utcáin s amely egy csomó ember életébe került. Herbert Gladstone, mint Londonból jelentik, az esettel nyilvános beszédben foglalkozott és azzal kezdte, hogy dicsőítette ama bátor férfiakat, akik a két veszedelmes embert üldözték és életük kockázatásával végre is ártalmatlanná tették. Aztán áttért annak a tulságos türelmességre ostorozására, melylyel az angol kormány az idegen elemek iránt viselkedik. Az érvényben lévő idegen-törvény már elavult és sürgős revízióra, illetve pótlásra szorul.

— **Egy magyar nevelő szerencséje.** Amerikai magyar lapok írják, hogy a múlt hó közepén elhunyt William G. Park, az amerikai Crucible Steel Co. egyik igazgatója 5 millió dollárnyi hagyatékról rendelkező végrendeletében 15.000 dollárt hagyományozott Szmeccsányi Olgának, aki 17 esztendeig nevelősködött a családnál és azt mintegy 3 év előtt hagyta el, amikor a család gyermekei már kinőtték keze elől. Szmeccsányi Olga utóta ismeretlen helyre költözött, úgy, hogy a végrendelet végrehajtói a reá vonatkozó rendelkezésnek nem tudnak eleget tenni és most az amerikai hatóságok utján szőlítják fel a szerencsés örökös, hogy egy éven belül jelentkezék a végrendelet végrehajtójánál.

— **Megégett cselédleány.** Pál Mária budakeszi születésű tizenhétéves cselédleány ma reggel állott be szolgálatba Budán a Horvát-utca 5. szám alatt levő vendéglőbe. Leküldték a pinczébe burgonyáért; ő le is ment s a gyertyát, amelyet magával vitt, letette a földre, hogy a homokból előszedje a burgonyát. A pinczében azonban huzat volt és a leány szoknyája valahogyan tüzet fogott. Attól meggyuladt rajta a többi ruhanemű is. Sülyös égési sebeket szenvedett altestén és mellén, s menték bevitték az új Szent János-kórházba.

— **Szabad előadás Montenegróról.** A Vasuti és Hajózási Klub helyiségében (Andrássy-ut 69. I.) holnap, a hó 10-én este hét órakor dr. Jorg László vetített képek egyidejű bemutatásával tudományos szabad előadást tart Montenegróról. A klub ez alkalommal vendégeket (hölgyeket is) szívesen lát.

— **Elhalasztották a tokiói kiállítást.** A tokiói osztrák-magyar nagykövettől vett értesülés szerint a japán kormány az 1912-re tervezett nagy japán kiállítást az ország pénzügyeire való tekintettel 1917-re halasztotta. A japán kormány azzal indokolja meg a lépését, hogy a kiállítás eredetileg kisebb méretekben volt tervbe véve, de az idők folyamán a világiállítások sorába kívánt emelkedni, ami oly nagy költségeket okozott volna, amelyeket az ország pénzügyi helyzete jelenleg el nem bír. Meg akarja tehát várni, míg a pénzügyi viszonyok konszolidálódnak s addig is javítani igyekszik a közlekedési viszonyok, mert a mai közlekedési eszközök aligha lettek volna alkalmasak a fokozottabb idegenforgalom lebonyolítására.

— **Modern szent.** Oroszországban Kronstadt Jánosnak, a legnépszerűbb szentnek méltó utódja akad. Dimitrinek hívják János pap utódját. Korábbi működéséről senki sem tud semmit, nem is kutatnak utána, mert a pétervári alsóbb népség vallásos áhitattal csókolja a lába nyomát is. A büvös hatalmu férfi egyike a legravaszabb szelhámosoknak, aki mindazon csalfaságokat, amiket a kitünő üzleti érzékű János pap a vallás leple alatt elkövetett, egyszerűen csak tovább viszi. Minden esodotételt gyűjtéssel kezdődik és végződik és megmagyarázható, hogy rövid idő alatt csinos vagyont kát sikerült összcsalni a szent férfinak. A ravasz Dimitri kitünően érti a dolgát és szabad óráiban egyébbel sem foglalkozik, mint azzal, hogy valami új trükköt eszeljen ki, valami új esodotételt kassirozzon, melynek kapcsán szárnyaira vegye nevét a hir és Pétervár Néva-mögötti szegény lakója arra ébredjen, hogy az elmult este a szent Dimitri az életnek visszaadott egy holtat. Szilveszter éjszakáján például a következő csalafintaságot követte el. Fehér papi öltönyt öltött magára és tanítványaival együtt jelent meg egy gazdag, babonásnak ismert ember lakásán. Lassan beszökött az előszobába és künn, amikor éppen tizenkettőt ütött az óra s a házigazda vendégei óriási lármával bucsuzkodtak az elröppenő évtől, akkor megnyomta a kilincset és ő visszalépett. A vendégek látták, hogy az ajtó feltárul. A háttérben egy bibliai alak, feje körül dicsfény. A mulatók kezéből kihullott a pohár és dermedten meredtek a különös tünemény felé. „Mit bámultok?” szolt rájuk a profetai alak. Ezenközben a szobába nyomultak a tanítványok és ájtatos, dörmögő hangon éneklésbe kezdtek: Megjött Dimitri! Isten küldötte itt. A szolgák s cselédek megrémülve emlegették Dimitri nevét s ez az áhitatos félelem átragadt a gazdára s a vendégeire. S e perczben újra felhangzott a profeta szava:

— Gondoljatok e perczben, e szent perczben az Istenre! Még nincs itt az idő ujjongásra.

Oly csend volt, hogy a lélekzést is hallani lehetett. S erre a tanítványok szépen körüljártak és gyűjtöttek a szent cselétra. Közben természetesen csodafényben ragyogott a profeta arca. Mert tudni kell, hogy ismeri a technika legújabb vívmányait és a csodafény titka egy ügyesen elrejtett nyaköv, amelyen apró villamoslámpák vannak elhelyezve. Persze, erről az esetről beszélt Pétervár apraja-nagyja másnap és különösen a csodafény fogta meg a hívőket, ami a szent férfi fejét körül sugározta. Dimitri különben arra is rájött, hogy a titokzatos effektusok előidézésére legalkalmasabb a villamos hatás. Legutóbb éjjeli körmenetet rendezett, amelyen sok ezernyi nép vett részt. Elöl ment Dimitri, utána tanítványainak sora és egyszerre — hallatlan csoda — a kereszt, amelyet Dimitri vitt, felgyult és fehér fényben égni kezdett.

A nép döbbenetes félelemmel állott meg. — Imádkozzatok! — hallatszott Dimitri szava.

A tömeg földreborult és imádkozásba kezdett. Persze gyűjtés volt minden alkalommal. Sőt Dimitri azt sem vette rossz néven, hogy két jómódú asszony hozzájafordult és minden vagyonát felajánlotta neki istenes cselétra.

Az istenes cselé? Az ujkori profeta sokkal okosabb, semhogy önsanyargatásban, a pusztában töltse életét, egy gyönyörű házat vett legutóbb és ha a technika újabb és színszerűbb eszközeivel megismerkedik, bizonyos, hogy egész palotasort vesz.

— **Ideges és fejletlen gyermekek iskolája.** Az ideges és fejletlen gyermekek elemi- és középiskolájába a növendékek felvétele már megkezdődött. A felvételek iránti kérvényeket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz kell címezni. Ez új iskoláról s a felvételi feltételekről az érdeklődőknek készséggel nyújt tájékoztatást az állami gyógypedagógiai nevelőintézet igazgatósága, Budapest, I., Alkotás-u. 53.

— **Bombalelet Brüsszelben.** A belga fővárosban — így közli azt egy onnan érkezett távirat — ötven kilogrammos bombát találtak. A bombát szakértők vizsgálták meg és azt mondják, hogy robbantó hatása óriási. A nyomozás csak annyi eredményt mutat fel, hogy rövid idő óta egy orosz terrorista banda tartózkodik Brüsszelben, amelynek tagjai zsarolási kísérleteket követnek el. A minap ketten betörték egy orosz származású bőrkereskedőhöz és revolverekkel úgy megfenyegették, hogy készpénzt szó nélkül átadta nekik és boszujuktól való féltében föl sem jelentette őket.

— **A szerelem bolondjai.** A Rókus-kórházba egy súlyos beteget hoztak ma *Tápióbecskéről*. *Taskó* Péter földművest, akit három helyen megölt a sógora, *Kalmár Sándor*. *Taskó* beleszeretett egy rossz asszonyba s válófélben volt a feleségétől. Tegnapi elment az apósához, hogy a gyermekeit lássa. Ott összeveszett a sógorával, aki el akarta pusztítani, két golyót a fejébe, egyet a karjába lött. — *Gulyás* Antal gyári munkás kedvesét elszerezte *Hajdu* Mihály munkás és a Gellérthegy-utca 29. száma alatt közös háztartásban élt vele. *Gulyás* tegnap beállított a lakásba, késsel támadt *Hadura*, aki egy kispukolással úgy összeverte a riválisát, hogy a Rókusba kellett vinni.

— **Az aradi utcai harc emléke.** Aradon az aradi utcai harc hatvan éves évfordulója alkalmából hazafias ünnepély volt, amelyen a szabadsághősöket s Asztalos Sándort dicsőítették. Este az Asztalos Sándor-társaságban banket volt, amelyen Asztalos Kálmán nagyenyedi ügyvéd a szabadsághős rokona, bemutatta Kossuth Lajosnak eddig ismeretlen levelét, amelyet Kossuth Londonból írt 1854. február 9-én, kijelentvén abban, hogy a szervezendő hadsereg egyik dandárparancsnokságát szánta neki.

— **A magyar szavazó polgárok könyvecskéje.** Az új választói törvény értelmében a választói joggal csak az élhet, aki írni és olvasni tud. E célból, hogy az országnak mennél nagyobb számmal legyenek választó polgárai, Acsay Mihály ügyes kis könyvecskét állított össze, amelyből a felfőtt analfabéták hamarosan megtanulhatják a betűvetést és az olvasást. Ez a kis könyvecske mindenképpen megfelelő kitűzött céljának és valószínűleg igen sok felfőtt írni és olvasni nem tudót a választói joghoz fog juttatni. Megjelent Singer és Wolfner könyvkiadó cégénél (Andrássy-ut 10.) és ára 36 fillér.

— **A borralaló miatt.** Ujévkor a levélhordók az egész világon borralalót szoktak kapni. A párisi postások e tekintetben csak annyiban képeznek kivételt, hogy a régi szokás alapján a levélhordók nem tartják meg maguknak a kapott borralalót, hanem befizetik egy közös kasszába, amely azután igen komplikált rendszer alapján a befolyt összeget közzöztük ismét szétosztja. A hagyományos szokás ellen maguk a levélhordók már ismételtelen kikeltak, de nem értek el semmit, csak azt, hogy a postaigazgatóság rendelet után szabályozta az egész borralaló kérdést. Az idén végül néhány levélhordó nekibátorodott és megtartotta a kapott borralalókat. A postaigazgatóság erre fegyelmi vizsgálatot indított a renitens postások ellen és a borralaló beszolgáltatására kötelezte őket. Ám ezek a maguk részéről erre a postaigazgatóságot porbe fogták és mint most Párisból jelentik, a pórt meg is nyerték.

— **Életunt pénzügyőr.** Boeskö Mihály huszonkét éves pénzügyőri fővizsgáló ma délben szolgálati fegyverrel mellbelötte magát. Halva rogyott össze. Holttestét a törvényszéki orvosai intézetbe vitték.

— **Hirtelen halál.** Vasárnap délben a Budapesti Mentőegyesületnek egyik legöregebb kocsisa, *Varga Ferenc* hatvanhárom éves korában hirtelen meghalt. Az elhunyt huszonkét évig volt a mentők szolgálatában, mely idő alatt a legnagyobb hűséggel és kötelességtudással végezte a reá kiszabott fárasztó munkát. Vasárnap, amikor egy esethez akart kivonulni, észrevette, hogy az egyik ló patkója meglazult. Lehajolt, hogy jobban megnézze, ekkor szívszélhűdést kapott és meghalt. Temetése holnap lesz a rákosi temető halottasházából. Sirjánál dr. *Kovács* Aladár főorvos és egyesületi igazgató mond beszédet.

— **Megrepedt vízvezetéki cső.** Az Eötvös-tér 1. számú ház előtt a vízvezetéki vízcső megrepedt s a nagy mennyiségben kiömlő víz elárasztotta a ház pincéit. A rendőrség nyomban intézkedett s a vízcső elzárásával megszünt a veszedelem. A javítási munkálatok folynak.

— **Halálozás.** Lovag *Zubriczky* József hites köz- és váltóügyvéd, a m. kir. Curia nyugalmazott bírája életének 74-ik évében meghalt Budapesten.

Özv. *Páyer* Iréné, szül. *Osaszlovszky* Anna életének 76-ik évében elhunyt Szepshen.

Kutna Salamon, a nagymartoni izr. hitközség fő-rabbija életének 80-ik évében meghalt Nagymartonban.

Dr. Vallas Jenő, a budapesti ügyvédi kar fiatal tagja hosszas szenvedés után meghalt.

Dr. Zakariás István csikszépvízi kör- és pályatorvos Anna leánya 23 éves korában meghalt.

Özvegy Heldné, született Rencz Borbála, Held Gusztáv verscei főtisztviselő anyja, hosszas szenvedés után Verseczen meghalt.

Prágában Waldstein Mária Leopoldina grófnő udvarhölgy, csillagkeresztos hölgy 76 éves korában elhunyt.

Beöthy Mária, Beöthy László Bihar megyei volt főispánjának tizankétéves leánya Budapesten meghalt.

Wirkler Endre, nyugalmazott főgimnáziumi igazgató ma 83 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunyt 48-ban végig küzdötte a szabadságharcot és négy évtizeden át tanított a Markó-utcai államgimnáziumban. Temetése holnap, szerdán délután fél négy órakor lesz a Lónyay-utca 13. sz. gyászházban. Halála a társadalmi széles körökben mély részvétet keltett.

Szendrói Török József, Ung megyei volt főispánjának holtteste ma Ungvárra érkezett és a főispán és az alispán vezetésével a vármegye, a város, a járásbíró és a pénzügyigazgatóság tisztikara, a tanári és tanítói kar, a közös hadsereg és a honvédség tisztjei jelentek meg a beszentelésen. A holttestet beszentelés után Szobránczra szállították, ahol holnap helyezik örök nyugalomra a családi sírboltban.

x Ha gyermekét egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént. Ne vezesse magát félre az utáztatoktól.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordított a gyermektorna- és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

Párisi levél.

Páris, február 7.

A testhez simuló, tapadó, ráforrasztott, majdnem a húsbá belenőtt szoknyát kétségkívül az erős természetű hölgyek fogadták szívesen. Az erős természet itt nem az övön felüli részre értendő. Mert az a csodálatos, — s aki akarja, ebben az esetben is bámulhatja a természet bölcs berendezését, — hogy a széles vállu, nagyon is domboru mellű asszonyok nem feltétlenül alkalmasak arra, hogy a tapadó juponban rejülő poézisnek érvényt szerezzenek; s viszont, akik a szűk divat valóságos reklámjai, azok kénytelenek néha a bluzra elől sok fodort, sok röpdős szalagot és sok csipkét alkalmazni.

Ma valóságos orgiákat ül ez a simuló divat. Olyan fokot ért el, hogy teljesen plauzibilisnak látszik, egy legújabb színre került vigjáték hősnének ez a mondása:

— Anonim levelet kaptam, hogy tegnap délután megcsalt a feleségem. Szamárság! Határozottan tudom, hogy a feleségem tegnap délután csak háromtól félhétig volt távol... már pedig ez az idő még arra sem elég, hogy a szoknyáját leveesse.

Nos, az e fajta szoknya fölött megkondították a lélekharangot. Bosznia és Hercegovina a nenyézia kismiska ahhoz a szenzációhoz képest, melyet ez a hír Párisban, Londonban és Berlinben keltett. Még ma is titok, ki pattantotta ki a hat lakat alatt őrzött titkot.

Páris legelső szabói, akik tudvalevőleg diktálják a divatot a földkerekség valamennyi asszonyának, a múlt héten értekezletet tartottak és ezen a konferencián hosszú és izgalmas tanácskozás után a következő határozatot hozták: „Kíváncsnak látszik, hogy a jupon mai keretei tagasabb formációk felé evolúciónak. Az 1909. és az 1910. észterdek hullámos átmenetnek tekintendők.”

Ez a határozat egy újságíró indiszkrétciója következtében nyilvánosságra került és elképzelhetetlen izgalmat keltett. És ezen nem is lehet csodálkozni. Nemesak a hírszágnak, hanem sok kemény munkának és sok egészstencziának van köze ahhoz, hogy a női divat merre fordul és hogy hogyan fordul.

Amint látható, a szoknya-divat nem fog hirtelen megváltozni, hanem lassan-lassan fog evolúálni a krinolin felé. Mert se többet, se kevesebbet nem akarnak a divat istenei, mint hogy a krinolin — igaz, hogy nem a régi, otromba, hanem újformájú grációzus krinolin — ismét ott himbálódzzék a hölgyek csipőin. És hogy így is lesz, abban csak az avatatlan, a divat természetrajzával tisztában nem levő laikus kételkedhetik.

Mire ez az új divat — még „átmeneti” formájában is — Budapestre érkezik, sok tünek fog lefőnni a hegyre. Néhány hónappal, vagy évvel későbbben, de azért Budapesten és Magyarországon is könnyebben sőhajthatnak fel majd azok a hölgyek, akik elvből gyűlölik a szemérmetlen szoknyát.

Népszónokok általában minden országban vannak: de Anglia és Franciaország valóságos melegágya ezeknek a szónokoknak. Ott a népgyűlések mindennaposak. Főleg Franciaországban fejlődött ki a szónoklás művészete. Itt már az iskolákban igen nagy súlyt fektetnek a beszéd szép

formájára s inkább a grammatikában sántítanak. Ha az angol szónokokat összehasonlítjuk a francziakkal, minden esetre figyelembe kell vennünk a két államban elterjedt szokásokat s a törvények erre vonatkozó részét; hiszen a fejlődésre ezek a körülmények döntő behatással vannak.

Tehát lássuk először az angol népszónokokat. Ha vasárnap London utcáin és terein végigmegegyünk, majdnem minden utcasarokon vagy téren látunk népszónokokat. Ezek a legkülönbözőbb tárgyakról beszélnek a népnek. Nagy számmal vannak egyházi szónokok; de találhatók ép egy szocialisták, sőt anarkisták is. A rendőrség az egyikkel épp úgy nem törődik, mint a másikkal, mivel az angol törvények nem tiltják az engedély nélküli népgyűléseket. Elképzelhetjük, hogy ily körülmények között aki csak egy kis tehetséget érez is magában, vagy aki hangjában bizik, az mindjárt kiáll az utcasarokra s tehetségéhez képest beszédet mond a neki tetsző, vagy nem tetsző eszméről, vagy a politikáról. Ezek a beszédek természetesen nem remekművek s meglehetősen unalmasak is. Nem úgy van ez Franciaországban, ahol a rendőrség az annyira hangzatos „liberté” daczára nagyon szigorúan őrzi ellen a népgyűléseket. Ugyannyira, hogy tudta és beleegyezése nélkül nem is tarthatók meg. Itt először kikéri a rendőrségi engedélyt, azután kihirdetik a népgyűlés helyét. Párisban rendszeren a „Tivoli-Bauxhall”-ban tartják meg ezeket a gyűléseket, mely a „Rue de la Donane”-ban van, a „Place de la Republique” közelében. Persze itt tíz-tizenöt-ezer ember gyűl össze s gyengébb szónok itt nem is mer beszédet tartani.

A nagy teremben két-három láb magas dobogót állítanak fel a szónok számára, a többi helyet pedig a hallgató közönség foglalja el. Rendőri uniformist a teremben nem látunk, bármily nagy is a hallgatóság. A rendőrségnek kiinn az utcán kell a rendre vigyázni, nem a teremben, így kívánja ezt a szabadság. Nem kell azonban azt hinni, hogy nincs a teremben ellenőrző rendőri közeg, a detektívek százával lesnek lent a teremben, részint azért, hogy az esetleges rendezavarást megakadályozzák, részint pedig, hogy ellenőrizzék, a szónokok nem lázítják-e a tömeget. A párisi szónokok közül már tizenöt év óta Jaurés tartják a legkiválóbbnak, nemesak Párisban, hanem egész Franciaországban s azt hiszem, igazuk van. Jaurés a legkiválóbb tehetségek egyike, aki tehetségével párosítva tudását, igazán hivatva van arra, hogy a közönségnek lelkiületére hasson s annak nézetét irányítsa. Ha őt hallja beszélni az ember, okvetlenül eszébe jut Ciceró, Demosthenes vagy Bossuet, — oly tisztán, rendszerrel és hatásosan beszél.

Azt mondják ugyan róla, hogy minden szónoklatot előre betanul, sőt a gesztusokat tükör előtt próbálja, — ez lehet, — de szónoki érdemeiből ez nem von le semmit. Kissé színészkedőnek tűnik fél olyanok előtt, akik először látják, de a francziák élnek-halnak érte s azt mondják, hogy ha erősebb hangja lenne, ő volna a világ legjobb szónoka.

Persze Franciaországban sem minden szónok Jauréshez hasonló; vannak itt is kisebb tehetségek. Ilyen volt a rövid életű Libertád, az anarchista, aki azonban nem annyira a szépséget kereste a beszédben, mint inkább az egyszerűséget és érthetőséget. Néha azonban oly durva kifejezéseket használt, hogy művelt ember belső megbőtránkozásával fordult el tőle. A nép azonban igen szerette s nagyon hajlott a szavára.

Minálunk odahaza a népszónokok ritkábbak, mint Angliában és Franciaországban s csak az utóbbi időben kezdenek különösen a vidéken előtűnedezni.

Angol-kór.

Ama kiváló és koncentrált táplálék, a mely a SCOTT-féle Emulsió-ban feglatatik, táplálja a csontokat, s azokat keményekké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő Hus egészséges és szilárd lesz.

Az általános egészség a

SCOTT-féle Emulsió

hatása alatt rohamosan javul és az angolkóros gyermekek époly rózsás és viruló arczsinat kapnak, mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió

használatát.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerben.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük ügyelembe venni!

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Kiállítás a Mücsarnokban.

Aquarellek, pasztellek és grafikai művek.

II.

A magyar művészek hatszáznyolcvanegy művel, nyolcz teremben szerepelnek. Nem találjuk mind itt, akiket látni szeretnénk és sokat látunk, akiket már nem először látunk és akiknél nem nagyon vágyódtunk a viszontlátásra. Két teremben, a retrospektív kiállításban, Markó Károly, Brocky Károly, Barabás Miklós, Paál László, Sterió Károly, Zichy Mihály, Gerhardt Alajos, Munkácsy Mihály, Rauscher Lajos, Spányi Béla, Olgyai Viktor, Mednyánszky László, Major Jenő, László Fülöp, Faragó József, Ferenczy Károly, Rippl-Rónai, a régi, szívesen látott ismerősök, akik, így együttvéve azonban, nem tulságosan tanulságos adatokkal szolgálnak a hazai akvarell, pasztell és grafikai művészet fejlődéséhez. Még kevésbé szolgál ezzel a második terem, melyben Benczur Gyula, Székely Bertalan, Lotz Károly, Deák Ébner Lajos, Liezen-Mayer Sándor képviselik az akadémiát. Külön-külön értékmegállapításokra sem az első, sem a második teremben nincs szükség. A továbbiak során Olgyay mesternek, a magyar grafikusok egyik legjelentékenyebbjének lapjai állítanak meg, s a figyelmünket gyakrabban köti le Tipasy Dezső, Lévy Róbert, Székely Andor és Rudnay Gyula. Székely Andornak sok a mondani valója, baj, hogy még sokat beszél. Kifejezőmódjában következetes, de egy kevésbé manieriert. Bizonyos nyugtalanság van a technikájában és éppen ez a nyugtalanság. Nem látom sehol, hogy elégedetlen lenne önmagával, hogy egy kis lázzal keresné a módot, melylyel közelebb férközhetne a meglátásaihoz. Megáll, mint aki biztos a maga dolgában, pedig lenne ereje a továbbhaladásra. Azt hiszem, egy ülésre dolgozik, de eközben a tulszűfőlásig komprimálja pillanatnyi impresszióit. Egy kis önlelőgütség, egy kevés önmaga utáni vágy és Székely Andor a jövő grafikusa. Kellemesen meglepők a Rudnay Gyula színes- és színrajzai. A nyugtalanságában is biztos vonalkezelés, a mozgás frappáns megrögzítése, mintha egy grafikus tehetség kipatanó fejlődését illusztrálnák. A Simay Imre ismert majomstudiumai, a Conrad Gyula színes fa metszetei és a Kubinyi Sándor dekoratív, Reznicskre emlékeztető lapjai mellett feltűnnek Góth Mór vizfestményei. A „Halpiacz Brugesben” (384) a tárlat egyik legszebb darabja. Valósággal virtuóizitása a dolgok összelátásának. Major és Egy néhány erőteljes vonalat hoznak. Zádor István néhány finom, talán a tulfinomságig czellallt czeruzaportrét, Gulácsy egy-két egyéni színes rajzot, Tichy Gyula pedig sikerült linoleum-metszetei között egy-két bántó Beardsley utánaérzést. És hoznak még egyebet is. Jót és rosszat egyaránt, Bocsássanak meg azok a művészek, akiket önkéntlenül is kifelejttek, nem szándékosan hallgatom el őket azokkal, akiket — szándékosan hallgatok el. A katalógus számára igazán nincs helyem.

A külföld tizenegy ország művészeivel képviselteti magát. Baecker Béla, egy budapesti gyűjtő, egymaga majdnem háromszáz lapot állított ki; a legnevesebb külföldi mesterek munkáiból. A britek között nem kisebbek szerepelnek, mint Philip May, Pennell, Green, Walter Crane, Beardsley, Brangwyn, East, Dante Rosetti, Whistler, Burne Jones, Ruskin, Millais, Parsons, Nicolson, Bone, Strang, Rothenstein, Legros, Shannon és többen. Kéért döntünk itten: a praeraffaelitákért, vagy a „Society of Twelve”-k munkáiért? Az egyéniségekért, vagy újra djeshimnusz zengjünk a briteknek talán faji érzésükért, melynek támogatásával olyan egybehangolt és mégis egyéniségeket kiesiholó módon tudnak ezzel a legszubjektívebb eszközzel művészetet csinálni! Valami atavisztikus megnyilvánulását érzem itt a rajzban gondolkodásnak és látásnak. Mindegyiküknek van itt valami mondanivalója, valami, ami megkülönbözteti a többitől, s ami kiemeli őket a faji összefoglaltság-

lól. Valami, ami nem agítál, hanem természetessé teszi a grafika független művészeti voltát. Csak úgy, mint a francziáknál. Amit náluk Besnard, Riviere, Grasset, Millet, Raffaelli, Steuilein, Manet és Monet elmondanak, egy egybehangzó akkord abban az internacionális szímfóniában, melynek a vezérmotívuma újra és újra az angolokkal, németekkel és japánokkal való társdícsőségüket harsogja. Nincs itt Forrain, nincs itt Vallotton, se Pissarro, se Toulouse-Lautrec és még sokan: de az ő hiányuk nem a dokumentálás súlyvesztését jelenti csak, hanem a dokumentálás közmegérthetőségét nehezíti meg. Ha itt valami magyarázható volna, akkor az egyesek frappáns és meglevő differenciáltsága lett volna ez. A németek csoportjával, a „Jugend“ és „Simplicissimus“ művészei is eljöttek hozzánk. Bizonyára ők lesznek a tárlat dédelgetettjei. Nem a britteket és francziákat legyűrő kvalitásaik révén, hanem az ismertségük révén. Putz, Minzer, Diez, a „Jugend“ közvetítésével, Heine, Thöny, Bruno Paul, Gulbranson a „Simplicissimus“ népszerűsége által. És bizonyára Oberlaender, a jó öreg grafika-fabulistát sem fogják elhanyagolni.

És Kaethe Kollvitz nyomort harsogó lapjainak és Liebermann abszolút tudású rajzainak is meg lesz a publikuma. Ezek a németek annyira népszerűek nálunk, hogy ebből következtetve, egy pillanatra kételkedni kényszerítenek az értékükben. De hát — a kivételek még a népszerűséget is megerősítik. Elragadtatásom hőfoka lejjebb szállott az északiaknál: a svédoknál, a norvégoknál, dánoknál, finnknél, sőt a hollandusoknál. Zorn technikai levégzettsége, Larsson leszűrt poézise, Holmboe északra oltott japanizmusa, Skovgaard hideg praeraffaelizmusa, sőt Izraels mély nosztalgiaja sem érzékeltetik velem ennek a frissen kipattanó művészetnek ujjongó térfoglalását. Azt hiszem, itt nagyon is sok mondani valójuk lett volna azoknak, akik elmaradtak. A japánok érdekes kollokcióival szerepelnek, ámtár Masanobu, Shatskó, Haronobu, Koriusai, Utamaró és Hokusai mellett szívesen láttam volna a legfiatalabb generációt is. Hiroshige új színeivel, Utamaro a primitív dekorálásával, Hokusai rembrandti mélységével kapott meg. A kakemónok, azt hiszem, főleg csak fejlődéstörténeti szempontból fognak érdeklődést kelteni. Egyébként mindenben és mindenütt egy távoli nép gráciáját látjuk és finom rezgését lefokozott érzéseiknek és sajátos impresszióiknak.

—lle.

(*) Az Operaházban holnap a „Bajazzók“ kerül színre. Leoncavalló népszerű operájának ez lesz nálunk a 150-ik előadása. A dalművet Benkő Henrik karmester vezényli és Kiss Dezső rendező rendezi. Ugyanezen az estén még a „Csodaváza“ című látványos japán tárgyú balletet adják. Csütörtökön lép fel *Eibenschütz* Riza, a drezdai operaház művésznője, amely alkalommal Sulamith szerepét fogja énekelni a „Sába királynő“-jében. A magyar születésű énekesnő néhai Paul Richárd tanítványa, később Genzbacher bécsi énektanártól nyert oktatást s előbb mint a lipcsei városi színház tagja szerepelt jelentős sikerrel a külföldön. Fellépett a newyorki metropolitán Opera-Houseban is s most több év óta a drezdai udvari operaházban működik. Itteni vendégjátéka nem szerződöttetés céljából történik, mert a művésznőt kötelezettségei hosszú időre külföldre kötik. Eibenschütz Riza ma érkezett meg Budapestre, hogy holnapi próbáján részt vegyen.

(*) A „Kivándorló“ sikere. A Vigszínházban holnap, szerdán, negyedszer adják a „Kivándorlót“, Herczeg Ferenc nagyszerű színművét, amelyet az egész közönség ritka egyértelműséggel a legnagyobb lelkesedéssel fogadott. Az újdonság rendkívül érdekes esekelménye, a művészi együttes játék, valamint a fényes kiállítás is megalapozták a „Kivándorló“ nagy sikerét, amelynek tartósságát a következő előadásokra történt tömeges előjegyzések is bizonyítják. Holnapután, csütörtökön, a „Király“-t, Flers, Caillavet és Aréne józsi vigjátékát ismétlik, amelynek ez lesz a huszonegyedik előadása.

(*) Hírek a Magyar Színházról. A Magyar Színház a hetének hátralévő napjain legnagyobb sikerű darabjait felváltva adja. Szerdán és szombaton Sophus Michaelis szenzációs sikerű szí-

műve, a „Forradalmi nász“ kerül színre. Csütörtökön a Márkus új szenírozásában felújított „Hamlet“ kerül színre, míg pénteken megismétlik Lengyel Menyhértnek „Falusi idill“ című társadalmi darabját. Vasárnap délután 2 és fél óraker, oleső helyárrakkal „A sasfők“-ot adják. Este 45-öszer kerül színre Drégely satirikus komédiája, „A szerencse fia“. Ez alatt a színháznak csaknem az egész személyzete Márkus László rendező vezetése mellett Henry Bataille „La femme nue“ (A meztelen nő) című színművére készül, amelyben Medgyaszay Vilma fogja a fő női szerepet játszani. A darab a jövő hét végén fog színpadra kerülni.

(*) Szabolcska Mihály ünneplése. Temesvárt lelkes és meleg ünnepletésben volt része Szabolcska Mihály kitűnő poétáknak tíz éves temesvári lelkési jubileuma alkalmából. A református egyházközség rendkívüli közgyűlésben méltatta érdemeit, amelyen Cseresnyés Jenő műszaki tanácsos tolmácsolta az általános szeretetet és tiszteletet, Pálosy Dénes indítványára pedig elhatározták, hogy Szabolcska Mihály nevére kétezer koronás alapítványt tesznek. Az ünneplést könyvekig meghatva mondott köszönetet az ovációért és remek beszédben emlékezett vissza tíz évi működésére, Jörgnö-Draskóczy Ilona a református nőegylet, Hamar György a vadászterdei, Szombathy István a mosznai egyházközség nevében fejezték ki üdvözlő-lelküket. Az ország minden részéből érkeztek üdvözlő levelek és táviratok. A szép ünnepély megható imával és a Temesvári Magyar Dalárda által szépen előadott egyházi dallal ért véget.

(*) Petőfi-Ház. A Petőfi-Ház külső átalakítási munkálatai immár véget értek és a belső berendezés is rohamosan halad a befejezéshez. A Londonból visszaérkezett butorokat már elhelyezték és hozzáfogtak az egyik emeleti szobában Petőfi kiskörösi szobájának felállításához. Előreláthatólag március 15-én meg fog nyílni az ereklyemuzeum a nagyközönség előtt.

(*) Szulamith koronás helyárrakkal. Szombaton, e hó 13-án délután 3 óraker a Király-színház színpadán vizsgálóelőadás lesz. Rákosi Szidi magán-színiskolájának növendékei „Szulamith“ című operettben fogják képességeiket bemutatni. E vizsgálóelőadásra is rendkívül oleső (koronás) áron lehet jegyet, elővételi díj nélkül, váltani.

(*) A Színészegylet tanácsulése. Az Országos Színészegylet ma délután *Ditrői Mór* előklete alatt tanácsulést tartott, melyen mint vidéki tanácsosok Mezei Kálmán és B. Szabó József voltak jelen. Az igazgatói jelentés, melyet Mészáros Kálmán irodai igazgató adott elő részletesen felkarolta az Országos Színészegylet egész ügyforgalmát, valamint a tanácsult évben tett intézkedéseit. *Tapolczai Dezső* és *Szilágyi Vilmos* számvizsgáló beterveztették a zárszámadást és a jövő évi költségeloirányzatot.

(*) A szolnoki Damjanich-emlék. Damjanich Jánosnak, szabadságharcunk vértanú tábornokának szobrot állítanak Szolnokon. Radnai Béla szobrásztanár a szobor mintáját már régebben befejezte. A bizottság a művészi tervezetet elfogadta és tegnap elhatározta, hogy a hatalmas szoborcsoportozatot fehér márványból, illetőleg természetből fogják kifaragni.

(*) Egy zongoraművész halála. Brüsszelben tegnapelőtt meghalt *Kleeberg* Klótild francia zongoraművész. *Samuel* szobrász felesége. Az elhunyt zongoraművésznőt nálunk is jól ismerték, művészetében sokan gyönyörködtek és mult évi hangversenye is őszinte, nagy sikert jelentett fényes művészpályáján. *Kleeberg* Klótild mindössze 42 éves volt. Halálát mellhártyalob és tüdőgyulladás okozta. A gyászír a művészetkedvelő körökben mély részvétet fog kelteni.

(*) A Kossuth-mauzoleum. A Kossuth-mauzoleum felavatását március 20-ról — Kossuth halálának évfordulójáról — későbbi időpontra kellett elhalasztani, mert a belső díszítéssel még nem készültek el. A bizottság egyébiránt előterjesztést tett a tanácsnak a mauzoleum épületének árkados melléképítményével való kibővítése iránt.

(*) Magyar diákok Berlinben. A budapesti egyetemi énekkar a berlini diákszövetség meghívására a jövő hónapban Berlinbe utazik, ahol két művészetét rendez. A német diákok nagy ünnepéssel készülnek fogadni magyar kollegáikat. Az egyetemi énekkarnak a kedvezményes utazásért beadott folyamodványa most van elintézés alatt az illetékes vasutársaságoknál.

(*) Shakespeare-matiné. Vasárnap, e hó 14-én lesz a Kisfaludy-Társaság Shakespeare-bizottságának harmadik matinéje, amelynek programja a következő: 1. Heinrich Gusztáv: A makrancos hölgy. 2. Ivánfi Jenő: Részletek Radó Antal III. Richárd-fordításából. 3. Dr. Bánóczi László: Shakespeare a mai színpadon. Jegyek Kilián F. könyvkereskedésében, Váci-utca 32. sz. a. kaphatók.

(*) A grafikai kiállítás megnyitása. A városligeti Műcsarnokban gróf *Apponyi* Albert képviseletében ma délután öt óraker nyitotta meg *Molnár* Viktor államtitkár a grafikai kiállítást. Holnaptól kezdve a kiállítás reggel kilenc órától délután 5-ig lesz nyitva és a társulati tagok ingyen, a nagyközönség 1 korona belépődíjjal tekintheti meg.

(*) A Lipótvárosi Kaszinó hangversenye. A Lipótvárosi Kaszinó legközelebbi nagy hangversenyt e hónap végén, február 27-én rendezi előkelő művészek közreműködésével.

(*) A székesfőváros művásárlása. A székesfőváros képzőművészeti bizottsága *Vasiliévics* János alpolgármester elnöklésével ülést tartott a városligeti műcsarnokban. A bizottság megtekintette a Képzőművészeti Társulatnak nemzetközi grafikai kiállítását s kijelölte azokat a műveket, melyeket a főváros számára megvételre fog ajánlani a tanácsnak.

(*) „Történetek az eszmények világából.“ *Bignio* Mária neve nem ismeretlen. Szépirodalmi műveit a budapesti és vidéki lapok sűrűn közlik. Az írónő „Történetek az eszmények világából“ címen rendezt sajtó alá szépirodalmi műveit, még pedig sorozatos kiadásban. Az első kötet márciusban jelenik meg. Ára 2 korona, mely összeg az „Aradi Nyomda Részvénytársaság“ címére Aradra küldendő.

(*) A bayreuthi ösztöndíjak. A bayreuthi ösztöndíjalapból az idén is adnak zeneszerzőknek, énekeseknek, zeneiróknak segítséget, hogy a nyáron tartandó bayreuthi Wagner-előadásokon részt vehessenek. Az ösztöndíj egyes előadásokra vagy az egész ciklusra szóló jegy, utiköltséggel vagy anélkül. A folyamodványok 1900. február 13-ig gróf *Festetics* Pálhoz, az ösztöndíjalapot kezelő bizottság elnökéhez (Budapest, V., Zrínyi-utca 10.) küldendők.

(*) Operaénekesből drámai színész. *Saljapin*, a híres orosz basszista, aki nemrég óriási diadalt aratott Párisban, meg Amerikában, bucsut akar mondani az operának és föl akar csapni drámai színésznek. *Saljapin*, amikor követni akarja *Fumagalli* példáját, ezt nem azért teszi, mintha az ő hangja is megrokkant volna, hanem mert az operai szereplést konvencionálisnak, művészietlennek tartja. Legközelebb fel is lép már *Gorkij* valamelyik darabjában. *Saljapin* azért választotta éppen *Gorkij* darabját, mert valamikor mint ácsilgények együtt járták az országutját.

(*) *Mendelssohn*. Az Országos Szímfóniai Zenekar is kiveti részét az ünneplésekből, amelyekkel a zenevilág most hódol a „Szentivánéji álom“ örök-szép dallamai szerzőjének, aki éppen száz évvel ezelőtt született Hamburgban. A legközelebbi szímfónikus vasárnapi estén, e hónap 21-én, eljárszák *Mendelssohn* legnépszerűbb és egyuttal legtekélyesebb opuszát, a „Szentivánéji álom“ nyitányát, amelynek mesteri felépítése, igéző melodikája és tündéri hangszereleése a legnemesebb és leghálásabb feladat elé állítja a zenekart. *Mendelssohn*nal kezdik a hangversenyt, amelynek másik klasszikus *Haydn* lesz az ő híres Es-dur szímfóniájával, az ugynevezett „Paukenwirbel“ cíművel. Az est második száma *Feltyes* Jenő „Parasztlakodalom“ című hangulatos magyar kompozíciója lesz, amely után a hangverseny szenzációjának ígérkező számát: *Debussy* Claudenak, a francia modern mesterek legnagyobbjának hatalmas művét, a „Tenger“-t adják elő Budapestén először. A hangverseny jegyeinek árusítását már megkezdették s az előjegyzett jegyek Bárduál kiválthatók.

(*) Nagy művészhangverseny. Nagy érdeklődés mutatkozik a társadalom minden rétegében azon hangverseny iránt, amelyet a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete e hó 14-én délután fél 4 óraker rendez jóléti intézményei javára a fővárosi Vigadóban. Előre látható, hogy az összes jegyek úgy, mint minden évben, ez évben is elővetelben fognak elkelti. Ennek a hangversenynek a jövedelme van hivatva az egyesület jó hírnevének örvendő állászkövetítő osztályát, pártalanul álló üdültelepét, szaktanfolyamait és segélypénztárát fentartani. A művészvilág legkiválóbb erői fognak e hangversenyen közreműködni.

(*) **Hangversenyek.** A múlt héten lefolyt Svaerdström-négyes hangversenyéhez a jegyek már hetekkel előbb eladódtak, amely körülmény arra bírta a kiváló művésznőgyest, hogy egy második estélyt adjon. Ezt a közönségre rendezett hangversenyt a zeneakadémia dísztermében fogják megtartani orgona- és hegedűkísérettel. Előadásra kerülnek világi dalokon kívül templomi énekek is, melyek interpretálásával rendkívül nagy sikereket aratnak világszerte. A jegyeket az e hónap 25-én tartandó hangversenyre a Harmonia árusítja.

Schmidhauser Lajos e hó 11-iki, esztörtéki orgona-estélyére egy rendkívül érdekes és változatos műsort állított össze. E hangversenyre, melyen Medek Anna operanékesnő és Drumár László hegedűművész működnék közre, jegyek már igen csekély számban kaphatók.

FŐVÁROS.

(*) **Az előjárók és az új építési szabályzat.** A kerületi előjárók értekezletet tartottak tegnap délután az Ujvárosi háznál Hanvai Sándor elnöklete alatt. Előadó Csopor József tanácsjegyző volt. Az értekezlet egyedüli tárgya volt a kerületi mérnökök előterjesztése a fővárosi közmunkák tanácsának Budapest székesfőváros területére megállapítandó új építési szabályzat tervezete tárgyában.

A mérnökök előterjesztése a tervezettel szemben, amely csak négy emelet építését akarja megengedni, a négy emeletnél magasabb házak építését is lehetővé kívánja tenni. Az előterjesztés megengedhetőnek tartja az ugynevezett mansard (félpadlás) lakások építését, még pedig nemcsak új házakban, hanem oly régi házakban is, melyeknek falai az ilyen mansard építést megengedik. Ezzel nemcsak a lakásínséget enyhítenék, ami a lakásberek drágaságának a megoldása is volna, hanem ami közegészségügyi szempontból még ennél is fontosabb, a pinceszakásokat is teljesen beszűnethetnék. Az előterjesztés egy másik pontja az építkezést kívánja támogatni. A javaslat az, hogy ezentul kétféle építési hatóság legyen és pedig a főváros tanácsa, amely eddig kizárólagosan adta vagy tagadta meg az építési engedélyeket és a kerületi előjáróság. A javaslat szerint a tanács hatáskörébe tartoznék mindenféle nagyobb építkezésnek és olyan átalakításnak az engedélyezése, mely a szerkezet érintésével jár. Az előjáróságok hatáskörébe kisebb építkezések és az épületek szerkezetét nem érintő átalakítások engedélyezése tartoznék. Kétségtelen, hogy a tanács így igen sok munkától szabadulna meg s egyúttal lehetővé válnék az odautalt ügyek gyorsabb elintézése is. A vakolási tilalom a harmadik kérdés, ezt a mérnökök előterjesztése nem fogadja el. Még pedig egyszerűen azon okból, mert ha fagy, akkor a vállalkozó saját érdekét tartva szem előtt, nem vakolat, ha pedig az időjárás vakolásra alkalmas, akkor minnek tilalmazni csak éppen azért, mert a kalendárium szerint tél van. Az előjárók értekezlete a közmunkák tanácsa tervezetéhez egész terjedelmében hozzájárult és csak azt az egyetlen kivánságát fejezte ki, hogy kötelező rendelkezés gyanánt vétessék fel a tervezetbe az, hogy minden négyemeletes és annál magasabb házban lift legyen.

(*) **Sidney város közsönete.** Sidney város meg a múlt évben arra kérte a fővárost, hogy küldjön neki olyan terveket, a városfejlesztésre és szépítésre vonatkozó ismerttetéseket, amelyeket Sidney szabályozásánál fel lehet használni. A mérnöki hivatal e kéresemre eleget téve, több rendbeli tervet, térképet és Budapestnek francia nyelven írt műszaki ismerttetését bocsátotta Sidney város tanácsának rendelkezésére, amely most igen meleg hangon átiratban köszöni meg a főváros szívesességét. Az átiratban kiemeli, hogy a küldött terveket értékeseknek és használhatóknak találja.

(*) **Villamos vasut a Klauzál-utcában.** A városi villamos vasut — mint már említettük — Népszínház-utcai vonalát meg akarja hosszabbítani a Szabadság-térig. Az új vonal a Rókus-kórháztól a Klauzál-, Csányi- és Nagymező-utczákon keresztül a Szabadságtérig fog haladni. A főváros közlekedési bizottsága hétfői ülésében tárgyalja az új vonal kérdését.

(*) **Az artézi-fürdő építése.** A főváros tanácsa újabb versenytárgyalást hirdet a Városligetben építendő artézi-fürdő következő munkálataira: 1. A főépület, a szárnyépületek és gyűjtőmedencék, föld-, kőműves- és elhelyező-munkáira; 2. Ugyanezen épületek vasbeton munkáira; 3. A főépület és szárnyépületek kőfaragó munkálataira. Az ajánlatokat a tanács VI. ügyosztálynál márczius 6-án délelőtt 11 óráig kell beadni.

(*) **A fővárosi tisztviselők mellékfoglalkozása.** Dr. Bárczy István polgármester rendeletet adott ki, amelylyel 62 fővárosi tisztviselőnek, ideiglenes hivatalnoknak és szolgának az eddig bejelentett mellékfoglalkozásuk folytatását ez év december végeig megengedte. A rendeletben azonban kiköti a polgármester, hogy a mulasztott időt a hivatalos órák kívüli időben kell pótolni. Azokra a hivatalnokokra nézve, akiket a jelentések beérkezése óta áthelyeztek, a mellékfoglalkozásra vonatkozó engedély megadása tekintetében a polgármester akkor fog határozni, ha az illetékes új hivatalfőnököktől a véleményes jelentés beérkezik. Azokra az alkalmazottakra nézve pedig, akik időközben jutnak mellékfoglalkozáshoz, az engedély megadása iránt a polgármesterhez esetről-esetre véleményes jelentést kell tenniük a hivatalfőnököknek, akiket egyben felhívja a polgármester arra is, hogy amennyiben az engedélyezett mellékfoglalkozások folytatása ellen évközben bármiféle szempontból észrevétel merülne fel, az engedély megvonása iránt hozzá jelentést tegyenek. Végül felhívja a polgármester a fővárosi hivatalok főnökeit és intézetek vezetőit arra is, hogy az engedély folytatolagos kiadhatása iránt jelentéseiket legkésőbb ez év október 31-ig terjesszék be.

EGYESÜLETEK.

(—) **A közgazdaságtan alapelvei** címen nyit meg előadási sorozatot (10 előadás, este 7—8-ig) a Nőtisztviselők Országos Egyesülete (Andrássy-ut 83.). Az igen érdekes előadási sorozatot csak az egyesület tagjai hallgathatják. Jelentkezés e hó 15-éig.

(—) **Az Egyetemi Természettudományi Szövetség** e hó 12-én este hat órakor tartja III. felolvasó ülését a Földrajzi Intézet II. sz. tantermében (Sándor-utca 8.) Felolvasnak: Dr. Gorka Sándor egyetemi adjunktus: Darwin hatása a zoológiára és botanikára. Dr. Bartucz Lajos egyetemi tanársegéd: Darwin hatása az embertanra. Vendégeket szívesen lát a szövetség.

Nyilttér.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szeminárium
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

MEGHÍVÓ.

A Salgo-Tarjáni Köszénbánya Rv.-Társulat
folyó évi február 27-ikén délelőtt 11 órakor tartja meg Budapesten, V., Arany János-utca 23. sz. a. lévő központi irodahelyiségeiben

XLI. rendes évi közgyűlést,

melyre az igazgatóság a t. Cz. részvényeseket ezenel tisztelettel meghívja.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1908-iki üzleti évről.
2. Az 1908-iki év zárszámadásainak előterjesztése, határozat ezek felett és az 1908-iki osztalék megállapítása.
3. Felmentvény megadása az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak.
4. A felügyelő-bizottság választása.

Budapesten, 1909. január 30-ikán.

Az igazgatóság.

Felkérjük azon t. Cz. részvényeseket, kik e közgyűlésen résztvenni akarnak, hogy részvényeiket a szelvényekkel együtt f. é. február hó 18-ikáig bezárólag vagy a társulat fentjelzett helyen lévő központi pénztáránál, vagy pedig Wienben, a K. k. priv. allg. österreichische Boden-Credit-Anstalltnál (J. Teinfaltstrasse 6.) tegyék le, — 25 részvény egy szavazatra jogosít.

Értesítjük egyúttal a t. Cz. részvényeseket, hogy alapszabályaink értelmében az évi mérleg az igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentéssel együtt f. é. február hó 18-tól kezdve a társulat központi irodájában rendelkezésükre áll.
(Utányomás nem díjazatik.)

3 UJ SZÓ...

"ALTVATER"

GESSELER

BUDAPEST.

Mulatságok.

** **Imre-táncestély.** Az egyetemi Szent Imre-Kör által, az idei farsangban rendezett táncestélyek múltó befejezése volt a ma esti Imre-táncestély. Az estély fővédőségét *Isabella* főhercegnő szponzorálta el, ki elutazása miatt az estélyen nem jelenhetett meg, míg *Frigyes* főherceget szolgálati teendői tartották vissza a megjelenéstől. A Katholikus Kör fehértérmet a mai estén virággal díszítették fel. A rendezőség a megjelent leányoknak igen szép táncrenddel kedveskedett. A táncrend esinos fehérbörtáraza a Szent Imre Kör dombornyomásu jelvényével. A táncot hangverseny előzte meg, melyen a kör énekkara adott elő szép készütséggel magyar és svéd népdalokat. Ezután *Lechner József*, *Lutitsky Jenő*, *Krátky István* és *Holl Dezső* által álló vonóségyes művészi összejátéka ragadta észinte taptra a közönséget. Sikerral felléptek még *May-Münster Kornélia*, *Ribiczey Nándor* és *Popiel Mici*. A sikerült hangverseny után az ez alkalomra írt Imre-csárdással megkezdődött a tánc, mely egészen virradtig tartott.

** **A Magyar Háztartási Iskola Egyesület vendégnapja.** A báró Dániel Ernőné elnöksége alatt álló Magyar Háztartási Iskola saját céljaira e hó 14-én a Vármegyeház dísztermében hangversenyyel egybekötött vendégnapot rendez. A hangverseny öt órakor kezdődik. Közreműködnek: *Varsányi Irén*, a Víg-színház művésznője, *Santelli Paula*, *Talapkóvics Andrea*, *Neogrady Dóra* és *Brown Edin*, *Farkas Béla*, *Gábel Ferenc*, *Toják Károly*, *Hanak Árpád* és *Mihálkóvics János*. A hangverseny után a Vendégnap-háziaszonyvai és a Magyar Háztartási Iskola növendékei teát szolgálnak ki.

** **Falusi mulatság.** Ritka helyen találjuk meg hazánkban azt az öröndetes állapotot, hogy a nemzetiségek együtt nemcsak békességben, hanem barátságban is éljenek. Igen szép bizonyosságot szolgáltatott erre Szucsák magyar és románajku népe s az a jótékony-célú művelőjő előadás, melyet a szucsáki görög-katolikus ifjúság rendezett. *Russu Benő* görögkeleti lelkész és *Sturza János* tanító vezetésével, egy kis vigjátékot is adtak elő nagy ügyességgel. Az előadáson ott volt az egész falu népe és intelligenciája. A közönség a legjobb hangulatban oszlott el, megköszönve a rendezőknek a valóban élvezetes estét, melyben falu helyen ritkán részesülnek.

** **Magántisztviselők bálja.** A Magántisztviselők Otthona tagjaiból alakult száztágu rendezőbizottság a napokban tartott ülésén elhatározta, hogy a Magántisztviselők bálját márczius 13-án, szombaton este rendezzi a Royal-szálló összes termeiben. A nagy bál tiszta jövedelme a Magántisztviselők Otthona, a Magántisztviselők Országos Szövetsége és a Magántisztviselők Orsz. Nyugdíjgyűjtője jótékony alapjait van hivatva növelni. A jótékony célra való tekintettel *Szterényi József* kereskedelmiügyi államtitkár vállalta el a bál védőségét, tiszteleti elnökök pedig közgazdasági és társadalmi életünk kiválóságai lesznek. A rendezőség most foglalkozik, hogy a nagy bál keretéhez méltóan bálányákat nyerjen meg. A nagy bál előkészületei olyannyira felkeltették Budapest magántisztviselőinek érdeklődését, hogy már eddig is több százra rug azoknak a száma, akik meghívóért fordultak a rendezőséghez. Előreláthatólag a Magántisztviselők Bálja alkalmat fog nyújtani a legelőkelőbb részvénytársaságok és magánüzemek tisztviselőinek és azok családjaiknak találkozására. A bál iroda Erzsébet-körut 49. szám alatt van, ahol a rendezőség állandó permanenciában működik.

** **Az állatorvostanhanglatók február 13-án a Royal összes termeiben tartandó táncestélye az eddigieknél is fényesebbnek ígérkezik.** A rendezőség az előkészítő munkálatakat befejezte s ezután felkéri mindazokat, akik tévedésből meghívót nem kaptak és erre igényt tartanak, szíveskedjenek a rendezőség irodájához fordulni. A esinos és izléses táncrend, mint az előző évben, ugy az idén is kellemes meglepetéssül szolgál a megjelenő hölgyeknek. Jegyek a borítékos meghívó előmutatása mellett február hó 10-ig, VII., Rottenbiller-utca 23—25. szám alatt, azontul a Royal-szálló külön helyiségében, valamint a bál estélyén a pénztárnál válthatók.

** **Vogl Imre tanítványai e hó 13-án a Krisztinavárosi Kaszinó (I. Krisztina-tér és Alagut-utca sark) helyiségében jelmezestélyt rendez.**

** **A Budapesti Kereskedelmi Akadémia végzett tanulóinak szövetsége e hó 13-án a Lloyd Társulat termeiben (Mária Valéria-utca 12.) táncozzal egybekötött művészestélyt rendez.**

** **A Rákospalotai Rákóczi-asztaltársaság az ajkai bányászerecsétlenség által sújtott családok felsegélyezésére e hó 13-án a Horváth-féle nagyvendéglő helyiségében táncozzal egybekötött dal- és zenelőadást rendez.**

** **Róka Gyula tánciskolájának növendékei Vezér Gyuláné és dr. Németh Imre országgyűlési képviselő védnöksége alatt az ajkai és reszeai bányászerecsétlenség javára e hó 18-án, esztörtökön a budai Vigadóban zárkörü táncestélyt tartanak.**

** Szentesen Kelemen Béláné Bakonyi Szeréna és Ciratrics Lajosné Windisch Ilona urhölgyek védnöksége mellett a vármegyeház dísztermében február 20-án az olaszországi földrendés kárvalottjai javára zártkörű meggyehált rendeznek.

** A Vörös éttormi segédek asztaltársasága a hó 15-én, hétfőn, a Budapesti Pincér-Egylet összes helyiségeiben (VII. kerület, Wesselenyi-utca 18. szám, félelelet) tombolával egybekötött jótékonycélu táncestélyt rendez.

** A Budapesti Dávid Ferencz-Egylet e hó 14-én, vasárnap délután félhat órakor a „Magyar Tiszviselők Országos Egyesületének” dísztermében (VIII., Eszterházy-utca 4.) táncozal egybekötött hangversenyt rendez.

** A budapesti II. kerületi Iskolatársak Szüvetsége e hó 14-én, vasárnap, a budai Vigadó összes termeiben saját alapja javára zártkörű magyar-estélyt rendez.

** A nógrádvármegyei tüdőbeteg-szanatórium javára gróf Mailáth Géza védnöksége alatt e hó 13-án Szécsényben az „Ujvilág szálloda” emeleti helyiségeiben hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez.

** A VII. kerületi Függelenségi és 48-as Pártkör e hó 13-án, szombaton, a kör összes helyiségeiben (Almássy-tér 17. sz. 1. em.) kedélyes estélyt rendez.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Szocialista sajtópör. A mult év nyarán a szocialdemokrata pártvezetőség kirekesztette kebeléből Horváth Gusztávot, a nagyváradi szocialdemokrata párt volt titkárát. Ebből az alkalomból a „Népszava” című lapban Kappner Ármint párttitkár és Gyémánt Jenő nyomdász azt irták, hogy Horváth Gusztávot különböző sikkasztásai miatt zárták ki a pártvezetőség kebeléből. Horváth Gusztáv e közlemények miatt rágalmazás sajtóvétségért perbe fogta ugy Kappner Ármint, mint Gyémánt Jenőt. A perbefogottak a vádirat ellen kifogásokkal álltak, melyeket ma tárgyalt a budapesti büntető törvényszék vádtanácsa. A vádtanács érdemleges határozatot nem hozott, hanem elrendelte, hogy a Horváth Gusztáv ellen folyamatban lévő sikkasztási bűnügy iratai beszerzessenek. Ezek beérkezte után fog a váltanács a vád alá helyezés kérdésében érdemleges határozatot hozni.

§ Veszedelmes látogató. Kovács Lajos faczér szobafestő, a mult év márciusában meglátogatta a Vig-utczában, Nagy Anna rendőri felügyelet alatt álló leányt azzal a czállal, hogy ékszerait elrabolja. Ezért baltát is vitt magával s mialatt a leány hátat fordult feléje, fejbe vágta a baltával. A leányt azonban nem tudta halálosan megsebesíteni. Nagy Anna elkezdett kiáltozni. A lármára összesződtek a szomszédok s dörömbölni kezdtek az ajtón. Kovács ekkor kinyitotta az ajtót s villámgyorsan elrohant. A rendőrség harmadnapra fogta el a szobafestőt, de nem tudta vallomásra bírni. Nagy Anna azonban megismerte egy forradásról, amely a fején volt. A budapesti esküdtbírósg e döntő bizonyíték alapján rablás kísérlete miatt öt évi fegyházra ítélte a vádlottat. A kir. Kuria ma Dogárius Tamás előadásában a vádlott részéről benyújtott semmisségi panaszokat elutasította, s ezzel az esküdtbírósg ítéletét jogerőre emelte.

§ Az Ormay testvérek bünpöre. Harmadéve történt, hogy a magyar királyi államvasutaknál nagy csalásoknak jöttek nyomára. Ormay Mór, a budapest-józsefvárosi pályaudvar tiszviselője, aki Ormay József néven szerepelt ott, összejátszván fivérével, az igazi Ormay Józseffel, hamis utárvételi lapok segítségével több mint 100.000 koronával károsította meg a vasutat. A bűtös manipulációt ugy követte el a két Ormay fivér, hogy költött címekre nagybörbrázt Bécsbe, hamis postautalványokon pénzt küldöttek. Minthogy a posta a nem létező címzetteknek nem kézbesíthette a pénzes utalványokat, azok visszaérkeztek Budapestre és pedig Ormay Mór kezébe. Akkor az utalványokat néhány nulla segítségével nagyobb összegre hamisította meg. Az ügynek ebben a stádiumában Ormay József, a fivér vette át, a most már nagy értékű utalványok összegét. Amikor napfényre került az ügy, a két testvér, akik különben a megtévesztésig hasonlítottak egymásra, külföldre menekült. Józsefet Anconában letartóztatták, Mór azonban kiszökött Amerikába és azóta nyoma veszett. A magyar kir. államvasutak magánokirathamisítás miatt tett feljelentése folytán Ormay Józsefet a budapesti törvényszék, bár az ügyesség a vádat ellene el is ejtette, három évi fegyházra

ítélte. Ez ellen nemcsak a vádlott és védője, hanem maga a királyi ügyész is főlebltést jelentett be a kir. Táblához, amely ma Horváth Béla elnöklésével és Agoraszó Péter előadásában tárgyalta a meglehetősen bonyolult bünpert. Dr. Fényes Samu, a vádlott védője, az ügy ismertetése után harmadfél-órás beszédben igyekezett bizonyítani azt, hogy a vádlott somnáféle büncselekményt nem követett el. A kir. Tábla a legközelebbi csütörtökön fogja kihirdetni az ítéletet.

§ Orvul agyonlötte. Szombathelyt kétnapi tárgyalás után ma ítélkezett az esküdtbírósg Marics Antal rétállási lakos felett, kit azzal vádoltak, hogy mult év szeptember 28-án Stessel János rétállási lakost orvul agyonlötte. Stessel János évek óta ellenségeskedett a Marics-családdal. Marics Iván, a vádlott apja, ugyanis, míg Stessel Amerikában volt, viszonyt kezdett Stesselnével, mely viszonyból egy gyermek is született. A vádlott tagadása ellenére az esküdték a gyilkosságban bűnösnek mondták ki Marics Antalt, mire a bíróság tizenöt évi fegyházra ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

Emelkedik a koronajáradék. A pénzpiacz helyzetének általános javulása észlelhető az összes európai piaczokon s mindenütt igen olcsón kinnálják a pénzt, Berlinben ugyan a kamatláb tegnap egy nyolczad százalékkal 2½ százalékra emelkedett, azonban a kis drágulásnak nincsen különösebb jelentősége, mert a pénz továbbra is rendkívül olcsó és a kereslet igen csekély mérvű. A birodalmi bankból ismét nagyobb mennyiségű aranyat küldtek el, állítólag az Osztrák-Magyar Bank részére. Érdekes, hogy a magyar kincstári utalványokra 3½ százalékos penziós ajánlatok érkeztek Párisból, azonban az itteni piaczon ezekre nem igen reagáltak, miután a budapesti intézetek is a pénzbióság jegyében állanak. Mindenesetre az a körülmény, hogy a francia piacz december végéig 3½ százalékos, tehát viszonylagosan olcsó pénzt kínál, igen megnyugtató, mert ebből hosszú ideig olcsó és kielégítő pénzvizonyokra lehet következtetni. A pénzpiacz eme általános javulása, mint már előre jeleztük, kedvező hatással volt a magyar koronajáradéokra is, melynek árfolyama a mai tőzsdén közel ¼ százalékkal emelkedett. Mindjárt a tőzsde megnyitásokor élnék üzlet támadt a koronajáradékban, aminek következtében az ára emelkedett. Egész délelőtt a koronajáradék körül forgott az üzlet, s az árfolyam 91.25-ről 91.70-re szállt fel, s a zárlatkor 91.55-ig visszaesett ugyan, de a tegnapi zárlathoz képest így is 30 fillér az emelkedés. Ennek az örvendetes eseménynek magyarázata az, hogy Bécsben egy konzorcium alakult, amely magyar koronajáradékot vásárol. Ez a konzorcium már tegnap és tegnapelőtt is vásárolt, ma pedig Berlinből érkeztek nagy vételi megbízások. Ugyanis Berlinben igen olcsó a pénz, s a 4 százalékos magyar koronajáradék elég jól jövedelmező papiros s tőkebefektetésre igen alkalmas. A bécsi vásárlások 3—4 millió korona értékű koronajáradékot szereztek meg, s a berlini megbízások is igen nagy terjedelműek. Igen jó hatást tett az is, hogy Franciaországban nagyobb mennyiségű járadékot helyeztünk el az utolsó időben. A szindikátusnak, mely a mult évben 64 millió járadékot vett át a pénzügyminisztertől, most alig van több mint 25 milliónyi járadék a birtokában. Előreláthatólag a kereslet olyan arányokat fog ölteni, hogy sikerülni fog néhány hét alatt ezt a mennyiséget is elhelyezni.

Iparfelügyelői kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Bayer Ferencz és Fischer Elemér kir. ipari segédfelügyelőt a IX. fizetési osztályba I. osztályú kir. ipari segédfelügyelőkké, Hesz Leó, Gaus Géza, Kemenes Géza, Szabó István és Somló István fizetéstelen kir. ipari segédfelügyelőket a X. fizetési osztályba II. osztályú kir. ipari segédfelügyelőkké, továbbá Görgey István okleveles vegyész-mérnököt, Lábos Endre, Sándor Bódog, Antal Fülöp és Farkasfalvi István okleveles gépészmérnököket fizetéstelen kir. ipari segédfelügyelőkké nevezte ki; ugyanezen alkalommal Kallós Bertalan győri kerületi kir. iparfelügyelőket szolgálattételre a vezetése alatt álló minisztériumba rendelvén be, a győri iparfelügyelői kerület vezetésével Fischer

Elemér, a veszprémi iparfelügyelői kerület vezetésével Kinsker Albert és a löcsei iparfelügyelői kerület vezetésével Barabás Sándor kir. ipari segédfelügyelőt bizta meg.

A tavaszi vásár. A Fővárosi Kereskedők Egysülete által rendezett Tavaszi Vásár elnöksége tegnap a szakosztályi elnökségeket alakította meg. Az értekezlet elhatározta, hogy az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz, a fővárosi és vidéki egyesületekhez átiratot intéz, melyben a Vásár támogatására hívja föl és képviselőik kiküldését kéri.

Az osztályorszájáték ma húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

90.000 koronát nyert: 123035.
3000 koronát nyert: 58616.
2000 koronát nyertek: 27288 119374.
1000 koronát nyertek: 66128 72098 107689
500 koronát nyertek: 369 5601 8555 9657
10949 13592 16724 18543 21119 21717 22429
23756 25364 29118 30699 38245 40545 43392
48027 49256 48142 51455 51563 43202 54865 55199
56453 56877 59030 60119 61573 66585 67384 68045
72214 73029 75367 84644 87393 87795 88393 93210
96758 101863 103300 104444 105768 110190 114349
114936 115202 118293 123082 124090. — A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

Török szerencsége örök. A ma megkezdődött IV. osztály húzásán ismét a szerencsés Török A. és Tsa bankház r.-t. (Budapest, Szervita-tér 3.) nyolcz vevője nyerte a legnagyobb 90.000 koronás főnyereményt a 123035. számú 8/8 rész sorsjeggyel.

Fuzionáló világitási vállalatok. Megirtuk annak idején, hogy a Szegedi Légszuszvillágitási R. T. fölöslik s telepét eladja. A fölösllást kimondó közgyűlést — amint ismeretes — február 19-én Budapesten tartják meg. Ezt a közgyűlést február 8-án megelőzi az Aradi Világitási és Erőátviteli R. T. rendkívüli közgyűlése Aradon, mely szintén a fölösllás czéljából hivatott egybe. Hanem azért egyik vállalat sem szűnik meg, de beolvad mindkettő a Központi Gáz- és Villamossági R. T.-ba, mely e czélból Budapesten február 22-én tart ülést. Természetesen a két beolvadt vállalat főbb embereit beválasztják ezen a közgyűlésen a Központi Gáz- és Villamossági R. T. igazgatóságába is.

Gazdasági háziipari műhelyek. Az utóbbi években különösen Csongrád megyében lendült fel nagy mértékben a mezőgazdasági háziipar. Dorozsmán, Tápén és a füzesekben gazdag Tiszamén a nép már évtizedek óta nagy előszeretettel foglalkozik téli időben háziiparral. Azok az intézkedések, melyeket a földmívelésügyi minisztérium az utóbbi években tett, nagy mértékben szoktatták a munkásnépet a háziiparhoz s a megtartott gyakorlati tanítások mintegy négyezer tanult háziiparost képeztek ki. Ezen a téren Mindszonten, Csongrádon, Szentesen, Szegváron háziipari termelő szövetkezeteket létesítettek az odaváló munkások s valamennyi külön foglalkoztató műhelyt rendezett be megfelelő eszközökkel. Darányi földmívelésügyi miniszter a munkásügyi főosztály útján ezeknek a jóirányú szövetkezeteknek megfelelő államssegélyt engedélyezett.

A Székely Erdőipar Részvénytársaság szaná-lása. A Berliner Handelsgesellschaftnak a „Societa Anonima Riccardo Gualino per legnani cementi” casale-monferatoi czéggel ma létesített megállapodása folytán a Székely Erdőipar Részvénytársaság részvényeit, amelyek 3 millió korona névértéket tesznek ki és amelyeket a Berliner Handelsgesellschaft a Magyar Általános Takarékpénztár részvénytársasággal finanszírozott, teljesen nevezett olasz részvénytársaság vette át. A Székely Erdőipar Részvénytársaság igazgatóságának ennek folytán szükséges újjászervezését a legközelebb egybehivandó rendkívüli közgyűlésen fogják esz-közölni. Ezen tranzakció folytán az említett két pénzintézet vonatkozó engagement-ja teljesen lebonyolított.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői véd-egylet a következő fizetésektelenségeket közli: Hirnager Lajos kereskedő, Német-Dornya; — Czezimirovics Sándor kereskedő, Ada; — Király Imre kereskedő, Szigetvár; — Kaufmann Rezső kereskedő, Szigetvár; — Ziegler Bernát kereskedő, Nagykatá; — Baumann Gyula fűszerkereskedő, Zimony.

A Csarnok közgyűlése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok február 28-án d. u. 3 órakor tartja az egyesület helyiségében (V., Szabadság-tér 12. sz.) rendes évi közgyűlést.

A zágrábi malom válsága. Mai számunkban már irtunk a zágrábi malom válságáról. A malom hitelezői tegnap délután értekezletre gyűltek össze;

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:	
Buza áprilisa 12.82—12.84—12.87	---
Buza októberre 10.89—10.91—10.88—10.99	---
Rozs áprilisa 10.14—10.17	---
Rozs októberre 9.15—9.18	---
Zab áprilisa 8.59—8.61	---
Tengeri májusra 7.26—7.24—7.27	---

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.84—12.85
1909. októbert buza	10.96—10.97
1909. áprilisi rozs	10.14—10.15
1909. októberi rozs	9.16—9.17
1909. áprilisi zab	8.59—8.60
1909. májusi tengeri	7.26—7.27

Budapesti gabonaforgalom.

1909. február 7-től 1909. február 8-ig.

	Érkezett	Elszállított
m é t e r m á z s a		
Buza	6984	—
Rozs	503	—
Arpa	1904	—
Zab	1891	—
Tengeri	1016	102
Liszt	100	8077
Korpa	—	1500

Értéktőzsde.

A politikai helyzet jobb alakulása vásárlásokra biztatta a spekulációt s így mindjárt az előtőzsdén szilárd árakat jegyeztek. Később Bécs után indulva, ahonnan gyengébb jelentések érkeztek, itt is tartott irányzat jutott kifejezésre. A déli tőzsde tartott árfolyamok mellett indult; az osztrák kedvezőtlen politikai viszonyok, a kedvezőtlen szerbiai hírek a bécsi tőzsdén nagyobb eladásokra kényszerítették a spekulációt, mely eladások hatása alatt itt is lanyhább irányzat támadt. A berlini kedvezőbb jelentések azonban csakhamar megváltoztatták az irányzatot s jobb árfolyamok mellett zárult a tőzsde. A helyi piacon a Magyar villamossági, a Kereskedelmi részvénytársaság, a Kereskedelmi bank és a Drasche-részvények iránt mutatkozott élénkebb kereslet. A járadékpiac ma nagyon szilárd volt s a folytonos vásárlások a 4 százalékos Magyar koronajáradék árfolyamát egyharmad százalékkal megjavították. A mai fizlet folyamán egyébként forgalomba került: Osztrák hitel 637.25—634.75—635 koronán, Magyar hitel 744.25—744.75—743 koronán, Államvasut 674.50—673.50 koronán, Jelzálog 427.50 koronán, Rimamurányi 530—532 koronán, Városi villamos vasut 266.25 koronán, Magyar koronajáradék 91.35—91.65 koronán, Budapesti villamossági 330 koronán, Magyar villamossági 324 koronán, Kereskedelmi r. t. 563 koronán, Kereskedelmi bank 3465 koronán, Drasche 445—450 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 637.25—636.25, Magyar hitel. 744.25—744.50, Rimamurányi 530—530.75, Magy. koronajáradék 91.35—91.55 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 636—634.75—635, Magyar hitel 744.75—743—743.25, Osztrák-magyar államvasut 674.50—673.50, Jelzálogbank 427.50, Rimamurányi 531.50—532, Városi villamosvasut 266.25 K, Magyar koronajáradék 91.52½—91.65 koronán.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre holnapra 4—5, nyolcz napra 8—10, február hónap végére 16—18 koronán.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 635.25, Magyar hitel 743.50, Államvasut 674.25, Jelzálogbank 427, Leszámitoló 487, Rimamurányi 530.50, Városi vasut 265.50, Közüti vasut 574.50 K.

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS YILMOS
jogi szeminárium

Budapest, VII. ker., Wesselenyi-u. cza 18. szám. Fióktintézet: Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 14. szám.
TELEFON 118—57. TELEFON 118—57.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, február 9. (Saját tudósítónktól.) A külföldi mértékadó tőzsdék általában szilárd irányzatot követtek. Az északamerikai piacokon élénk volt a spekuláció s ennek következtében az árak emelkedtek, az európai tőzsdék irányzatát pedig az újabb fagy szilárdította meg. Itt gabonaművek és takarmányárak változatlan áron maradtak, mert a konzum szigorú tartózkodása miatt alig volt képes valami üzlet kifejlődni és a hidegre fordult idő megszilárdította az irányzatot.

Jegyezett buza: tiszavidéki 13.50—13.90, bánáti 13.20—13.50, mosoni 12.55—12.95, tótfelvidéki 12.55—13.05, déliavasuti 12.70—13, marchfeldi 12.45—12.80.
Rozs: tótfelvidéki 10.15—10.35, csepeli 10.10—10.25, pestmegyei 10.30—10.40, déliavasuti 10.10—10.30, különféle magyar 10.10—10.30, osztrák 10.05—10.25.
Arpa: morvaországi 9.20—10.35, marchfeldi 3.40—9.25, bécsvidéki 9—9.30, tótfelvidéki 8.10—9.80, csepeli 7.90—8.40, közepdunai állomások 8.20—8.80, déliavasuti 8—9.50, északmagyarországi 7.60—9.10, tiszavidéki 7.60—8.50.
Magyar tengeri 7.45—7.70, Cinquantin 8.85—9.40. Magyar zab 9—9.40, válogatott 9.40—9.80, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.10—9.20.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, február 9. A külföldi piacok állandóan szilárd megartatása és a politikai helyzet nyugodtabb fölfogása folytán a mai előtőzsdén is érvényben maradt az általános barátságos irányzat. Mindazonáltal némi tartózkodás volt észlelhető, élénkebben érdeklődtek a Magyar koronajáradék iránt, melynek árfolyama ismét emelkedett. Skoda részvények, valamint a korlátértékek közül a fegyvergyári részvények és 3 százalékos déli vasuti elsőbbségi újból javultak. A forgalom vége felé valamivel csendesebben alakult, az árfolyamok azonban színvonalukat megtartották. Zárlat felé a vezető értékek árfolyama a tartós üzleti csend hatása alatt lemorzsolódott és a piac általánosan gyengébb jelleget öltött. A déli tőzsdén a Magyar koronajáradékban ismét élénkebb volt a forgalom. A többi értékek forgalma nyugodt volt. Hitelrészvények helyi eladások folytán gyengültek, bárha Berlinből szilárdabb irányzatot jelentettek. Fegyvergyári részvények újból javultak.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 636.50, Laenderbank 438.50, Államvasut 674.50, Déli vasut 102.75, Alpezi 631, Rimamurányi 531, Bécsi építkezési társaság 156, 3 száz. déli vasuti elsőbbségi 275.50, Magyar koronajáradék 91.42 K.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 634.25, Magyar hitel 745, Anglo 295, Bankgyűlés 523.25, Laenderbank 438.50, Union 542, Államvasut 674, Déliavasut 103, Alpezi 630.50, Rimamurányi 532, Orosz járadék 90.80, Török sorsjegy 184.50, Fegyvergyár 614, Magyar koronajáradék 91.50 K.

Bécs, február 9. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.75. Tiszai és szeg. köcs. sorsjegy 142.75, Magyar hitelbank részvény 743.50. Magyar leszámitoló és váltó részvény 487.50, Rimamurányi 530.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 91.25, 4 százalékos magyar földterhem. kötv. 92.90, Magyar nyerc. k. sorsjegy 191.75, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 427.— Magyar keresk. bank —.

Bécs, február 9. (Osztrák értékek zárlata.) 4 százalékos papír-járadék 94.10, 4 százalékos osztrák arany-járadék 114.75, 1860-as sorsjegy 156.—, Osztrák hitel-sorsjegy 463.—, Angol-osztrák bankrészvény 294.75, Bécsi Bankverein 523.70, Osztrák-magyar bank 1770, Déli vasut 102.75, Dunagőzhajózási társ. 935.—, Dohány részv. 343.—, Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 116.96, Osztr. Lloyd 424.—, 4.2 száz. ezüst jár. 94.10—97.95, Osztr. koronajáradék 94.15, 1864-es sorsj. 264.25, Osztrák hitelintézeti részvény 636.—, Union-Bank 541.50, Osztrák Laenderbank 439.—, Osztrák-magyar államvasut 673.75, Elbevolgyi vasut 446.—, Alpezi részvény 630.75, 20 frankos 19.07, Londoni váltóár 239.95, Lipótkohó 416.—, Töröksorsjegy 184.35.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, február 9. A mai tőzsde megnyitáskor a forgalom magasabb árfolyamok és kellő ösztönzés mellett folyt le. A szilárd alapirányzat a német-farancia megegyezéssel volt kapcsolatban a marokkói kérdésben, valamint az angol királyi pár-

nak látogatására, melyből állandó javulását látják az angol-német viszonyoknak. Élénkebb forgalmuk voltak a járadékok, valamint hajózási részvények és amerikai vasutak. Bankok eleinte szabálytalan forgalmuk voltak, később azonban az általánosan előtérbe nyomult áramlattal haladtak. Különösen orosz bankrészvények tüntek fel szilárdságukkal, azonban bányáértékek is az összpiaz kedvező alakulása következtében emelkedtek. Különösen áll ez a kohéértékekre. Osztrák értékek Bécsre tartottak voltak. Az üzlet későbbi menetében az árfolyamok az üzleti tevékenység megcsappanása következtében lemorzsolódtak, zárlat felé azonban a fölfelé irányuló mozgalmukat folytatták. Előnyben részesültek villamossági részvények és bányáértékek. A készpénzpiac ipari értékei élénkebb és szilárdak voltak. Kivételt képeztek sörfőzészvények, amelyek realizációk hatása alatt gyöngültek. Magánleszámitolási kamatláb 2¼ százalék, napi pénz 1½ százalék.

Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50, osztrák hitelrészvény 201.—, Déli vasut 17.90, orosz bankjegyek 215.80, 4 százalékos új orosz kölcsön 76.80, Disconto Commandit 190.—, Dinamitruszt —, Harpeni 191.30, Unifikált török járadék 94.75, 4.2 százalékos ezüst-járadék 94.60, 4 százalékos magyar arany-járadék 99.10, Magyar koronajáradék 92.50, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85.40, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 225.10, Gelsenkircheni 187.10, Laurakohó 201.30. Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) február 9. 4.2 százalékos papír, járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.30, Osztrák hitelintézeti részvény 201.30, Osztrák-magyar államvasut 145.—, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 205.17, Bécsi Bankverein 133.30, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 78.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.45, Osztrák koronajáradék 94.80, Magyar koronajáradék 92.40, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasut részvény 17.80, Elbevolgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.375, Párisi váltóár 813.83, Union bankrészvény 134.—, Alpezi bányarészvény —. Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) február 9. 4.2 százalékos ezüst-járadék 98.20, 1860, sorsjegy 158.—, Déli vasut 17.00, 4 százalékos aranyjáradék 98.65, Osztrák hitelrészvény 201.—, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.15. Szilárd.

London, február 9. Angol consol 83¼/16.

Páris, (Zárlat) február 9. 3 százalékos Francia járadék 97.32, Osztr. aranyjáradék 98.75, Magyar arany-járadék 93.95, 3 százalékos Olasz járadék 102.95, Déli vasut elsőbbségi kötv. 291.—, 5 százalékos marokkói járadék 519.—, 4 százalékos spanyol járadék 97.—, 4 százalékos unifikált török jár. 95.30, Török sorsjegy 178.25, Török dohányrészvény 368.—, Osztrák földhitelintézet 1138.—, Osztr. Laenderbank —, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1574, Banque Ottomane 715.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 492.—, Urikányi község — Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó nemet piacokra (rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 251.65, Magánkamatláb 1.75 Tartott.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

1909. Február 9. Sertésus emelkedő irányt követ, vágott borju kellő kereslet mellett alig változott. Füstölt árak iránt az érdeklődés mérsékelte. Vaj lanyha, Burgonya változatlan. Hagyma jegyzése némileg redukálódott. Alma iránt az érdeklődés kevés. Tojás piacunkon az első nagy áresés már bekövetkezett s a külföldi lanyha jelentések folyamánaképpen további lassu visszacsúszásra számíthatunk. Mai árak:

Husneműek: marhahus hátulja 110—130 K, eleje 84—100 K, vidéki borju, borbén hosszan mérve súlylevonás nélkül 90—108 K, helybeli borjuhan 128—136 K, sertésus szalonnával 130—132 K, lehuzott sertés 140—144 K, szalonna friss 122—126 K, szalonna sózott 120—128 K, szalonna füstölt 140—144 K, olvasztani való 112—136 K, haj 136—140 K, sertészsír 140—144 K, mind métermázsánként. Füstölthús (vidéki) kg.-ja 1.50—1.60 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar 3.20—3.40 K, szalámi nyári 1.20—1.40 K kg.-kint.

Vad: vaddisznó 70—80 K kg.-kint egészben, nyul nagy 2.40—2.60 K, nyul sülő 1.60—2 K, fácán 3—3.80 K, darabonkint. Fegyvesmadár kötegye 1—1.20 K.

Baromfi-félék: élő: rántani való csirke 2.20—2.60 K, sütni való 2.80—3.20 K, kacsá sovány 3.40—4 K.

Reggelizés előtt fél pohár SCHMIDTHAUER-féle
használatával valódi áldás gyomorbetegségeknél és székeszékélyekben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

kaesá hizott 5-7, lud hizott 12-16 K, tyuk 3.60-4.40 K, pulyka 7-8 K pironkint. Vagot: szépen tisztított...

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2.60-2.30 K, II. 2.80-2 K, főzvaj (köpült) 1.50-1.70 K, tehénkúró 10-16 K. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldszékfélék: burgonya (vagonára) sárga 5.50-5.60 K, róza 9-9.60 K, fehér 6.60-7.20 K, kifli 20-25 K, sárgarépa 13-14 K, petrezselyem 16-20 K, vörshagyma makói 24-25 K, vörshagyma közönséges, hazai 16-18 K, fokhagyma 40-44 K, káposzta 14-16 K 100 kg-kint.

Gyümölcsfélék: Szőlő 1-1.20 fill kg-kint. Alma: válogatott elsőrendű áru (aranyarpen, ranett, Jománthán, Törökbalint, batul stb.) 40-80 K, másodrendű 20-30 K, harmadrendű apró áru 8-14 K. Kőrte elsőrendű 1-1.60 K, másodrendű 60-80 K, dió I. 40-60 K, dió II. 30-40 K, 100 kg-kint.

Vegyesáruk: Bor és szeszitalokat minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 80-95 K k-kint. Gomba szárított 2-2.20 K kg-kint. Leucsa (erdélyi) 25-40 K. Bab apró 18-20 K, 100 kg-kint. Tojás: bácskai 108-112 K, eredeti lánankint (1440 db).

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatóság.) Február 9-én. Előző napi eladatlan maradvány 25 drb sertés, 14 drb süldő. Pótfelhajtás 70 drb sertés, 14 drb süldő. Eladatott 737 drb sertés, 3 drb süldő. Mai maradvány 379 drb sertés, 11 drb süldő. Következő árak jegyzették: Zsírterítés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli életsúlyban 106-110 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli életsúlylevonással 130-140 fillérig, fiatal közép 220-300 kg-ig 128-144 fillér, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 138-144. Huszerítés, belföldi süldő 104 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata lenyha. Az árak 4 fillérrel emelkedtek.

Bécsi sertésvásár.

Febr. 9. A mai sertésvásárra 15.203 drb-ból jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtottak 7385 fiatal és 6580 hizott sertés. Árak: elsőrendű 120-122 fillér; középsőhöz 112-118; könnyű 100-110 fillér; fiatal sertés 82-120 fillér kilogrammonként elősúlyban, levonás nélkül.

Budapesti szurómárvásár.

Február 9. Felhajtott 182 drb első borjú, (közte 22 rugott), 8 drb leölt borjú, 4 drb növendékmarha. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 98-106 fillérig, kivételesen 108 fillér, középmínőségű élő borjúkért 88-96 fillérig, leölt borjúkért 90-100 fillér, rugott borjúkért 40-46 fillérig, növendékmarháért 40-47 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat élénk volt, az árak 4-6 fillérrel emelkedtek.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorozs, Luboroz, Ung), date (febr. 9 febr. 8), and water level (méter). Lists various locations and their corresponding water levels for two consecutive days.

Kivonat a hivatalos lapból.

Február 9.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Seszták Lajos kolozsvári törvényszéki joggyakornokot a kolozsvári törvényszékhez, Makó Béla sátoraljai helyi törvényszéki joggyakornokot a kiskőrösi járásbírószághoz, dr. Komáromi Ferenc eperjesi törvényszéki joggyakornokot az ipolyi, Ort Győző nagykanizsai és dr. Raáb Lajos kaposvári törvényszéki joggyakornokokat a kaposvári, dr. Szabó József zentai járásbírószághoz joggyakornokot pedig a nagykikindai törvényszékhez jegyzőkké, Pungor József nyárádszeredai, Tóth Gyula deveserői, Kersnyák Nándor breznóbányai járásbírószághoz és Popovics János tordai törvényszéki telegkönyvezeteket jelenlegi alkalmazásuk helyén a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvezetökké; a pénzügyminisztérium vezetővel megbízott miniszterelnök Szekeres Zoltánt, Veresvárosi rendőrkapitányát pénzügyi tanácsossá a trencsényi pénzügyigazgatóság; a földmivelésügyi miniszter Stejanko Henrik gazdasági akadémiai titkár eddigi minőségében a IX. fizetési osztályba, Boros Sándor miniszteri írodaségedtiszttel a X. fizetési osztályba gazdasági akadémiai titkárrá, Bézsényi György és Keszthelyi Lajos napitörés miniszteri segédolgát a keszthelyi gazdasági akadémiához ideiglenes minőségű hivatalosolgát; a kolozsvári pénzügyigazgatóság Veres Lajos kolozsvári díjtalan vámgyakornokjelöltet a kolozsvári fővámvivatalhoz díjtalan vámgyakornokká nevezte ki.

Megbízások. A belügyminiszter a kolozsvári állami gyermekmenhelynél a másodorvosi teendőket ellátásával dr. Tóth Matild orvosot, a budapesti állami gyermekmenhelynél pedig dr. Mann Miksát és dr. Heumann Gertrudot bízta meg.

Pályázatok. A beregszászi pénzügyigazgatóság adótitkár állásra két hét alatt, Pancsova th. vá-

ros polgármesteréhez alszámvevői, irnoki és két adóhivatali gyakornoki állásra február hó 15-éig, a gyulafehérvári es. és kir. tűzérsegi szertárhoz kezelői állásra március hó 20-áig, a pancsovai törvényszék elnökéhez díjnoki állásra február hó 24-éig, Ujvidék szab. kir. város tanácsához adótitkár állásra február hó 28-áig, a fehértemplomi törvényszék elnökéhez a verseczi járásbírószághoz megíreseedett albirói állásra két hét alatt, a sátoraljai helyi törvényszék elnökéhez az ottani járásbírószághoz betöltendő albirói állásra két hét alatt, a nagybányai bányagazgatósághoz a kapnikbányai állásra- és kohóhivatalnál betöltendő bányorvosi állásra négy hét alatt, a gyulafehérvári törvényszék elnökéhez az abrudbányai járásbírószághoz rendszeresített telegkönyvi átalakító díjnoki állásra két hét alatt lehet a folyamodványokat benyújtani.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmennyiségi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete: Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt inkább csak a déli határon és a délkeleti részekben volt csapadék, itt-ott 10 mm-t meghaladó mennyiségben. A Délvidéken erős szél is uralkodott. A hőmérséklet nappal is csaknem mindenütt a fagypont alatt maradt és az éjjel leginkább északon, meg északkeleten volt erő fagy; a minimum Aknaszlatmán -23 C. fok, a maximum pedig Fiumében 4 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára: Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Table with columns: Állomás, Légnyomás (mm. 700 +), Hőmérséklet (Celsius szerint), Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék (mm. max. min.), Hőmérséklet (max. min.). Lists various stations and their weather data.

Large financial table titled 'Budapesti értéktőzsde.' with columns for 'Mai záró árfolyam' and 'Mai záró árfolyam'. It lists various securities, banks, and exchange rates with their respective values.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1909. február 10-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kisfaludy Károly emlékeztetőre:

Csalódások.

Vígjáték 4 felvonásban. Irta: Kisfaludy Károly.

Személyek:
 Gr. Elemér Mihályi
 Dr. Kényesi Náday
 mórondi Cs. Aiszagi
 Vilma K. Gerő
 Lombai Gál
 Elek Dezso
 Lili Ligeti
 Lucia Rákosi Sz.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

VIGSZÍNHÁZ

A kivándorló.

Színmű négy felvonásban Irta: Herczeg Ferencz.

Személyek:
 Hatfaludy herceg Fenyvesi
 Pálfa Miklos Góth
 Báró Szendrői Tanay
 Jozsi Harmat H.
 Hegyi Tapoczay
 Keresztessy Vendrol
 Mihályi Szarany
 A felesége Rozsnyókiné
 Adél, leányok Hegedűsné
 Kelemen Hegedűs
 Boka Balassa
 Veres Kazaliczky
 Kristóf Bárdi
 Henrik Sarkadi
 Béni Győző

Kezdeté 1/2 8 óraker.

KIRALY SZÍNHÁZ.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Irta: Rajna Ferencz. Zenéjét Szép Ernő versire szerezte: Szirmai Albert.

Személyek:
 Hubert Egon herceg Gabor
 Von Flüggen Szirmai
 Von Saarburg Csizsár
 Von Dennenwitz Sárosi
 Von Stackelberg Margittay
 Heilbrunn Simai
 Camillus Wolf Papir
 Herma, neje Erdei B.
 Tessa, leánya Fehéss S.
 Prosch Libor Németh
 Ede, a fia Ötvös G.
 Dürenstein Szarany
 Erna, a felesége Nyarainé
 Hertha, leányok T. Harmath.
 Dr. Frolocker Rasko

Kezdeté 1/2 8 óraker.

VARSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Bajazzók.

Dráma 2 felv. Szövegét és zenéjét írta: Leoncavallo R. Ford. Radó Antal.

Személyek:
 Nedda M. Szeyer I.
 Tonio Várady S.
 Canio Könyvi
 Beppo Keitasz
 Silvio, pór Mihályi

Utána:

A csodaváza.

Táncjáték két felvonásban. (4 képből). Szövegét és koreográfiáját írta és betanította: Guerra Miklós. Zenéjét szerezte: Huvos Iván.

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Forradalmi nász.

Színmű három felvonásban. Irta: Sophus Michaelis. — Fordította: Homonnai Albert.

Személyek:
 Montaloup Vágó
 Davout ezredes Papp
 Marc-Arrou Csontos
 Jean Lasque Körmendy
 Trésailles Tarnai
 Du Bartas Thuróczy
 Jaronos Réshay
 Prosper Rátkai
 Copin abbé Fenyvesi
 Aline de l'Estolle Forgács R.
 Leonine Forrai R.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

APOLLÓ-PROJEKTOGRÁF

Népszínház-utca 1-3. sz. a. Telefon 63-39.

Az idei sportélet Tátralomlócán. az Apolló által készített fővétel szerdán először kerül bemutatásra. — Amerikai csikósok I. sorozat. — Amerikai csikósok II. sorozat. — Little tich. — Burmai típusok és szokások. — **Képek a korszakgyógyászati légtéréről.** Szerdán először kerül bemutatásra. — Merkel imitator. — Frankfurterallatker. — Rpublique léghajó felszállása. — nagy király Ernán operából. (Eneklő kép.)
 Kezdeté 5 óraker, vasár- és ünnepeken 3 óraker.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE.

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-83.

Minden este 9 1/2 óraker:
Az új magyar és német műsor.
Orvosi Konzilium (Szatira.)
Orfeum a Kabareban. (Új beállítás.)
 Azonkívül: **Baron Ervin**, a kölni Stadt-Theater tagja és társulatának vendégjátéka.
Kollegen. (Bohózat.)
 Jegyek 6, 5, 4, 3 kor-ért. — Bővebbet a plakátok.

Birtokeladás és vétel.

Loidenfrost László és Bauer Antal
 birtokvételek és eladások közvetítésére
 Bpsten, VI., Dálnok-u. 26., földszint 2.
 alatt közösen irodát nyitottak.
Megbízásokat készséggel vállalnak.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, Igazgató.

Ma és mindennap

Harmony Four

CONSUELO FORNARINA
Hans Hauser || The Bracks
LUCIE VOLTA
 Továbbá 10 más elsőrendű különlegesség.
 Az előadás kezdete 8 óraker.
 Jegyelővétel a nappali pénztárnál 10—1 és 3—6-ig.
 Telefon 93-36.

PARISIANA-MULATÓ

MÁRVÁNY-PALOTA
 Szerecsen utca, (a m. kir. Operával szemben.)
 Igazgató: FRIEDMANN A.
 Ünneplés megnyitás pénteken, február 12-én!
 Világhírű különlegességek műsora.
 Egészen új, modern zsáner.

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Az előadás kezdete 1/2 9 óraker.

Az első stáció.

Bohózat. Irta: SATYR. Rendező: Rott Sándor, Végül 11 óraker! Végül 11 óraker!

„BADE ZU HAUSE“

Jelenet a gőzfürdőben. Irta: Satyr. Rendező: Rott S.

Nappali pénztár délelőtt 9—1 óráig és délután 3—6 óráig. Az 1-5 emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú táncatrakciók. — Kezdeté 1/2 2 óraker. Telefon 14-22.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

OBRENOVICS KRISZTICS MILÁN
 magyar, francia, angol dalok
3 KISZI NŐ OPERETT
AZ ÖNGYILKOSOK KLUBJA
 Budapest szenzációja
 Új zenés bohózatok, magánműsorok, mókák, szatírák, tréfák.
 Jegyek elővételi díj nélkül válthatók a hét összes előadásaira, a délutáni előadásokra mérsékelt áron.
 A téli kert tükörférfájában Royal-Cabaret és táncatrakciók reggeli 5 óráig.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 8 óraker. Ma és mindennap Ujdonság.

EGY NAGY PETITE.
 Bohózat, Irta: Lucian. Ezt követi
SZERELMI FÉSZEK.
 Bohózat 1 felv. Irta: Glinger és Taussig. Ford. Steinhardt Géza.
 Továbbá: Steinhardt György, Medes Matilla, Sándor, férfi kettős és Pápay teljesen új magánműsorok, valamint: Snowball and Dala, amerikai ének- és tánc kettős, Bella Kara de Torée, korom és homok festő, Ilona Előret, labudgy, táncosnő és Flóra, hölgy-quartett felépíté.
 Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és 62. Kötény dománykülönlegességi áruárujában. Andrassy-ut 29. A repék téli kertben reggeli tánc és zene. Elsőrendű attrakciók. Külön zenekari Belépődíj nincs. — Vasár- és ünnepeken mérsékelt helyre előadás. Kezdeté 8 óraker.

Edison
 Mozdonyképvállalat
 VI., Nagymező-utca 21.
 Első előadás hétköznap d. u. 5 óraker.
 Vasár- és ünnepeken d. u. 3 óraker.
 Utolsó előadás kezdete 11 óraker.
 Szenzációs ujdonság!
 Műsorán kívül: pártatlan hatású énekes és zenés mozdonyképvállalat a világ legelső mozdony művészi közreműködésével.
 Minden órában változó műsor.
 Helyárak:
 Páholy I. K. I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.
 Mozdonyképvállalat tulajdonosok figyelmébe
 Megjelent 150.000 méter ujdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

BUTOR
 ÖTÖS-UTCA 17. (Andrássy-utca felől)
 ENHENTREU TESTVEREKTEL
 BUDAPEST, VI., ÖTÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA FELŐL)
 KÉPES ÁRJEJYZÉK INGYEN. TELEFON 62-27

SZABADALMAKAT
 védjegyeket és mintálokat megszerez a Szabadalmakat Ertekesítő Vállalat PÁSZTOR (bol. cég)
 Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Kovács Gyula
 zongoratermeci
 Budapest, (Gresham-palota)
 V., Ferenc József-ter 5-6.
 Telefon 110-66.

Magyar Styria Kötőgépgyár
 BUDAPEST.
 A legjobb és leghíresebb kötőgépek
 szabadalmazott zárral ellátva. Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bérmentve.
 Fojt József Lajos fővezető, iroda és előru-sítóhely Csengery u. 54 e

Heti műsor:

1909. február hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
11 Csütörtök	Sába királynője	A vadkacsa	A titok	A király	Hamlet	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Zeneakadémia: Schöndhauer Lajos, Royat; Szánthó Ildar
12 Péntek	II. Rákóczi Ferenc	Antonius és Cleopatra	—	A kivándorló	Falusi idill	Tánczos huszárok	A francia forradalom	Royal: Kemény-Schiffer négyes
13 Szombat	d. u. este	A bolygó hollandi	Antonius és Cleopatra	—	Az Orsz. Színészegyesül. előadása	Tánczos huszárok	Az Országos Színészeti Akadémia előadása	—
14 Vasárnap	d. u. este	Mendelssohn-ünneplés	A vágyáros	Antonius és Cleopatra	—	Az ördög	A nagymama	Royal: d. u. Gróni-kégyes Vigadó d. u. Művészhangverseny

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti társaság

Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6,35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden számszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kaksra irányul, ki van zárva. A mellényzsebben eltér.

Ára 30 korona. Havirészlet 4 kor. 12 havi egyenlő részletre 72 korona.

Levágandó és hosszank beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
Budapest, VII., Rákóczi-út 30, szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt _____ korona árban, fizetendő _____ kor. havi részletekben _____ től kezdve, Budapesten, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékok esedékessé teszi

Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

PETŐFI SORSJEGYET

végyen minden magyar ember!

Főnyeremény 25.000 K.

Összes nyeremények 76.000 K.

Legkisebb nyeremény 20 korona. Huzás márczius 6-án este 7 órakor a Magy. Kir. Lottóigazgatóságnál (Budapest, Vámpalota.)

Egy sorsjegy ára 1 kor.

Negyven sorsjegy rendelésnél ajándékba adjuk Petőfi összes költeményeinek díszkiadását. Sorsjegyek kaphatók a bankokban és dohánytözsdekben.

Sorsjegyiroda: IX., Boráros-tér 2. sz.

Legjobb... Legjobb... Legjobb...
PAP PAP PAP

Összesukható vasgép kivethető matraczsal 10 frt.

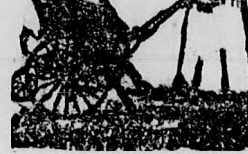
Sodronyágybetétek méret szerint 3 fttól feljebb.

Gichner János ágynemű, réz- és vasbutor-gyáros,

szőnyeg, függöny, pokrócz, terítő stb. nagy választék.

Budapest, Erzsébet-körút 20.

Pióküzlet: Rákóczi (Kerepesi)-út 86. sz. Gyár: VII., Kertész-utca 7. és 9. szám.

Gyermekkoszák nagy választékban.

Árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küldök.

Meg nem felelő árut kicserélem vagy a pénzt visszaadom.

Rollerák darabja 1 frt. 50 kr.-tól feljebb.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irta: M. L. SEVERG.

16

Ámbár sokkal idősebb voltam nálánál, mégis ő volt az első szerelmem, egyetlen nagy szenvedélyem. Kimondhatatlan bájosságát nem is igyekszem részletezni; mert mint a virág szépségét, őt sem lehetett tagolni és elemezni. Szemeim vad, ideges izgatottsággal követték minden mozdulatát, nem tudom mennyi ideig, mert idő és hely nem létezett számomra ebben a exaltált boldog állapotban, melyben önmagam éreztem. Nem tudtam gondolkodni, csak érezni, érezni, amint a forró vér az agyamba tódul és onnan lávaformaként a szívembe, miközben kínzó érzégyötört, mely azonban egyuttal a legédesebb vágyat is felkeltette bennem.

Hirtelen megváltoztatta a lépését, gyors mozdulattal a víz felé hátrált s csak abban a pillanatban állt meg, mikor sarka érintette a kikötőpart szélét; azután újból előre lejtett s ismét egy gyors mozdulattal hátrafordult, most azonban csalódott a távolságban; sarkával nagy erővel odaütött a kövekhez s hátrazuhan a tengerbe.

Egy pillanatig szinte megkövülten álltam ott, gondolkodni sem igen képes, annál kevésbé cselekedni; de ekkor a körülöttem izgatottan tárgyáló hangok magamhoz térítettek. Egy kötelet dobtak le a vízbe és varták, míg a bezuhant a víz felszínére kerül és megragadja. A fal, melyről a fiatal nő leesett, a víz színétől tizenöt lábnyi magasságban emelkedett, maga a víz pedig telve volt mindenféle gerendákkal és más uszó fadarabokkal. Ugy látszott, mintha nem is kerülne többé felszínre, végre mégis felmerült, de nem is igyekezett a kötelet megragadni s mozdulatlanul ismét lemerült a mélybe. Ebben a pillanatban villámszörnyen keresztülvillant agyamon az igazság. Az

ifjú leány fejével neki vágódott egy fadarabnak és most eszméletlen! Okvetlenül valamit tenni kellett, még pedig gyorsan. Megragadtam a kötelet és utána ugrottam, miközben óvatosan kerültem az uszó fadarabokkal való összeverődést. Bár sahossem tanultam uszni, mégis sikerült őt elérnem s együtt felhúztak bennünket. Karjaiban vittem őt a közeli áruraktárba, gyapotesomagra tettem le és gyorsan erősítőszereket adtam be neki.

Ott térdeltem mellette és fejét tartottam, mikor a szemét felnyitotta. Csodálkozva az arezomba nézett. Egy pillanatra később, amint teljesen magához tért, gyenge mozdulatot tett, hogy kivonja magát a karjaimból. En azonban sokkal izgatottabb voltam, semhogy észre vettem volna és tovább is tartottam a fejét. A leány nem ismételte ezt a mozdulatot, hanem lehunyta a szemét és ellentállás nélkül támaszkodott a karomra.

Ha ezeket a rövid pillanatokot örökkévalósággá lehetne nyújtani — gondoltam én — ez a menyország lenne a számomra. A leány most már gyorsan magához tért és minden segítség nélkül fel is ült, majd angolul így szólt hozzám:

— Köszönöm, Sahib, már tudok állni. Karomat nyújtottam neki és segítettem a felkelésben. A kezével átfogta a karomat, mintegy látni akarta, mennyire vizes s egy pillantással nedves ruháimra egyszerűen így szólt:

— Ön a vízben volt Sahib és önnek köszönhetem az életemet. Soha sem felejttem el a jószágát.

Pillantása találkozott néhány másodpercig az enyémmel, mialatt beszélt és én néztem kimondhatatlan gyönyörűséggel, hogy ettől a perctől fogva a fiatal leány lelke felbonthatatlanul egyesült az én lelkemmel. Az érzések oly hatalmasan rohantak meg, hogy nem tudtam beszélni s mire ismét magamhoz tértem, a leány eltűnt.

A boldogság ormáról lezuhantam a kétségbeesés örvényébe. Elengedtem őt minden bucsuszó nélkül, még a nevét sem tudtam. A tengerből kimentettem, hogy a másik tengerben, a félmillió leköst számláló Bombay-

ben elveszítsem. Vajon mit gondolhattott felelőm? Érdeklődtem utána ott a környezetben, de senki nem látta és senki nem ösmerte, minden kutatáson haszalanannak bizonyult. Kételkedve kérdeztem önmagamtól, vajjon felismerte-e mély szerelmemet, de nem reméltem, hogy ostoba, elfogult viselkedésemet jól értelmezte.

Mit tegyek? Mintán én nem tudtam a nevét, de ő sem az enyémet és ő szintén vágódott a velem való találkozára, akkor csak véletlen találkozást remélhettünk. Ha észrevette, hogy milyen mély hatást gyakorolt reám, tudnia kellett, hogy keresni fogom a vele való találkozást. Tehát hol kereshetném őt másutt, mint ugyanazon a helyen és időben, ahol először láttam? Sőt talán ő azt hihette, hogy esetleg a foglalkozásom ugyanabban az órában arra visz mindennap. Elhatároztam tehát, hogy másnap ugyanoly időben ott várom. Amint odaértem, már ő ott volt a tegnapi helyen és buzzgón vizsgálta az arra menőket.

Bizonyára engem várt, milyen boldogító gondolat!

Szerelmünk történetét nem akarom részletesen leírni, de feleslegesnek is tűnik fel előttem, kedves gyermekem, mert ezt nem szórakoztatásodra írtam le, hanem hogy bizonyos eseményeket megtudj, amelyről ezideig mitsem tudtál. Kölesönös érzelmünk mindinkább fokozódott az idők folyamán és néhány hónapon keresztül minden jól haladt. De házasságunk közé komoly akadály toronyosult. Még pedig a leány származása. Lona ugyanis gyakran mondta, hogy az övéi soha nem fognak abba beleegyezni, hogy olyan ember felesége legyen, aki nem egy kasztban van vele. Azonkívül volt még egy akadály, ami csak fokozta az ellenünk, azaz ellenem való gyűlöletet. Lona szülei már választottak számára férjet és el is jegyezték azzal a férfival, akit Rama Ragobahnak hívtak. Ez az ember, akiről beszélni akarok neked, Születésétől kezdve tagja volt az indiai Waisha kasztúnak, amelyhez Lona is tartozott.

(Folyt. köv.)

Minden háztulajdonos,

ki meggyőződni óhajt, vajjon általa nyert, vagy **vizmérő** után kevesebb vízdíjat tartozik-e fizetni és ha konstataálni óhajtja, vajjon egyes bérlő a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába

KUNZ-féle vízmérő-órát.

Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vízmérő Betéti Társaság“ **KUNZ F. cég**

Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és ártóde: I. Maros-utca 19. sz.
Telefon II—06. Saját gyártelep. Telefon II—06.

AZ ÉN UJSÁGOM

o o KÉPES HETILAP GYERMEKEK SZÁMÁRA. o o

o o o Szerkeszti: PÓSA LAJOS. o o o

AZ ÉN UJSÁGOM, melyet Pósa Lajos, a magyar gyermekhad Pósa bácsija szerkeszt, régóta nyújt örömet a hőkömbereknek. Vasárnap reggel, ha bekapog vele a postás, az apró olvasó, mielőtt forgatni kezdi, az aranyarkantyus vitézek lépnek be a gyermekszoba ajtaján. Az ÉN UJSÁGOM-nak január elsejével új övfolyama indul meg. Az ÉN UJSÁGOM kiadóhivatala szívesen küld mutatványszámot. Az előfizetési díj negyedévenként 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Januárban minden előfizető ingyen kapja AZ ÉN UJSÁGOM képes naptárát, amely szórakoztat, tanít, lelkesít. A naptárnak különösen népszerű része a rejtvenypályázat, amelynek megfejtői között 25 értékes pályadíjat sorolnak ki. Előfizetni lehet AZ ÉN UJSÁGOM kiadóhivatalában, SINGER ÉS WOLFNERNÉL, Budapesten, VI., Andrassy-ut 10.

Pesti könyvnyomda részvénytársaság.

MEGHÍVÁS a XLI. rendes közgyűlésre,

mely 1909. évi február hó 13-án d. u. 5 órakor fog az intézet Irodái helyiségében (Hold-utca 7. sz.) megtartatni.

A tanácskozmány tárgyai:

1. Az 1908. évi mérleg és zárszámadási jelentés előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. Az osztalék meghatározása.
4. Netáni indítványok. (A részvényesek részéről teendő indítványok az alapszabályok értelmében nyolcz nappal a közgyűlés megtartása előtt az igazgatóságnál írásban adandók be.)

A közgyűlésen való szavazatjog gyakorolhatására alapszabályszerűleg megkívánt részvények február 13-ig az intézet irodájában teendők le.

Az igazgatóság.

Vagyon:		MÉRLEGSZÁMLA.		Teher	
	korona	fl.		korona	fl.
Pénzkészlet	101.637	—	Részvénytőke	591.000	—
Házak	418.275	68	Tartalék	181.360	5
Nyomdaberendezések	415.591	48	Értécsökkenés	511.287	16
Adósságok	88.487	85	Nyereség	113.764	79
Papirkészlet	150.170	29			
Értékpapírok	219.896	23			
Könyvtárliványok	3.333	75			
	1.397.392	130		1.397.392	130

Bevétel:		NYERESÉG- ÉS VESZTEÉGSZÁMLA.		Kiadás:	
	korona	fl.		korona	fl.
Nyereség-át hozat	26.008	92	Adó	24.779	62
Üzleti fölösleg	135.582	20	Értécsökkenés	37.670	80
Házbér	10.094	59	Nyereség	113.764	79
Kamatok	4.529	50			
	176.215	21		176.215	21

Az igazgatóság:
Falk Zsigmond elnök, Dr. Falk Zsigmond, Kovácsy Sándor.
A felügyelő-bizottság:
Dr. Mandello Gyula, Müller Vilmos, Uilmann Emil.
(Utánnomás nem díjazatik.)

HAJÓJÁRATJEGYZÉK

ADRIA

magyar kir. tengerhajózási részvény-társaság vezérigazgatója: **HOFFMANN S. és V.** Budapest, 1909. február havában a következő gőzösök indulnak
FIUMEBŐL:

Hova	Gőzös neve	Kelet
Marseille	Tisza	1-10
Liverpool**)	Sardinia	1-10
London, Hull	Muriolo	1-10
New-York	Carmania	13
Liverpool	Pavia	5-15
London	Nagy Lajos	5-15
Liverpool**)	Algerian	10-20
Rouen	Deák	10-20
Lisszabon, Antwerpen*)	Baró Fejérváry	10-20
Bordeaux**)	Zichy	10-20
London, Hull	Volturno	10-20
Liverpool**)	Fabian	15-25
Tunis, Algier, Gibraltár	Matlekovits	15-25
Tanger, Oran*)	Pannonia	27
New-York	Brescia	18-28
Liverpool	Mecklenburg	18-28
Hamburg**)	Kolozsvár	18-28
Rotterdam**)	Tibor	18-28
Glasgow**)		febr. más. fel.
Leith		II/26.—III/8.
London, Hull	Ronda	

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti.
** Amennyiben a gőzös indulása előtt 5 nappal elegendő rakomány nem jelentett be, az igazgatóság felelőse magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

BEHOZATAL

Honnán	Hova	Gőzös neve	Kelet
Santos, Rio de Janeiro	Triest/Fiume	B. Kemény	I/25.—II/5.
Rotterdam, Antwerpen	Fiume	Szeged	I/25.—II/5.
Hamburg**)	"	M. okenburg	I/25.—II/5.
London, Hull	"	Ronda	I/25.—II/5.
London, Grimsby, Leith	"	Kalmán király	I/28.—II/8.
Newyork	"	Pannonia	4
Liverpool**)	"	Alexandria	1-10
London, Hull	"	Congo	1-10
Hamburg**)	"	An-tria	5-15
Liverpool	"	Tyria	5-15
Rouen	"	Arad	5-15
London	"	Báthori	10-20
Glasgow	Triest/Fiume	Jó ai	10-20
Bordeaux	"	Széchenyi	10-20
Gibraltár, Tanger	Fiume	Jókai	10-20
Oran, Algier	"	Tisza	15-25
London, Hull	"	Douro	10-20
Liverpool**)	"	Persian	15-25
Rouen	"	Barossa	18-28
Rotterdam, Antwerpen	"		
Glasgow	Triest/Fiume	Duna	18-28
Liverpool	Fiume	Baaton	18-28
Santos, Rio de Janeiro	Triest/Fiume	Cyria	18-28
		Stefania	II/28.—III/10

Középtengeri szolgálat.

A) Fiume—spanyolországi vonal.
Fiuméből: Rakóczy 6., Ledrer Sándor 13., Zrínyi 20. Kassa 27. Valenciából: Kassa 3., Matyas Király 10., Andrassy 17., Rakóczy 24.
B) Fiume—marseille-i vonal.
Fiuméből: Árpád 3., Szent László 10., Adria 17., Szapary 24. Marselleből: Adria 3., Szapary 10., Árpád 17., Szent László 24.

Heveny vagy idült bujakór - bántalmak

egy görvelőkór, börbajok, rheuma, (Izzag, félévek stb) s a romlott vortól származó egyéb bajoknak, mint mirigydagyanat, rheumatizmus, a száj, sege gyenyedése, a gyanatok, onos esis, tehetetlenség és mindenféle szerzett v. gy örökös bujakóros bántalmak esetében, a legmésrőzöttébb s minden gyógykezeléssel daczó betegeknél biztos és győkeres gyógyulást nyújt.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyetudil vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.
Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.—kor. Minta és prospectus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-ut 22. szám.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesőfolyást, hólyagbaj, sebeket, bujakort (syphilis), börbajokat, elgyengült férferőt, idősebeknél is, önfertőzést és annak utóbajait, ideg-és hátrgerincbajot, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, győzőserekről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyít.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pillétek hasonló készítményeknél minden tekintetben többre becsülendők; mentek minden ártalmas anyagotól, az altesti szer-vek bajainál legjobban eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pillétek, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres, mely 8 dobozt, tehát 120 pillulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetik.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk! Kérjünk határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyűnkkel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A keresk. törvényszékileg védett csomag aink aláírásunkkal vannak ellátva
NEUSTEIN FÜLÖP, Szent Lipót-hoz imzett gyógyszerháza, Bécs, I., Plankeng. 6. Capható: Budapest, Török J. gyógyszerháza, Király-utca 12. és Andrassy-ut 22.

DR. FABINYI

speczialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

győkeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget

(húgyvesőfolyást, sebeket, syphilis és önfertőzéstől támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férfiak gyenyedésénél (Impotentia) még öregobb egyéneknél is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjmentes válasz. Kívánatra gyógyszer.

Rendelés elelel 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapest, Rakóczy-ut 8/A. szám.

(Ártjóróház, a Pannonia szállóval szemben.)
Leposóházi bejárás — Kúln városzobák.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6-C. 28

Több mint 600
vagyonos hölgy óhajta hamarosan házasságot kötni. Komoly ajánlkozók, még vagyontalanok is (állás, vallás mellékes) jelentkezzenek A. Schlesinger-nél, Berlin 18.

Azonnali pénz-
előleggel beraktározzunk butort, kocsikat, varrógépeket, automobilt és kereskedelmi árut, száraz rektárainkban „utólagos díj fizetéssel” s igen mérsékelt díjak mellett. Tauber Ármin és Társa, Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Csemegeszlőt,
fagymentesen csomagolva postakosárként 3.50 K. csemegéje, papírhéjú dió 3.90, világos kajszinbaracklevár kg. 1.80, mézédés szilvalekvárnak 80 fill., különleges birsalmalekvárnak vagy sajtnak 1.80, hordóskáposztát hasábbal postaiúvegként 2.20 kor. Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Hordóskáposztát,
kosárúvegként 2.20, világos kajszinbaracklevárt kg.-ját 1.80, mézédés szilvalekvárt 80 fillérről, különleges birsalmalekvár vagy sajt 1.80. Fajborokat lefejtve, kölesönhordóban 28 koronáért. Gyümölcskivittel Csongrádról. 24956

Parlament
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatói szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tantolyama. Alapította Markovits Iván 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czinre vigyezzünk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól függően. Telefon 64-68. Beírások egész úpon át. 28944

CSIZ
A kontinensen a legerősebb Jodbromgyógyfürdő. A legelső gyógyterápiákban nevezetesen szerep jut az asványvíz nagy radioaktivitásának, melyet Lengyel Béla egyetemi tanár legújabb vizsgálatai felelősek. Megnyitás május 1-én. Számos előrendelt borbá, szanasorú, gyógytár, zongora, kévéház, lavin-tornász, tornó-lak, kirándulások. Vasút állomás, posta, táviró helyben. Hivatalos orvos Kallos Jenő dr. Katonatisztek, állam hivatalnokoknál elő- és utó-idejében 50 százalékos kedvezmény. Prospektussal szolgál a furdóigazgatóság. Az asványvíz rendelhető használati utasítással a furdóigazgatóságnál és EDESKUTY L. felárulástól Budapestben.

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

30 forint. Varrógépek
egy új valódi csilárdi Singer varrógép, zárszekrényvel s évi jótállással csakis **SINGER A.** műgépész-nél Bpest, főútlelet Akácfa-u. 55. Mindennemű varrógépek javítását a legutányosabb árban elvállaljuk. Árjegyzék ingyen.

BENZINMOTOROK
15-25 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással s kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók **Kallai motortelepén** Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gőzcséplőkészletek és orlómalmok is kaphatók

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinot, czim balmot, hegedűt**

készpénzben áron a legújabb rendszerű **bankhitel** után kizárólag csakis **REMÉNYI** nagy magyar hangszertelepén Prospektus és árjegyzék ingyen. 649 Budapest, Király-u. 58.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Bákóczy-ut 19. bejárata a Szentkirályi utcából. Készpénzlelőleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9384

Stenográfia
Rákóczy-ut 60. sz. Magyar, német gyorsíró-oktatás. Ingóyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró-iskolában havonta új magyar, német gyorsírási, gépirási, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendes tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és diszmunkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” szepirási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepirás-oktatás. Mérsékelt tandíj. Beíratások naponta kizárólag Rákóczy-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót. 269

Jogi,
politikai szigorlatokra, alau- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgáimtelni államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Róza-u. 44.) Ne tévesztse össze más hirdetéssel. 681

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló, ebédlő, szalon, uri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban. **GROSZ SANDOR és Társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 3. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Telt kebel. Teit kebel két hó ap alatt. Pilules Orientales

Ókeleti pilulák által, az e yedülek által, melyek a mellet fejlesztik, szilárdítják, helyreállítják s a női mellnek graciozus teltségét kölcsönöz, anélkül, hogy az egész-gn kártanak. Garantálva arzenikummentes.

Butorvevőknek!
rendkívül alkalmas vétel: 1 körös fényezett hálószoba, egy 4 ajtos fényezett natur mahagoni intarziával ebédlő, egy olasz stílus uri szoba összesen 1290 forint. Szivességből megtekinthető **Sárkány J.** kárpitos és díszítőnél mint megbízottnál **Budapest, VII., Erzsébet-körút 26.** 26939

Soványág
Az egyedüli eredménytől kísérő háziszert a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állást. Verszégénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszert. Kintüetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Foraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/I.

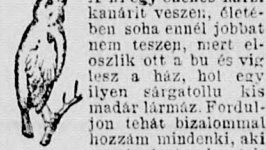
Grammofon!
200 koronás, vadonatúj, 16 forintért eladó. **Lemezek!** Nyár-utca 5., ajtó 5. Ritka alkalom. 5718

Mme. Valter
angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Fecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legutolsó divat szerint legfinomabb kivitelben, szolid árk mellett. Átalakítások elfogadhatnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Ha meglepő és praktikus alkalmi ajándekre akarunk szert tenni, akkor Kohn Ede és Tsa utóda, Budapest, Város-ház-utca 6. (volt Granatos-utca) czéghöz forduljunk. E régi szolid czégnél előnyösen szerezhettünk be arany-, ezüst-és ékszerárut. 29505

Zalozgedulát
ingókról is, brillantot, aranyat, ezüstöt, ékszerét és regléseket veszek. Kertész ékszerész, Budapest, VII., Király-utca 85. szám. Telefonszám 95-48.

Magyar harzi kanári-tenyésztés Debreczenben.

A kigy énekes harzi kanarit veszem, életben soha ennél jobbat nem teszem, mert eloszlik ott a bu és víz lesz a ház, hol egy ilyen sarigatollú kis madár larnáz. Forduljon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanarit szereti, megmondom a címet is, hogy könnyen megleljenek. **Dobreczenben lakom és kanári-nevelek, Agoston István** a nevem Magyarországon a hazám, 26. szám alatt lakom a **Peterfia** utca n. énekes kanarik darabja 7, 8, 10, 12 forint. Tenyészésre alkalmas nőstények darabja 2 frt. Szállítok a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legnagyobb tenyészésde és szetküldési intézet.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban állandó nagy raktár **LAUB LIPÓT** BUDAPEST, 648 Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Vadászfegyver
Bilka kedvező alkalmi vétel-egyenként is pelom áron eladó. Közöttük Toplewerkulesu Lancaster 20 frt. Előrefekvő lakatszerkezettü, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru. Bücsflinte 40 frt. Schnelleres Manlicher 28 frt. Eljettoros (tölténykivető) Hammerles 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélcsövekkel 65 forint. Winchester 35 forint. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghammerles, ugyanitt alkalmi ajándék tárgyak szebbnél-szebb dísz és használati tárgyak és **Grammofon beszélogépek** valamint Görz, Zeiss, Voigtlander és más finom nyelk pezogép, perza szőnyegok és egy motorkarpar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. (Nem Egyetem-utca. Telefon 105-82.

Vigyázzon
ha meghült és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillért. 26796

Elsőrendű vadonatúj Singer női varrógép
27 forintért karikahajóst 40 forintért, centralhobint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón s évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. **Krausz Henrik** varró-épgyári raktára Budapest, IV., Veress Pálnó-u. 40. földsz. 5. Viszonteladóknaik arendezem

Saját gyártmánya vas- és rézbutorok
Részegy — — — — — frt 45.-
Vasagy matraczezel — — — 8.50
Gyermekágy — — — — — 11.50
Sodronyágy-betét — — — — — 3.50
Vas- és rézbutorok gyárti arban. 23430

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. sz. TELEFON 57-01.

Beszélogépek
kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok részlet-fizetésre is olcsón kaphatók. **MAGY. IPAR ES KERESKEDELMI R.-T. BUDAPEST,** VI., Király-utca 76. sz. Kérjen árjegyzéket!

Zalozgedulát
veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736 **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

BUTOROK
háló, ebédlő, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegok és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. I. em. Kázinoy-utca sarok. 267

!! Olcsó kölcsönök !! Tisztviselő kölcsön
6-6 1/2% ora, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! **Felzálogkölcsönt 4-4 1/2% ora 4-62-5.05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2% ora Óvacekora az érték 75% ig hatonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Törzshitel, Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdők, bányák adásveteli. Os tályorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmazhatnak! **Kun és Társa** bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, V. Lipótkörút 29. II. em. Telefon: 105-34. Valaszbélyeg. 23430**

Saját gyártmánya fűthető fürdőkád körmelegető-kályhává. Kádak 14 koronától felobb. Elvállalok, mindenteló kertesztatványk és házi vízvezetékberendezéseket legolcsóbb áron. **Lefkovic Adolf**, Bpest, VII. Wesselenyi-u. 51/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A **Franklin-Társulat** kiadásában most jelent meg: **Filozófiai Írók Tára** a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával szerkesztik **Alexander Bernát és Bánóczy József.** VIII. kötet.

KANT prolegomenái minden leendő metafizikához, mely tudományként fog szerepelhetni. Ford. és bevezetéssel ellátta **Alexander Bernát.** Második javított és bővített kiadás. Ára 2 kor. 80 fillér. Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereske (F. és Fia) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRAGABB, MINT MÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYÍTÁSOK
KÖNNYŰ EGY LETNAGYÍTÁS KÉPET 5 KORONÁRT ÖTSZES PASZPARTUVAL 55-68 CTA. NAGYSÁGBAN CSORAGOLVA. SZINEB
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENKÖTT. FELVÉTELEBEN.
SZAVATSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN **RAPAEI** PÉNYKÉPÁRÍTO ÉS PÉNYKÉPESZETÉSI MŰTÁRBAN BUDAPEST, VI. ROTTERDAMI-UTCA 60. KÖTŐTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI MÉRKEZTŐZÉSI KIÁLLITÁSON DÍSZTANULÉV. KERESZT TEL. ARANY-ÉREMMEL.